

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
DOTYCZĄCA PROJEKTU
MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

„JEŻYCE – PÓŁNOC ” CZĘŚĆ C W POZNANIU

OPRACOWANIE:

ZESPÓŁ OPRACOWAŃ ŚRODOWISKOWYCH

MGR INŻ. ANNA MOCZKO

WSPÓŁPRACA

MGR KRYSZYNA BEREZOWSKA-APOLINARSKA - AKUSTYKA
BIEGŁY Z LISTY WOJEWODY WLKP. NR 0006

POZNAŃ, STERPIEŃ 2016 R./ LUTY 2018 R.*/CZERWIEC 2018 R.**/PAŹDZIERNIK 2018 R.***

*PROGNOZA UWZGLĘDNIA ZMIANY PROJEKTU MPZP PO OPINIOWANIU I UZGADNIANIU

**NINIEJSZA PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO UWZGLĘDNIA ZMIANY PROJEKTU MPZP WPROWADZONE W WYNIKU
UWZGLĘDNIENIA UWAG ZŁOŻONYCH NA ETAPIE WYŁOŻENIA DO PUBLICZNEGO WGLĄDU

***NINIEJSZA PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO UWZGLĘDNIA ZMIANY PROJEKTU MPZP WPROWADZONE W WYNIKU
UWZGLĘDNIENIA UWAG ZŁOŻONYCH NA ETAPIE II WYŁOŻENIA DO PUBLICZNEGO WGLĄDU

SPIS TREŚCI

1. WPROWADZENIE	3
1.1 Informacje wstępne	3
1.2 Podstawy formalno-prawne opracowania	3
1.3 Cel i zakres merytoryczny opracowania	3
1.4 Wykorzystane materiały i metody pracy	4
2. CHARAKTERYSTYKA ORAZ STAN ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO	7
2.1. Położenie, użytkowanie i zagospodarowanie terenu	7
2.2. Rzeźba terenu	8
2.3. Budowa geologiczna i warunki gruntowe	9
2.4. Warunki wodne	10
2.5. Szata roślinna	10
2.6. Zwierzęta	11
2.7. Gleby	13
2.8. Klimat lokalny	13
2.9. Jakość powietrza atmosferycznego	14
2.10. Klimat akustyczny	16
2.11. Jakość wód	16
2.12. Obszary cenne kulturowo	20
3. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTU PLANU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW CHRONIONYCH NA PODSTAWIE USTAWY O OCHRONIE PRZYRODY	21
4. INFORMACJA O GŁÓWNYCH CELACH I ZAWARTOŚCI PROJEKTU PLANU	22
4.1. Cel opracowania projektu planu	22
4.2. Ustalenia projektu planu	23
4.3. Powiązanie ustaleń projektu planu z innymi dokumentami	28
4.4. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji ustaleń projektu planu	30
5. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLE MIĘDZYNARODOWYM, KRAJOWYM I LOKALNYM ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	31
6. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIA USTALEŃ PROJEKTU PLANU NA ŚRODOWISKO	35
6.1. Oddziaływanie na powierzchnię ziemi	35
6.2. Oddziaływanie na wody powierzchniowe i podziemne	37
6.3. Oddziaływanie na zasoby naturalne	39
6.4. Oddziaływanie na różnorodność biologiczną, szatę roślinną i zwierzęta	39
6.5. Oddziaływanie na ludzi	40
6.6. Oddziaływanie na krajobraz	42
6.7. Oddziaływanie na klimat akustyczny	44
6.8. Oddziaływanie na powietrze	48
6.9. Oddziaływanie na klimat lokalny	49
6.10. Oddziaływanie na dziedzictwo kulturowe	50
6.11. Oddziaływanie na dobra materialne	51
6.12. Oddziaływanie na obszary chronione, w tym obszary Natura 2000	52
6.13. Oddziaływanie transgraniczne	52
7. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA	52
8. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKCIE MPZP	53
9. WNIOSKI I STRESZCZENIE	54

ZAŁĄCZNIKI GRAFICZNE

1. Granica obszaru objętego opracowaniem mpzp na tle ortofotomapy miasta Poznania
2. Hipsometria
3. Geologia
4. Zasięgi oddziaływania hałasu samochodowego w porze dzieńno-wieczorno-nocnej (LDWN) i porze nocnej (LN) – w stanie istniejącym
5. Zasięgi oddziaływania hałasu tramwajowego w porze dzieńno-wieczorno-nocnej (LDWN) i porze nocnej (LN) – w stanie istniejącym
6. Zasięgi oddziaływania hałasu kolejowego w porze dzieńno-wieczorno-nocnej (LDWN) i porze nocnej (LN) – w stanie istniejącym
7. Dokumentacja fotograficzna terenu opracowania (A, B)
8. Projekt mpzp „Jeżyce – Północ” część C w Poznaniu, MPU 2018r. – etap procedury planistycznej – III wyłożenie do publicznego wglądu

1. WPROWADZENIE

1.1 Informacje wstępne

Przedmiotem opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko, dotycząca projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Jeżyce – Północ” część C w Poznaniu.

Projekt planu miejscowego sporządzany jest na podstawie uchwały Nr XVII/186/VI/2011 Rady Miasta Poznania z dnia 30 sierpnia 2011 r. Uchwała ta dotyczy dużego fragmentu Jeżyc, położonego pomiędzy ulicami: św. Wawrzyńca, Kościelną, J. H. Dąbrowskiego oraz S. Żeromskiego. Z uwagi na jego dużą powierzchnię (57,8 ha), a także znaczne zróżnicowanie zagospodarowania poszczególnych fragmentów, w trakcie prac projektowych zdecydowano o podziale projektu planu na odrębne części, oznaczone symbolami od A do F. Niniejsza prognoza dotyczy części C, położonej we wschodnim fragmencie obszaru objętego wyżej wskazaną uchwałą. Granice projektu „Jeżyce – Północ” część C wyznaczają: ul. św. Wawrzyńca, ul. Kościelna, ul. J. H. Dąbrowskiego i linia biegnąca poprzez tereny produkcyjno-magazynowe obejmując teren zakładów produkcyjnych dawnej „Goplany”. Jego powierzchnia wynosi około 17 ha.

Szczegółowy przebieg granicy obszaru, dla którego sporządzono projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, przedstawiono na załączniku do niniejszego opracowania (załącznik nr 1).

1.2 Podstawy formalno-prawne opracowania

Obowiązek sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko wynika z ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*¹. W myśl powyższej ustawy, prognoza oddziaływania na środowisko stanowi podstawowy dokument, niezbędny do przeprowadzenia postępowania w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji polityki, strategii, planu lub programu. Zgodnie z art. 46 przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wymagają m.in. projekty planów zagospodarowania przestrzennego.

Na obowiązek sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko dla projektu planu miejscowego wskazuje również art. 17, pkt. 4 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*², zgodnie z którym wójt, burmistrz albo prezydent miasta „sporządza projekt planu miejscowego (...), wraz z prognozą oddziaływania na środowisko”. Stosownie do tej ustawy projekt planu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko przedkładane są instytucjom i organom właściwym do zaopiniowania i uzgodnienia projektu planu, a także są przedmiotem społecznej oceny – podlegają wyłożeniu do publicznego wglądu.

1.3 Cel i zakres merytoryczny opracowania

Prognoza oddziaływania na środowisko stanowi element procesu sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Jej głównym celem jest wskazanie przewidywanego wpływu na środowisko przyrodnicze, jaki może mieć miejsce na skutek realizacji dopuszczonych w projekcie planu różnych form zagospodarowania przestrzennego. W tym celu, w prognozie ocenia się relacje pomiędzy przyjętymi w projekcie planu rozwiązaniami planistycznymi, a uwarunkowaniami środowiska przyrodniczego.

W prognozie oddziaływania na środowisko analizie i ocenie podlega projekt uchwały w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego (tekst) wraz z rysunkiem, stanowiącym załącznik graficzny uchwały. Szczegółowy zakres informacji wymaganych w prognozie określa w art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*. Zgodnie z art. 52 ust. 1 ww. ustawy, informacje zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko muszą być opracowane stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny, a także dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości informacji zawartych w projekcie planu miejscowego.

¹ Dz. U. z 2016 r., poz. 353, (tekst jednolity, ze zmianami)

² Dz. U. z 2016 r., poz. 778, (tekst jednolity, ze zmianami)

Stosownie do wymogu art. 53 ww. ustawy, zakres i stopień szczegółowości informacji zawartych w niniejszej prognozie został uzgodniony z właściwymi organami, wskazanymi w art. 57 i art. 58 ustawy: Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Poznaniu pismem WOO-III.411.481.2011.AK z dnia 25.10.2011 r. i Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Poznaniu pismem NS-72/1-215(1)/11 z dnia 04.11.2011 r.

1.4 Wykorzystane materiały i metody pracy

Przy opracowaniu niniejszej prognozy wykorzystano następujące materiały źródłowe:

Literatura:

- Kondracki J., *Geografia Polski. Mezoregiony fizyczno-geograficzne*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 1994,
- Krygowski B., *Geografia fizyczna Niziny Wielkopolskiej, Cz. I Geomorfologia*, PTPN, Wyd. Mat.-Przyr., Komitet Fizjograficzny, Poznań 1961,
- Seneta W. Dolatowski J., *Dendrologia*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 1997,
- Szponar A., *Fizjografia urbanistyczna*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2003,
- *Zmiany sieci wodnej w Poznaniu w latach 1945 – 1994*, Kowalik A., w: *Wody powierzchniowe Poznania, Problemy wodne obszarów miejskich*, pod. red. A. Kanieckiego i J. Rotnickiej, Uniwersytet im. A. Mickiewicza w Poznaniu, Sorus, 1995 r.
- *Wśród zwierząt i roślin*, Kronika Miasta Poznania, Wydawnictwo Miejskie, Poznań 2002,
- *Jeżyce*, Kronika Miasta Poznania, Wydawnictwo Miejskie, Poznań 2000 2,

Materiały kartograficzne:

- mapa ewidencyjna,
- mapa glebowo-rolnicza,
- mapa hydrograficzna w skali 1:50 000, ark. N-33-130-D Poznań, GEOMAT Sp. z o.o., Poznań 2001,
- mapa sozologiczna w skali 1:50 000, ark. . N-33-130-D Poznań, OPGK Poznań 1992,
- mapa topograficzna w skali 1:10 000; ark. Poznań-Stare Miasto, N-33-130-D-d-1, ark. Poznań-Piątkowo, N-33-130-D-b-3, OPGK-Rzeszów S.A., 1998,
- mapa hydrogeologiczna Polski w skali 1:50 000 – główny użytkowy poziom wodonośny, ark. Poznań (471), wersja cyfrowa,
- mapa hydrogeologiczna Polski w skali 1:50 000 – pierwszy poziom wodonośny, występowanie i hydrodynamika, ark. Poznań (471), wersja cyfrowa,
- szczegółowa mapa geologiczna Polski w skali 1:50 000, ark. 471 - Poznań N-33-130-D, Państwowy Instytut Geologiczny, 1990,
- Atlas geochemiczny Poznania i okolic, 1:100 000; Lis J., Pasieczna A.; Warszawa 2005,
- Atlas geologiczno-inżynierski Poznania, Przedsiębiorstwo Badań Geofizycznych w Warszawie, Przedsiębiorstwo Geodezyjno i Geologiczno-Fizjograficzne, Warszawa, sierpień 2007.

Akty prawne

- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* (Dz. U. z 2016 r., poz. 672, tekst jednolity z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 3 października 2008 *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. z 2016 r., poz. 353, tekst jednolity z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* (Dz. U. z 2016 r., poz. 778, tekst jednolity z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. *o ochronie przyrody* (Dz. U. z 2015 r., poz. 1651, tekst jednolity z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. *o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami* (Dz. U. z 2014 r., poz. 1446, tekst jednolity z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. *o odpadach* (Dz. U. z 2013 r., poz. 21, ze zmianami),
- Ustawa z dnia 07 lipca 1994 r. *Prawo budowlane* (Dz. U. z 2016 r., poz. 290, tekst jednolity z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. *Prawo wodne* (Dz. U. z 2015 r., poz. 469, tekst jednolity z późn. zm.),

- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. z 2015 r., poz. 1422, tekst jednolity),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z 2007 r. Nr 120, poz. 826),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z 2014 r., poz. 112, tekst jednolity),
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2016 r., poz. 71, tekst jednolity),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 6 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2014, poz. 1348),
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z 2014 r. poz. 1409),
- Dyrektywa Rady z dnia 21 maja 1991 r. dotycząca oczyszczania ścieków komunalnych (91/271/EWG),
- Dyrektywa Rady z dnia 27 września 1996 r. w sprawie oceny i zarządzania jakością otaczającego powietrza (96/62/WE),
- Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r., ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej (Dz. U. UE.L.327.1),
- Uchwała Nr XI/316/15 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 26 października 2015 r. w sprawie określenia „Programu ochrony powietrza w zakresie pyłu PM10 oraz B(a)P dla strefy aglomeracja poznańska, którego integralną część stanowi plan działań krótkoterminowych w zakresie pyłu PM10” (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z dnia 3 listopada 2015 r., poz. 6241),
- Uchwała Nr L/780/VI/2013 Rady Miasta Poznania w sprawie przyjęcia Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie miasta Poznania (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z dnia 11.06.2013 r., poz. 3931),
- Uchwała Nr VI/30/2013 Zgromadzenia Związku Międzygminnego „Gospodarka Odpadami Aglomeracji Poznańskiej” z dnia 12 marca 2013 r. w sprawie: przyjęcia regulaminu utrzymania czystości i porządku w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi na obszarze gmin wchodzących w skład Związku Międzygminnego „Gospodarka Odpadami Aglomeracji Poznańskiej” (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2013 r., poz. 2793),
- Uchwała Nr LX/927/VI/2013 Rady Miasta Poznania z dnia 10 grudnia 2013 r. w sprawie „Programu ochrony środowiska przed hałasem dla miasta Poznania” (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z dnia 21 stycznia 2014 r., poz. 487), w tym Mapa akustyczna miasta Poznania 2012 (Część I), AkustiX, Poznań, listopad 2012 r.

Dokumenty, inne dostępne opracowania:

- projekt uchwały Rady Miasta Poznania w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Jeżyce – Północ” część C w Poznaniu, MPU 2015,
- Uchwała Nr XVII/186/VI/2011 Rady Miasta Poznania z dnia 30 sierpnia 2011 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Jeżyce – Północ” w Poznaniu,
- Prognozy oddziaływania na środowisko dotycząca projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego „Jeżyce – Północ” część B oraz „Jeżyce – Północ” część D, w Poznaniu,
- Opinia Wydziału Ochrony Środowiska UMP z dnia 30 września 2013 r. (znak: OS-VI.600.28.2013; 300913-3419),
- Opinia Wydziału Ochrony Środowiska UMP z dnia 21 lutego 2014 r. (znak: OS-VI.600.28.2013; 210214-4244),
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Poznania, Uchwała Nr XXXI/299/V/2008 Rady Miasta Poznania z dnia 18 stycznia 2008 r.
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Poznania, Uchwała Nr LXXII/1137/VI/2014 Rady Miasta Poznania z dnia 23 września 2014 r.,
- Aktualizacja opracowania ekofizjograficznego dla potrzeb Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Poznania, MPU, Poznań 2012 r.,
- Program ochrony środowiska dla miasta Poznania na lata 2013-2016 z perspektywą do 2020 roku, Uchwała Nr LX/928/VI/2013 Rady Miasta Poznania z dnia 10 grudnia 2013 r.,

- Raport o stanie środowiska w Wielkopolsce w roku 2010, Biblioteka Monitoringu Środowiska, WIOŚ, Poznań 2011,
- Raport o stanie środowiska w Wielkopolsce w roku 2013, Biblioteka Monitoringu Środowiska, WIOŚ, Poznań 2014,
- Raport o stanie środowiska w Wielkopolsce w roku 2014, Biblioteka Monitoringu Środowiska, WIOŚ, Poznań 2015,
- Roczna ocena jakości powietrza w województwie wielkopolskim za rok 2014, WIOŚ, Poznań, kwiecień 2015,
- Roczna ocena jakości powietrza w województwie wielkopolskim za rok 2015, WIOŚ, Poznań, kwiecień 2016,
- Ocena jakości wód podziemnych w punktach pomiarowych w ramach monitoringu operacyjnego stanu chemicznego wód podziemnych w 2014 r. /wg badań PIG/, poznan.wios.gov.pl,
- Ocena jakości wód podziemnych w punktach pomiarowych w ramach monitoringu operacyjnego stanu chemicznego wód podziemnych w 2015 r. /wg badań PIG/, poznan.wios.gov.pl,
- Informacja o stanie środowiska i działalności kontrolnej Wielkopolskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w Poznaniu w roku 2013, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu, Poznań, grudzień 2014,
- Objaśnienia do szczegółowej mapy geologicznej Polski 1:50000, arkusz Poznań (471), Chmal R., Państwowy Instytut Geologiczny, Warszawa 1997,
- Objaśnienia do arkusza mapy hydrogeologicznej Polski w skali 1:50 000, ark. Poznań (471), Biuro Studiów i Badań Hydrogeologicznych i Geofizycznych „HYDROCONSULT” Sp. z o.o., Warszawa 2000,

Inne źródła:

- wizja terenowa (listopad 2015 r.),
- dokumentacja fotograficzna (MPU, listopad 2015 r.),
- www.poznan.pios.gov.pl,
- mapa SIP ZGiKM GEOPOZ,
- www.natura2000.gdos.gov.pl,
- baza.pgi.gov.pl,
- geoserwis.gdos.gov.pl,
- geoportal.kzgw.gov.pl.

Informacje uzyskane z powyższych materiałów źródłowych oraz informacje zebrane podczas przeprowadzonej wizji terenowej pozwoliły na opracowanie ogólnej charakterystyki środowiska przyrodniczego omawianego obszaru, w podziale na jego poszczególne komponenty, w tym m.in.: rzeźbę terenu, budowę geologiczną i warunki podłoża, warunki wodne, szatę roślinną, świat zwierzęcy, gleby, klimat lokalny. Na podstawie pozyskanych informacji określono stan środowiska przyrodniczego w zakresie jakości powietrza, wód i klimatu akustycznego (zagrożenie hałasem samochodowym, tramwajowym i kolejowym), a także wskazano obecny sposób i stan zagospodarowania obszaru objętego projektem planu. Należy jednak zaznaczyć, że przeprowadzenie wizji terenowej w ograniczonym przedziale czasowym, nie pozwoliło na przeprowadzenie inwentaryzacji przyrodniczej w sposób wyczerpujący, umożliwiający zidentyfikowanie wszystkich gatunków występujących w granicach obszaru opracowania. Czynnikiem ograniczającym możliwość zidentyfikowania wszystkich przedstawicieli flory i fauny występujących na obszarze projektu mppz była również ograniczona dostępność do terenów objętych działaniami inwestycyjnymi.

Ponadto, w prognozie dokonano analizy i oceny ustaleń projektu planu oraz skutków ich realizacji dla środowiska przyrodniczego, z uwzględnieniem wpływu na jego podstawowe elementy.

Prognozę oddziaływania na środowisko sporządzono przy zastosowaniu metody indukcyjno-opisowej, polegającej na charakterystyce istniejących zasobów środowiska oraz łączeniu w całość posiadanych informacji o dotychczasowych mechanizmach funkcjonowania środowiska i wskazaniu, jakie potencjalne skutki mogą wystąpić w środowisku w wyniku realizacji ustaleń planu. Posłużono się również metodą porównawczą, wykorzystując wiedzę o funkcjonowaniu środowiska jako całości. Skonfrontowano zaproponowane rozwiązania planistyczne z istniejącymi uwarunkowaniami środowiskowymi. Prognozę oddziaływania na środowisko przedstawiono w zakresie, jaki umożliwia obecny stan dostępnej informacji o środowisku oraz w tym kontekście – stopień ogólności ustaleń planu.

2. CHARAKTERYSTYKA ORAZ STAN ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

2.1. Położenie, użytkowanie i zagospodarowanie terenu

Obszar projektu mpzp „Jeżyce – Północ” część C w Poznaniu położony jest w śródmiejskiej części Poznania, na terenie Jeżyc. Granice projektu wyznaczają: od północy ul. św. Wawrzyńca, od wschodu ul. Kościelna, od południa ul. J. H. Dąbrowskiego, od zachodu granica biegnie poprzez tereny produkcyjno-magazynowe zakładów produkcyjnych dawnej „Goplany”.

Analizowany obszar jest prawie całkowicie zainwestowany. Jedynie od strony ul. Kościelnej pozostaje kilka jeszcze nie zabudowanych pojedynczych działek. W opracowywanym obszarze występują bardzo zróżnicowane typy zabudowy.

W południowej części analizowanego obszaru – przy ul. J. H. Dąbrowskiego poczynając od narożnika z ul. Kościelną, znajdują się średniowysokie kamienice z różnego rodzaju biurami i usługami handlu w parterze (biuro podróży, sklep z oświetleniem, sklepy odzieżowe, drogeria, jubiler, sklep ze zdrową żywnością, bar, biuro obsługi telefonii komórkowej). W przerwie pierzei kamienic, przy ul. J. H. Dąbrowskiego nr 67, z dala od ulicy ulokowane zostały niskie pawilony mieszczące sklepy (salon sukien ślubnych, odzieżowy, dekoracje wnętrz). Przed nimi w tym też miejscu umiejscowiony jest krzyż wotywny otoczony małym klombem. Dalej za kamienicami w kierunku zachodnim północna pierzeja ul. J. H. Dąbrowskiego traci swój zwarty charakter, a elewacje kolejnych zarówno zabytkowych jak i współczesnych budynków nie tworzą jednej wspólnej linii. Ten fragment zabudowy od strony ul. J. H. Dąbrowskiego współtworzą stare niskie budynki oraz trzy biurowce. Jeden ze starych budynków, sąsiadujący z ww. kamienicami, poprzedzony jest dużym przedogródkiem i jest użytkowany przez Zespół Szkół Specjalnych nr 107 i Zespół Wczesnego Wspomagania Rozwoju Dziecka. Drugi budynek – to, otoczona od wschodu dwoma biurowcami a od zachodu jednym biurowcem, wpisana do rejestru zabytków willa, poprzedzona założeniem o charakterze „parkowym”, obecnie użytkowana przez „Centrum Zaawansowanych Technologii Nobel Tower”. Nowy średniowysoki biurowiec bliski ulicy i kamienicom mieści lokale różnych banków (bank BPH, SKOK, Credit Agricole) i pasaż „Jeżycki” z licznymi sklepami i usługami handlowy. Drugi średniowysoki biurowiec poprzedzony parkingiem mieści wiele różnych firm prywatnych i publicznych. Kolejny wysoki wieżowiec z lat 60-tych, otoczony parkingami jest użytkowany, między innymi, przez Uniwersytet Medyczny im. K. Marcinkowskiego i Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska.

Zabudowa wschodniej części obszaru opracowania opiera się na ul. Kościelnej i ul. św. Floriana. Na narożniku ul. J. H. Dąbrowskiego i ul. Kościelnej zlokalizowana jest średniowysoka kamienica ze sklepami i usługami w parterze. Dalej przy ul. Kościelnej nr 3-5 położone są tereny należące do parafii pw. Najświętszego Serca Jezusa i Św. Floriana z kościołem, domem parafialnym z ogrodzeniem, Klasztorem SS. Elżbietanek, Grotą MB z Lourdes oraz z ogrodem. Tereny te od ul. Kościelnej poprzedza duży przyuliczny zieleniec. Teren parafii jest dostępny z ul. św. Floriana. Przy ul. św. Floriana mieści się średniowysoki blok mieszkalny. Dalej przy tej ulicy ustawione są blaszane garaże i parterowe budynki magazynowe (użytkowane przez warsztat samochodowy). Na końcu ulicy mieści się teren Zespołu Szkół nr 103 i Zespołu Szkół Zawodowych nr 1 ze średniowysokimi budynkami szkół, otoczonymi niższymi budynkami gospodarczymi, garażami, boiskami sportowymi i parkingami.

Począwszy od ul. św. Floriana do ul. św. Wawrzyńca powstaje lub istnieje zabudowa tworząca pierzeje ul. Kościelnej. Zabudowę tą tworzą średniowysokie budynki najczęściej mieszkalne ze sklepami i typowymi ogólnomiejskimi usługami w parterze (sklepy: instalacyjny, spożywczy „Żabka”, apteka, fotograficzny; usługi kosmetyczne; fryzjer; oddziały banków; biuro sprzedaży nieruchomości). W jednym z budynków mieści się Wojewódzki Urząd Pracy. Przerwy w pierzei istnieją w miejscach, w których rozebrano stare kamienice lub nigdy wcześniej nie powstała zabudowa. W jednym z takich miejsc istnieje substandardowa zabudowa, jest tam zlokalizowany punkt skupu złomu, parking, i przewoźna budka gastronomiczna. Od strony wschodniej bliżej ulicy św. Wawrzyńca powstały duże zespoły średniowysokiej zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej. Kolejny podobny zespół powstaje w połowie ul. Kościelnej sięgając swoimi budynkami jej pierzei.

Zabudowę w północnej części obszaru opracowania tworzą wycofane od ul. św. Wawrzyńca średniowysokie budynki magazynowe i produkcyjne, hale przemysłowe itp. obiekty techniczne różnych firm. Bliżej przy ulicy zabudowę tworzą zarówno średniowysokie jak i niskie budynki, w tym budynki mieszkalne z usługami w parterze, tylko mieszkalne lub budynki administracyjne firm działających przy

tej ulicy. Zlokalizowane w parterze budynków usługi mają charakter taki jak w pozostałych częściach obszaru opracowania. Oddzielne budynki zajmują takie firmy czy instytucje, jak: Multimoto sp. z o.o. (branża – silniki elektryczne), Instytut Techniki Budowlanej oddz. Wlkp. w Poznaniu, NFZ (w zabytkowym budynku „Goplany”), firma Colian sp. z o.o. – dawna „Goplana”, itp.

Część zachodnią obszaru opracowania zajmują, średniowysokie, pobudowane w bliskiej odległości od siebie hale produkcyjno-magazynowe (pięć hal). Na wszystkich terenach o charakterze produkcyjno-magazynowym, pomiędzy zabudowaniami, powierzchnia gruntu w przeważającej części jest uszczelniona i wykorzystywana do przejazdów technologicznych.

Obsługę komunikacyjną terenów znajdujących się w granicach przedmiotowego obszaru zapewniają: położona w granicach opracowywanego mpzp ul. św. Floriana oraz ulice zlokalizowane poza granicami obszaru opracowania tj: ul. J. H. Dąbrowskiego (stanowiąca południową granicę obszaru objętego projektem mpzp), ul. Kościelna (stanowiąca południową granicę) i ul. św. Wawrzyńca (stanowiąca północną granicę). Obszar opracowania obsługiwany jest komunikacją publiczną: tramwajową – w ul. J. H. Dąbrowskiego oraz autobusową – w ul. Kościelnej.

Przez analizowany obszar lub w pobliżu granic obszaru przebiegają elementy sieci infrastruktury technicznej, obejmujące: istniejącą sieć gazową, podziemną i napowietrzną magistrale ciepłowniczą oraz sieć ciepłowniczą rozdzielczą, sieć wodociągową, sieć kanalizacji sanitarnej, linię kablową SN-15 kV oraz istniejącą podziemną linię telekomunikacyjną.

Otoczenie obszaru planu stanowią:

- od strony północnej – tereny komunikacyjne (ul. św. Wawrzyńca oraz nasyp z liniami kolejowymi nr 351 Poznań-Szczecin i nr 354 Poznań-Piła, a za nimi tereny mieszkaniowe Sołacza oraz tereny zieleni, współtworzące zachodni (gołęciński) klin zieleni,
- od strony zachodniej – bliżej ul. J. H. Dąbrowskiego tereny produkcyjno-usługowe (Aparator Powogaz), natomiast w środkowej części tereny porośnięte spontaniczną zielenią a przy samej ul. św. Wawrzyńca tereny mieszkaniowe (niska zabudowa wolno stojąca),
- od strony południowej – teren komunikacyjny (ul. J. H. Dąbrowskiego), a za nim tereny mieszkaniowo-usługowe (zwarta zabudowa wielorodzinna z lokalami usługowymi w parterach budynków),
- od strony wschodniej – teren komunikacyjny (ul. Kościelna wraz z założonym w jej pasie rozdziału szerokim skwerem z zielenią urządzoną), a za nim tereny średniowysokiej, zwartej zabudowy mieszkaniowo – usługowej z usługami w parterach budynków.

2.2. Rzeźba terenu

Według regionalizacji fizyczno-geograficznej (Kondracki, 1994) obszar projektu planu „Jeżyce – Północ” część C w Poznaniu położony jest w makroregionie Pojezierze Wielkopolskie (315.5), w mezoregionie Równina Wrzesińska (315.56).

Północna część analizowanego obszaru położona jest w obrębie szerokiej rynny subglacialnej, wykorzystywanej przez dolinę Bogdanki, rzeki przepływającej po północnej stronie od obszaru projektu planu, stanowiącej lewostronny dopływ rzeki Warty. Analizowany obszar położony jest na południowym stoku ww. doliny.

Południowy fragment, położony w rejonie ul. J. H. Dąbrowskiego, znajduje się w obrębie płaskiej wysoczyzny morenowej, stanowiącej efekt akumulacyjnej działalności łądolodu. Obie powyższe formy są formami młodymi, kształtowanymi w okresie plejstocenu.

Najwyższymi rzędnymi charakteryzują się tereny położone w południowej części analizowanego obszaru, przy ul. J. H. Dąbrowskiego (ok. 82 m n.p.m.), natomiast najniższe rzędne terenu notowane są w jego północnej części, w rejonie ul. św. Wawrzyńca (ok. 68 m n.p.m.). Taka konfiguracja powoduje, że omawiany obszar charakteryzuje się wyraźnym nachyleniem terenu – z kierunku południowego w kierunku północnym, a więc w stronę dna doliny Bogdanki.

Należy również zaznaczyć, że z uwagi na znaczną urbanizację analizowanego obszaru, na jego powierzchni doszło do lokalnych zmian konfiguracji terenu. W środkowej i południowej części obszaru widoczne są niewielkie wzniesienia terenu, powstałe niewątpliwie w związku z konieczności wyrównania powierzchni pod lokalizację istniejącej tu zabudowy mieszkaniowej i usługowej oraz boisk sportowych.

Ukształtowanie analizowanego terenu oraz jego otoczenia ilustruje załącznik nr 2.

2.3. Budowa geologiczna i warunki gruntowe

W budowie geologicznej na terenie objętym przygotowywanym mpzp „Jeżyce – Północ” część C w Poznaniu w wierzchniej warstwie dominują utwory kulturowe – grunty antropogeniczne³, wytworzone na czwartorzędowych osadach plejstoceniowych utworów lodowcowych i wodnolodowcowych Zlodowacenia Bałtyckiego⁴.

W części północnej wzdłuż ul. św. Wawrzyńca, na terenie zakładu „Goplana” oraz na terenach zabudowy mieszkaniowej przy narożniku ul. Kościelnej, pod warstwą gruntów antropogenicznych, zalegają osady sedymentacyjne pochodzenia wodnolodowcowego, składające się z iłów i mułków piaszczystych zastoiskowych (miejscami piasków) tworzących formę geologiczną określaną jako równina zastoiskowa. Średnia miąższość tej warstwy nie przekracza 6 m. Utwory zastoiskowe z uwagi na niekorzystne wartości stopnia plastyczności zaliczono do gruntów mało korzystnych pod względem warunków budowlanych. Utwory te charakteryzuje duża wrażliwość na zmiany wilgotności, drgania, przemarzanie (grunty tiksotropowe). Osady te poza wąskim pasem terenu przy zachodniej granicy (tereny hal produkcyjno-magazynowych „Goplany”) gdzie zalegają głębiej do ok. 4 m, podścielone są glinami zwałowymi, glinami głównie piaszczystymi, piaskami gliniastymi z domieszką kamieni. Miąższość serii glin zwałowych wynosi na ogół 3-5 m, maksymalnie do kilkunastu metrów. Osady te zaliczane są do gruntów spoistych skonsolidowanych i charakteryzują się korzystnymi warunkami budowlanymi. Na terenach tych strop utworów podczwartorzędowych zalega na głębokości od 50 m do 60 m p.p.t.

Centralna część obszaru opracowania geologicznie stanowi fragment rynny subglacialnej pochodzenia wodnolodowcowego zbudowanej z piasków lodowcowych – piasków różnej granulacji z domieszką iłów i pyłów, żwiru i kamieni. Ta forma geologiczna, zalegająca pod warstwą gruntów antropogenicznych, zajmuje poza ww. północnymi terenami, obszar sięgający ul. św. Floriana oraz ul. J. H. Dąbrowskiego przy południowo-zachodniej granicy projektu planu. Na głębokości ok. 2 m jest przewarstwiona osadami lodowcowymi (podobnie jak w części północnej) – osadami glin zwałowych. Zlokalizowane w głębszych warstwach piaski różnej granulacji z domieszkami pyłów i piasków gliniastych (o miąższości kilkunastu metrów) są bardzo dobrym podłożem pod obiekty budowlane ze względu na wartości stopnia zagęszczenia, które są zbliżone do stanu zagęszczonego. Te sprzyjające parametry fizyko-mechaniczne gruntów w rejonie występowania osadów lodowcowych i wodnolodowcowych stwarzają korzystne warunki budowlane. W obszarze rynny subglacialnej strop utworów podczwartorzędowych zalega na głębokości poniżej 60 m p.p.t.

Południowo-wschodni fragment obszaru opracowania, obejmujący teren kościelny i narożnik przy ul. J. H. Dąbrowskiego i Kościelnej (ze starymi kamienicami), zlokalizowany jest w obrębie wysoczyzny morenowej płaskiej. Na tym terenie pod wierzchnią warstwą osadów antropogenicznych zalegają piaski lodowcowe na glinach zwałowych – glinach głównie piaszczystych, piaskach gliniastych z domieszką kamieni – należących do gruntów spoistych skonsolidowanych i charakteryzują się korzystnymi warunkami budowlanymi. Na terenie wysoczyzny morenowej strop utworów podczwartorzędowych zalega na głębokości poniżej 60 m p.p.t.

Podobne informacje w zakresie geologii obszaru opracowania dostarcza również kompleksowe opracowanie jakim jest Atlas geologiczno-inżynierski Poznania⁵. Z informacji przedstawionych w ww. Atlasie wynika, że ze względu na szereg przekształceń przedmiotowego obszaru, jakie miały miejsce na przestrzeni wieków, przy powierzchni występują charakterystyczne dla obszarów zabudowanych grunty antropogeniczne. W obrębie przedmiotowego obszaru miąższość nasypów waha się w granicach do 1 m. Największą miąższość nasypy wykazują na terenach, gdzie obecnie zlokalizowane są wieżowce oraz hale produkcyjno- magazynowe a najmniejszą miąższość na terenach położonych przy południowo-wschodniej granicy mpzp (przypadające na zasięg wysoczyzny morenowej). Na skutek działań inwestycyjnych (prowadzenie uzbrojenia, fundamentowanie budynków), naruszających naturalny układ przypowierzchniowych warstw profilu geologicznego, warunki geomorfologiczne i hydrogeologiczne w zasięgu całego terenu objętego opracowaniem uległy zmianom. Z informacji wynika, iż zalegającą na powierzchni warstwę utworów kulturowych stanowią niekontrolowane nasypy budowlane i niebudowlane – grunty antropogeniczne.

³ mapa sozologiczna w skali 1:50 000, ark. N-33-130-D Poznań, OPGK Poznań 1992

⁴ szczegółowa mapa geologiczna Polski, ark. 471 - Poznań N-33-130-D, Państwowy Instytut Geologiczny, 1990

⁵ Arkusz: Poznań – Piątkowo N-33-130-B-b-3, i Arkusz: Poznań - Stare Miasto N-33-130-D-d-1

2.4. Warunki wodne

Wody powierzchniowe

Obszar objęty projektem mpzp „Jeżyce – Północ” część C w Poznaniu położony jest w całości w dorzeczu Odry i zlewni Warty. Współcześnie w jego granicach nie występują wody powierzchniowe, a sam obszar znajduje się poza zasięgiem 0,2%, 1% i 10% wód powodziowych.

W najmniejszej odległości od granic obszaru opracowania przepływa rzeka Bogdanka, będąca lewobrzeżnym dopływem Warty (w odległości ok. 500 m od północnej granicy obszaru projektu mpzp), wraz ze sztucznie utworzonymi stawami Sołackimi, zlokalizowanymi w obrębie parku Sołackiego. Obszar opracowania zlokalizowany jest w zasięgu granic jednolitej części wód JCWP Bogdanka (PLRW60001718578).

Wody podziemne

Występowanie wód gruntowych na omawianym obszarze jest silnie uzależnione od budowy geologicznej podłoża oraz rzeźby terenu. Tereny położone w obrębie doliny zastoiskowej, bliżej doliny rzeki Bogdanki, a więc w północnej części projektu planu, charakteryzują się znacznie płytszym zaleganiem wód gruntowych oraz dużym wahaniami zalegania ich zwierciadła, uzależnionym od okresów występowania obfitych opadów atmosferycznych. Głębokość do zwierciadła wody gruntowej waha się od 2 do 5 m p.p.t.. Z kolei obszary położone w środkowej i południowej części analizowanego obszaru, charakteryzują się głębokim poziomem wód gruntowych oraz znacznie mniejszymi wahaniami ich zwierciadła. Wody gruntowe posiadają tu zwierciadło swobodne, utrzymujące się w wodnolodowcowych piaskach, na głębokości od 5 do 10 m p.p.t. Spływ wód podziemnych odbywa się w kierunku północnym – w kierunku Bogdanki.

Na terenach położonych w zasięgu granic projektu mpzp „Jeżyce – Północ” część C w Poznaniu wody podziemne występują w obrębie dwóch pięter wodonośnych – piętra trzeciorzędowego oraz piętra czwartorzędowego.

Cały obszar opracowania należy do wydzielonej w piętrze czwartorzędowym jednostki 5aQII/Tr. Poziomem użytkowym tej jednostki jest, znajdujący się na głębokości od 5 do 15m poziom międzyglinowy górny (zbudowany z piasków i żwirów fluwioglacjalnych) o miąższości od 2 do 10 metrów. Zasilanie tego poziomu zachodzi w wyniku przesączania się wód z wyżej leżącego poziomu wodonośnego lub poprzez infiltracje opadów przez nakład gliniasty. Obszar w granicach tej jednostki zaliczany jest do obszarów o wysokim stopniu zagrożenia wód podziemnych (czas potencjalnej migracji zanieczyszczeń wynosi do 25 lat) głównych użytkowych poziomów wodonośnych⁶. Poziom ten charakteryzuje się obecnością ognisk zanieczyszczeń. Jakość wód pochodzących z głównych użytkowych poziomów wodonośnych jest średnia, a woda wymaga prostego uzdatniania.

Nie uzyskano informacji wskazujących na występowanie w granicach projektu mpzp studni ujmujących wody trzeciorzędowe lub czwartorzędowe, jak również lokalizacji stref ochrony ujęć wody. Cały analizowany obszar znajduje się poza zasięgiem Głównych Zbiorników Wód Podziemnych (GZWP).

2.5. Szata roślinna

Z uwagi na całkowite przekształcenie analizowanego obszaru został on pozbawiony autogenicznych zbiorowisk roślinnych, a występującą tu roślinność stanowią bądź to planowo wprowadzone nasadzenia, bądź roślinność pojawiająca się spontanicznie.

Szata roślinna obszarów obecnie użytkowanych ukształtowana została adekwatnie do funkcji i charakteru zabudowy poszczególnych terenów. Wśród zieleni urządzonej należy wymienić:

- założenie o charakterze „parkowym” przed willą przy ul. J.H. Dąbrowskiego 77, gdzie na powierzchniach trawiastych, obok wiekowych lip drobnolistnych (*Tilia cordata*), klonów pospolitych (*Acer platanoides*), klonów jaworów (*Acer pseudoplatanus*) nasadzono kilkanaście egzemplarzy młodych drzew tychże gatunków, kilka egzemplarzy młodych brzoź brodawkowatych (*Betula pendula*), klonów polnych (*Acer campestre*) jak również innych gatunków drzew liściastych. Na poboczach dojazdu do budynków willi i nowo wybudowanego

⁶ Mapa Hydrograficzna Polski w skali 1: 50 000 Poznań 90471), Państwowy Instytut Geologiczny, Warszawa, 2000

- wieżowca, pod drzewami buka pospolitego (*Fagus sylvatica*), klonu pospolitego (*Acer platanoides*), klonu jaworu (*Acer pseudoplatanus*) i wiązu (*Ulmus sp.*) posadzono krzewy irgi (*Cotoneaster sp.*), żywotnika (*Thuja sp.*), ostrokrzewu kolczastego (*Ilex aquifolium*) itp. itp,
- rząd młodych grabów (*Carpinus sp.*) otaczający północną i wschodnią elewację budynku przy ul. J. H. Dąbrowskiego 75,
 - ogród, przed zabytkowym budynkiem przy ul. J. H. Dąbrowskiego 73, gęsto obsadzony wieloma ozdobnymi krzewami i drzewami głównie gatunków iglastych, ozdobiony od frontu bylinami i jednorocznymi roślinami kwiatowymi,
 - klomb obsadzony jałowcami (*Juniperus sp.*) przy krzyżu wotywnym przy ul. J. H. Dąbrowskiego 67
 - stare założenie zieleni wokół kościoła pw. Najświętszego Serca Jezusa i Św. Floriana i przy domu parafialnym (z ogrodzeniem) Klasztoru SS. Elżbietanek przy ul. Kościelnej 3-5. W tym założeniu wyróżniają się wiekowe lipy drobnolistne (*Tilia cordata*) rosnące przy południowym i zachodnim ogrodzeniu kościoła, okazały kasztanowiec zwyczajny (*Aesculus hippocastanum*) przy ul. Kościelnej oraz wiele pojedynczych wysokich drzew rosnących w ogrodzie sióstr zakonnych. W młodych nasadzeniach od strony ul. św. Floriana na tle licznych, młodych drzew i krzewów iglastych wyróżnia się rząd dębów szypułkowych odm. stożkowatej (*Quercus robur f. fastigiata*),
 - zieleniec od strony ul. Kościelnej obsadzony wzdłuż ogrodzenia kościelnego rzędem drzewek wiśni osobliwej odm. kulistej (*Prunus eminens Umbraculifera*), a bliżej ulicy różnymi odmianami krzewów tawuły (*Spiraea sp.*) i berberysu (*Berberis sp.*) naprzemiennie z powierzchniami trawiastymi,
 - nasadzenia drzew i krzewów wraz z powierzchniami trawiastymi w otoczeniu obiektów Zespołu Szkół nr 103 i Zespołu Szkół Zawodowych nr 1. Wśród tych nasadzeń wyróżniają się rzędy wysokich topoli (*Populus sp.*) otaczające boiska szkolne oraz dęby czerwone (*Quercus rubra*) i wierzby (*Salix sp.*) rosnące przed wejściem do szkoły,
 - rząd jarzębów szwedzkich (*Sorbus intermedia*) rosnący przy północnym krawężniku ul. św. Floriana i zieleniec otoczony żywopłotami i obsadzony licznymi drzewami przed blokiem wielorodzinnym przy tejże ulicy,
 - przedogródki obecnie obsadzone płożącymi krzewami lub powierzchniami trawiastymi zlokalizowane w kilku miejscach przy ul. Kościelnej i św. Wawrzyńca,
 - zieleńce wewnątrz zabudowy wielorodzinnej zlokalizowanej przy ul. Kościelnej stworzone z powierzchni trawiastych łączonych z licznymi nasadzeniami drzew oraz kompozycjami różnorodnych krzewów sporadycznie z zastosowaniem ozdobnych bylin i roślin dwuletnich czy jednorocznych,
 - kompozycja drzew i krzewów przy zabytkowej willi na terenie fabryki „Goplana”,
 - rzędy zwykle kilku drzew przy ciągach komunikacyjnych pomiędzy funkcjonującymi obiektami produkcyjnymi różnych firm zlokalizowanych przy ul. św. Wawrzyńca.

Zieleń spontaniczna rozwinęła się głównie na terenach poprodukcyjnych i magazynowych pozostałych po dawnych firmach oraz na nieużytkowanych częściach terenów obecnie funkcjonujących firm (fabryka „Goplana” przy ul. św. Wawrzyńca 11/13). Roślinność taka (fitocenozy ruderalne) rozwinęła się również przy ciągach komunikacyjnych, na nielicznych nieużytkach, w miejscach po starych ogrodach, przy garażach oraz wokół podwórek starej zabudowy, którą stanowią lub stanowiły kamienice zlokalizowane przy ul. Kościelnej. Spontaniczna roślinność znalazła szczególnie dogodne warunki do wzrostu wzdłuż terenów przez które przebiega napowietrzny ciepociąg. W składzie gatunkowym drzew roślinności spontanicznej najliczniejsze są: topole (*Populus sp.*), wierzby (*Salix sp.*), klony (*Acer sp.*), brzozy (*Betula sp.*), mniej liczne są drzewa i krzewy takie jak: robinia akacjowa (*Robinia pseudoacacia*), jesion wyniosły (*Fraxinus excelsior*), wiąz szypułkowy (*Ulmus leavis*), sosna zwyczajna (*Pinus sylvestris*), czeremcha zwyczajna (*Prunus padus*), głóg jednoszyjkowy (*Crataegus monogyna*), dziki bez czarny (*Sambucus nigra*) czy też róża dzika (*Rosa canina*). Drzewa i krzewy owocowe są raczej nieliczne i stanowią pozostałość po dawnych użytkowych fragmentach ogrodów. Pośród roślinności spontanicznej można było napotkać pojedyncze cenne egzemplarze drzew w dobrym stanie zdrowotnym, przykładem takim mogą być dwa dęby bezszypułkowe (*Quercus petraea*) o obwodach każdy ok. 180 cm, rosnące w głębi nieruchomości przy ul. Kościelnej 25. W składzie gatunkowym szaty roślinnej okrywającej grunt na otwartych przestrzeniach dominują zbiorowiska roślin trawiastych a w pobliżu różnego rodzaju zabudowań i obiektów technicznych zbiorowiska roślin zielnych reprezentowanych przez najpospolitsze gatunki roślin ruderalnych, takich jak: pokrzywa zwyczajna (*Urtica dioica*), rdest ptasi (*Polygonum aviculare*), szczaw zwyczajny (*Rumex*

acetosa), komosa biała (*Chenopodium album*), bniec biały (*Silene alba*), tasznik pospolity (*Capsella bursa – pastoris*), lucerna nerkowata (*Medicago lupulina*), koniczyna łąkowa (*Trifolium pratense*), koniczyna biała (*Trifolium repens*), marchew zwyczajna (*Daucus carota*), powój polny (*Convolvulus arvensis*), babka zwyczajna (*Plantago major*), krwawnik pospolity (*Achillea millefolium*), wiesiołek dwuletni (*Oenothera biennis*), bylica pospolita (*Artemisia vulgaris*), ostrożeń polny (*Cirsium arvense*), cykoria podróżnik (*Cichorium intybus*), dziurawiec zwyczajny (*Hypericum perforatum*), nawłóć pospolita (*Solidago virgaurea*), mniszek pospolity (*Taraxacum officinale*). Występuje tu również wiele gatunków pospolitych traw, do których należą m. in.: kostrzewa czerwona (*Festuca rubra*), życica trwała (*Lolium perenne*), wiechlina roczna (*Poa annua*), wiechlina łąkowa (*Poa pratensis*), kupkówka pospolita (*Dactylis glomerata*), stokłosa miękka (*Bromus hordaceus*), stokłosa dachowa (*Bromus tectorum*), perz właściwy (*Elymus repens*), trzcinnik piaszkowy (*Calamagrostis epigeios*).

2.6. Zwierzęta

Ze względu na charakter użytkowania terenów położonych w granicach obszaru opracowania mpzp „Jeżyce – Północ” część C w Poznaniu, zróżnicowanie lokalnej fauny jest niewielkie. Obecność terenów trwale zainwestowanych przyczyniło się do zmniejszenia powierzchni dostępnych dla zwierząt. Co prawda, analizowany obszar położony jest bardzo blisko zachodniego klina zieleni, tworzonego przez cenne przyrodniczo tereny dolinne rzeki Bogdanki, które tworzą dogodne warunki dla bytowania wielu gatunków zwierząt, co niewątpliwie mogłoby sprzyjać ich migracji również na obszar projektu planu. Niemniej, pomiędzy tymi dwoma obszarami znajduje się istotna liniowa bariera w postaci wysokiego nasypu kolejowego, który uniemożliwia lub znacznie utrudnia swobodną migrację wielu gatunków zwierząt.

W związku z powyższym, na analizowanym obszarze występują głównie przedstawiciele tych gatunków, które dobrze przystosowały się do życia na terenach silnie zurbanizowanych, w warunkach odbiegających znacznie od siedlisk naturalnych, narażonych jednocześnie na wpływ wielu niekorzystnych czynników, takich jak np. hałas i drgania, generowanych z intensywnie uczęszczanych terenów komunikacyjnych otaczających obszar planu (ul. J. H. Dąbrowskiego, ul. Kościelnej, ul. św. Wawrzyńca, linii kolejowej).

Zieleń urządzona towarzysząca zabudowie mieszkaniowej zwłaszcza w północno-wschodniej części analizowanego obszaru, stanowi dogodne warunki dla bytowania wielu owadów, np. pasikonika zielonego (*Tettigonia viridissima*), szarańczaków (*Acridoidea*), skorka pospolitego (*Forficula auricularia*), kowala bezskrzydłego (*Pyrrhocolis apterus*), biedronki siedmiokropki (*Coccinella septempunctata*) itp. Większe bogactwo gatunków owadów, szczególnie motyli z gatunków takich jak bielinek kapustnik (*Pieris brassica*) czy rusałka pawik (*Inachis io*) towarzyszy terenom obsadzonym kwitnącymi krzewami i drzewami ozdobnymi, jak również fragmentom terenów spontanicznie porośniętym przez kwitnące rośliny zielne. Kwitnące rośliny ozdobne, jak i pozostające jeszcze nieliczne drzewa owocowe przyciągają na te tereny przedstawiciele rzędu błonkoskrzydłych (*Hymenoptera*), m.in. trzmiele (*Bombus*), spełniających istotną rolę w zapylaniu roślin. W całym obszarze opracowania można zaobserwować przedstawiciele ślimaków (*Gastropoda*), jednak na fragmentach terenów porośniętych roślinnością spontaniczną, zwłaszcza tych charakteryzujących się większym stopniem wilgotności, obserwowana jest większa liczebność ich gatunków.

Tereny zurbanizowane sprzyjają występowaniu gatunków synantropijnych awifauny, takich jak: gołąb miejski (*Columba livia f. urbana*, objęty częściową ochroną gatunkową), sroka (*Pica pica*, objęta częściową ochroną gatunkową), wróbel zwyczajny (*Passer domesticus*). Obecność i łatwa dostępność do śmietników przyciąga również gatunki takie jak: kawka zwyczajna (*Coloeus monedula*), wrona siwa (*Corvus cornix*), mewa śmieszka (*Larus ridibundus*). Na terenach obsadzonych roślinami wydającymi mięsiste owoce bytują zarówno gatunki żywiące się szkodnikami roślin, jak i te, które żywią się owocami, w tym m.in.: szpaki (*Strunus vulgaris*), kosy (*Turdus merula*), dzierlatki (*Galerida cristata*), kwiczoły (*Turdus pilaris*), sikorki bogatki (*Parus mjaor*). W trakcie prowadzonej inwentaryzacji wśród koron dębów rosnących na terenie nieruchomości przy ul. Kościelnej zaobserwowano również sójki (*Garrulus glandarius*).

W obszarze opracowania notuje się obecność gatunków ssaków o niewielkich rozmiarach ciała, reprezentowanych przez gatunki zaliczane do rzędu gryzoni (*Rodentia*) oraz ssaków owadożernych (*Insectivora*). W pobliżu zabudowań można zaobserwować zwierzęta, takie jak: mysz domowa (*Mus musculus*), mysz zaroślowa (*Apodemus sylvaticus*). Natomiast, jak wynika z relacji osób użytkujących garaże, bliżej mniej uczęszczanych terenów zadrzewionych, zakrzewionych i porośniętych roślinnością spontaniczną, można napotkać jeże (*Erinaceus europeus*) i kuny (*Martes*

sp.). Z uwagi na znaczny stopień zainwestowania terenów sąsiadujących z obszarem projektu mpzp oraz obecność istotnej bariery przestrzennej, jaką jest sąsiadująca z analizowanym obszarem linia kolejowa, na terenach tych nie odnotowano obecności przedstawicieli dużych gatunków ssaków.

W granicach omawianego terenu nie występują żadne zbiorniki i ciekły wodne, w związku z czym tereny te nie są atrakcyjne dla przedstawicieli rodzimych płazów i gadów.

2.7. Gleby

Obszar objęty projektem planu „Jeżyce – Północ” część C w Poznaniu jest terenem całkowicie zurbanizowanym, na którym występują grunty zurbanizowane (Tz)⁷, pozbawione naturalnej warstwy gleby. Charakter przekształceń gleb na opisywanym terenie jest zróżnicowany i zależy od sposobu dotychczasowego zagospodarowania terenu. Najbardziej przekształcone zostały gleby na terenach komunikacyjnych oraz na terenach istniejącej zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i usługowej posiadającej kondygnacje podziemne, a więc na terenach położonych wzdłuż południowo-zachodniej i północno-wschodniej granicy obszaru opracowania.

Negatywny wpływ na właściwości fizyczne i chemiczne gleb na terenach silnie zurbanizowanych (terenach komunikacyjnych oraz zabudowanych dużymi obiektami kubaturowymi z kondygnacjami podziemnymi) następuje głównie w wyniku uszczelnienia powierzchni oraz zastosowania materiałów budowlanych wpływających na naturalną przepuszczalność gruntów. W celu uzyskania odpowiednich właściwości gruntu przeznaczonego pod inwestycje, dokonuje się przemieszczenia dużych mas ziemnych, utwardzenia oraz wzbogacenia podłoża o materiały mineralne, takie jak np. piasek, żwir, cement. Zabiegi te powodują wzrost przepuszczalności i przyspieszenie tempa infiltracji w głąb profilu glebowego, co w istotny sposób wpływa na przyspieszenie tempa migracji zanieczyszczeń do wód gruntowych. Całkowite uszczelnienie powierzchni oraz wszystkie wymienione wcześniej czynniki powodują zniszczenie naturalnych właściwości gleb. Gleby antropogeniczne, poza występowaniem zanieczyszczeń fizycznych (żwir, gruz i podobne materiały wykorzystywane przy inwestycjach budowlanych), wykazują również obecność zanieczyszczeń chemicznych, takich jak metale ciężkie (ołów i kadm) oraz węglowodory wielopierścieniowe. Ich obecność w glebie spowodowana jest głównie emisją zanieczyszczeń z ruchu komunikacyjnego i kumulowaniem się tych substancji w warstwach gleby w bezpośrednim sąsiedztwie szlaków komunikacyjnych (również takich jak przejazdy technologiczne na terenach usługowych, produkcyjnych i magazynowych).

Z informacji zawartych w Atlasie geochemicznym Poznania i okolic⁸ wynika, iż występujące tu gleby charakteryzują się odczynem alkalicznym o pH mieszczącym się w przedziale 7,4 – 9,3. Ponadto, w zasięgu granic projektu mpzp stwierdzono występowanie anomalii geochemicznych w glebach w zakresie zanotowanych stężeń miedzi (Cu > 18 mg/kg) oraz rtęci (Hg > 0,11 mg/kg).

2.8. Klimat lokalny

Według regionalizacji klimatycznej (Woś, 1994), obszar objęty granicami planu, podobnie jak obszar całego Poznania, należy do Regionu Środkowowielkopolskiego.

Warunki klimatyczne w Poznaniu odzwierciedlają wartości elementów klimatu uzyskane z pomiarów prowadzonych na stacji IMGW Poznań-Ławica. Elementy klimatu na wyżej wspomnianej stacji przedstawia poniższa tabela:

Tabela 1. Elementy klimatu w rejonie Poznań-Ławica (wg IMGW w Poznaniu)

OKRES	MIESIĄC												ROK
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	
ŚREDNIA MIESIĘCZNA TEMPERATURA POWIETRZA (°C)													
ROK 2010	-6,5	-1,0	3,6	8,8	11,5	17,4	22,1	18,7	12,5	6,5	4,7	-5,6	7,7
WIELOLECIE 1971-2000	-1,2	-0,5	3,2	7,7	13,5	16,4	18,3	17,7	13,0	8,2	3,2	0,3	8,3
ŚREDNIA MIESIĘCZNA WILGOTNOŚĆ WZGLĘDNA (%)													
ROK 2010	85	85	80	69	83	67	61	78	83	79	92	93	80
WIELOLECIE 1971-2000	86	85	78	72	69	72	72	74	80	84	87	88	79

⁷ Mapa glebowo-rolnicza

⁸ Atlas geochemiczny Poznania i okolic, 1:100 000; Józef Lis, Anna Pasieczna; Warszawa 2005

ŚREDNIA MIESIĘCZNA PRĘDKOŚĆ WIATRU (M/S)													
Rok 2010	4,0	3,4	4,0	3,7	3,4	3,0	3,1	3,1	3,3	3,8	3,8	4,1	3,6
WIELOLECIE 1971-2000	3,9	3,8	4,0	3,7	3,3	3,3	3,2	2,8	3,0	3,3	3,8	3,9	3,5
ŚREDNIA MIESIĘCZNA WYSOKOŚĆ OPADU ATMOSFERYCZNEGO (MM)													
Rok 2010	28	18	42	27	111	17	81	153	74	8	100	58	692
WIELOLECIE 1971-2000	29	23	33	31	47	62	76	56	44	35	33	39	508

Źródło: Raport o stanie środowiska w Wielkopolsce w roku 2010, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska; Poznań 2011; <http://www.poznan.pios.gov.pl/glowna/index.php>

Średnia roczna suma opadów dla terenu Poznania należy do najniższych w kraju. Pomiary wielkości opadów atmosferycznych dla posterunku Poznań-Ławica wykazały, że średnia wartość opadu atmosferycznego z wielolecia (w okresie 1971-2000) – wynosiła 508 mm. Natomiast roczna suma opadów atmosferycznych, stanowiąca 136% normy, wynosiła – w roku 2010 – 692 mm.

Rozkład temperatur, podobnie jak ilości opadów, ma charakter roczny. Najcieplejszym miesiącem roku 2010 był lipiec – średnia miesięczna temperatura w Poznaniu wyniosła 22,1°C, z kolei najniższe temperatury odnotowano w styczniu, kiedy średnia miesięczna temperatura wyniosła w Poznaniu -6,5°C. W skali roku średnia temperatura wynosi dla miasta Poznania 7,7°C.

Równie istotnymi czynnikami meteorologicznymi, wpływającymi na klimat miasta, a w szczególności na stężenia i rozkład przestrzenny zanieczyszczeń powietrza, jest kierunek oraz siła wiatru. Dla obszaru Poznania stwierdzono największą częstotliwość występowania wiatrów z sektora zachodniego, o dość niewielkiej sile – średnia roczna wartość wynosiła 3,6 m/s. Najwyższą średnią miesięczną prędkość wiatru zanotowano w Poznaniu w grudniu 2010 r. – 4,1 m/s. Z kolei najniższa średnia miesięczna prędkość wiatru wystąpiła, podobnie jak w wieloleciu, w lecie, jednak w czerwcu (3,0 m/s), a nie w sierpniu.

Rozkład kierunków wiatru w Poznaniu w 2010 r. charakteryzuje, podobnie jak w wieloleciu 1971-2000, zdecydowana przewaga wiatrów z sektora zachodniego oraz mały udział wiatrów z kierunków N i NE (15%). Co istotne, w sierpniu i wrześniu zwiększyła się liczba cisz, co może przyczynić się do pogorszenia sytuacji aerosanitarnej w regionie. Tego typu sytuacje, charakteryzujące się między innymi bardzo małymi prędkościami wiatru – utrzymującymi się przez dłużej niż 48 godzin, wystąpiły w Poznaniu, poza styczniem, również pod koniec września i października.

Wilgotność względna powietrza na terenie Poznania zależna jest od pory roku. W 2010 r. na terenie Poznania nie wystąpiła susza hydrograficzna. Najwyższą wartość wilgotność osiągnęła w okresie zimowym, w tym najwyższą w 2010 r. zanotowano w grudniu (93%). Natomiast najniższe wartości wystąpiły w miesiącach letnich, takich jak czerwiec i lipiec, kiedy wilgotność osiągnęła wartości 67% i 61%.

Okres wegetacyjny w rejonie miasta Poznania należy do najdłuższych w kraju i wynosi 220 dni.

Projekt planu „Jeżyce – Północ” część C w Poznaniu obejmuje teren położony w śródmieściu Poznania, gdzie obserwowany jest wyraźny wpływ czynników antropogenicznych na kształtowanie się klimatu lokalnego oraz warunków mikroklimatycznych. Wpływ ten dotyczy m.in. takich czynników jak: temperatura, wilgotność, jakość powietrza, przewietrzanie, nasłonecznienie czy też zacienienie terenu. Przykładowo, obecność wysokich budynków od strony ul. J. H. Dąbrowskiego powoduje lokalne różnice w możliwości swobodnego przewietrzania terenów w ich sąsiedztwie, natomiast duży udział powierzchni utwardzonych i mała ilość zieleni (w części północno-zachodniej obejmującej hale produkcyjne i magazynowe) wpływa na lokalne zmniejszenie wilgotności powietrza oraz pogorszenie warunków przewietrzania. Odmienne warunki występują w obrębie nowej, średniowysokiej zabudowy zlokalizowanej przy ul. Kościelnej – tereny z uwagi na urządzonej zieleni charakteryzują się łagodniejszymi parametrami mikroklimatycznymi, korzystnymi pod względem przewietrzania, nasłonecznienia oraz wilgotności powietrza. Pamiętać należy również, że wpływ czynników antropogenicznych dotyczy zarówno sezonowych jak i dobowych zmian, przejawiających się między innymi złym stanem czystości powietrza w okresie grzewczym czy też czasowymi kumulacjami zanieczyszczeń w godzinach szczytu komunikacyjnego.

2.9. Jakość powietrza atmosferycznego

Największy wpływ na kształtowanie jakości powietrza atmosferycznego ma lokalizacja i charakter źródeł emisji oraz sposób zagospodarowania przestrzennego danego obszaru. Udział

zanieczyszczeń napływających z terenów sąsiednich ma zazwyczaj znacznie mniejsze znaczenie w kształtowaniu lokalnej jakości powietrza atmosferycznego.

W granicach obszaru objętego granicami projektu mpzp „Jeżyce – Północ” część C w Poznaniu do głównych źródeł emisji zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego zaliczyć należy istniejącą zabudowę mieszkaniową i usługową, ogrzewaną przez indywidualne systemy grzewcze, które w okresie grzewczym powodują emisję powierzchniową do powietrza, a także liniowe źródła zanieczyszczeń, czyli ciągi komunikacyjne. Zlokalizowane w obszarze opracowania zakłady produkcyjne nie stanowią źródła zanieczyszczenia powietrza.

Indywidualne instalacje grzewcze budynków, w zależności od rodzaju stosowanego paliwa, generują różne ilości zanieczyszczeń gazowych i pyłowych, obejmujących m.in. tlenki siarki, tlenki azotu, dwutlenek węgla oraz pyły o zróżnicowanym składzie frakcyjnym (w tym pył PM10 i pył PM2,5). Z kolei ruch komunikacyjny generuje emisję do atmosfery szeregu zanieczyszczeń gazowych, powstających podczas spalania paliw płynnych w silnikach pojazdów, w tym m.in. węglowodorów aromatycznych, dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, tlenku węgla oraz substancji pyłowych, powstających w wyniku ścierania opon pojazdów i nawierzchni jezdni.

Ulice znajdujące się w granicach opracowania planu miejscowego, a więc ul. św. Floriana i drogi wewnętrzne zlokalizowane w zachodniej części planu, prowadzą ruch o niewielkim natężeniu (przejazdy technologiczne i dojazdy do posesji), który nie powoduje dużych emisji zanieczyszczeń. Znacznie większy wpływ na kształtowanie jakości powietrza atmosferycznego mają natomiast zanieczyszczenia emitowane z terenów komunikacyjnych bezpośrednio sąsiadujących z obszarem opracowania, charakteryzujących się bardzo dużym natężeniem ruchu, a więc z ul. J. H. Dąbrowskiego i ul. Kościelnej. Należy jednak podkreślić, że wyniki wielu szczegółowych analiz stężeń zanieczyszczeń powietrza, prowadzonych na terenie Poznania w rejonie tras komunikacyjnych o podobnych parametrach i wskaźnikach natężenia ruchu pojazdów, w ramach ocen oddziaływania na środowisko realizacji inwestycji drogowych, wskazują na brak przekroczeń dopuszczalnych poziomów stężeń substancji poza granicami pasa drogowego. Można więc przypuszczać, że również wzdłuż ww. ulic nie występują przekroczenia dopuszczalnych poziomów zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego.

Znikomy wpływ na kształtowanie lokalnej jakości powietrza atmosferycznego ma emisja generowana z terenu kolejowego, położonego w sąsiedztwie północnej granicy obszaru projektu mpzp. Odbywający się tędy ruch kolejowy stanowi przyczynę emisji niewielkich ilości pyłów powstających podczas ścierania się poszczególnych elementów konstrukcyjnych.

Ogólnej oceny jakości powietrza atmosferycznego na przedmiotowym obszarze dokonano w oparciu o informacje publikowane przez Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu, określające jakość powietrza na terenie całego województwa wielkopolskiego. Wykonana przez WIOŚ roczna ocena jakości powietrza w województwie wielkopolskim za rok 2014 pod kątem ochrony zdrowia ludzi dotyczyła następujących zanieczyszczeń: dwutlenku azotu (NO₂), dwutlenku siarki (SO₂), tlenku węgla (CO), benzenu (C₆H₆), pyłu PM_{2,5}, pyłu PM₁₀, benzo(a)pirenu B(a)P, ozonu (O₃), ołowiu (Pb), arsenu (As), niklu (Ni) i kadmu (Cd). Klasyfikację stężeń poszczególnych zanieczyszczeń na obszarze strefy aglomeracja poznańska (z uwzględnieniem kryterium ochrony zdrowia ludzi) w roku 2014 przedstawia poniższa tabela.

Tabela 2. Klasyfikacja strefy aglomeracja poznańska w roku 2015 r. z uwzględnieniem kryteriów określonych w celu ochrony zdrowia

NAZWA STREFY	SYMBOL KLASY STREFY DLA POSZCZEGÓLNYCH SUBSTANCJI											
	NO ₂	SO ₂	CO	C ₆ H ₆	PM _{2,5}	PM ₁₀	BAp	As	Cd	Ni	Pb	O ₃
aglomeracja poznańska	A	A	A	A	A	C	C	A	A	A	A	A

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w województwie wielkopolskim za rok 2015, WIOŚ, Poznań, kwiecień 2016r., <http://www.poznan.wios.gov.pl>

Stężenia NO₂, SO₂, CO, C₆H₆, As, Cd, Ni, Pb, O₃, ocenianych pod kątem ochrony zdrowia ludzi za 2015 r., nie przekraczały poziomów dopuszczalnych, w związku z tym aglomeracja poznańska zaliczona została do klasy A.

W przypadku pyłu PM_{2,5}, w 2015 r. nie stwierdzono występowanie przekroczeń dopuszczalnego poziomu dla PM_{2,5}. Z uwagi na powyższe strefę aglomeracja poznańska zaliczono do klasy A. Wyniki pomiarów wskazują na polepszenie jakości powietrza atmosferycznego w tym zakresie (na podstawie analogicznych pomiarów, przeprowadzonych dla roku 2014, strefa aglomeracja poznańska zaliczona została do klasy B).

W przypadku pyłu PM₁₀, w 2015 r. zanotowano przekroczenia dopuszczalnej częstości przekroczeń dopuszczalnego poziomu w roku kalendarzowym dla 24-godzin (na terenie Poznania przekroczenia nie odnotowano jedynie w przypadku stanowiska przy ul. Szymanowskiego). Na terenie miasta Poznania nie zanotowano natomiast na żadnym ze stanowisk pomiarowych przekroczeń stężeń średnich rocznych. Niemniej, ze względu na występowanie przekroczeń dopuszczalnego stężenia 24-godzinowego pyłu PM₁₀, aglomeracja poznańska zakwalifikowana została do klasy C. Należy jednak podkreślić, że roczna seria pomiarów wykazuje wyraźną zmienność sezonową (w okresie zimowym odnotowywane są wyższe stężenia pyłu PM₁₀, w sezonie letnim niższe).

W przypadku stężeń benzo(a)pirenu, na wszystkich stanowiskach pomiarowych odnotowano podwyższone stężenia, przekraczające poziom docelowy. Z uwagi na powyższe, wszystkie strefy, w tym strefę aglomeracja poznańska, zaliczono do klasy C.

Ze względu na występowanie na terenie Poznania przekroczeń dopuszczalnych poziomów pyłu PM₁₀ oraz benzo(a)pirenu konieczne było podjęcie działań, których realizacja doprowadziłaby do zmniejszenia emisji wspomnianych zanieczyszczeń do poziomów pozwalających na dotrzymanie obowiązujących standardów jakości powietrza atmosferycznego. W latach ubiegłych, ze względu na występowanie w zasięgu granic strefy aglomeracja poznańska przekroczeń dopuszczalnych stężeń pyłu PM₁₀ oraz benzo (a)pirenu, opracowano programy naprawcze, wskazujące cele i działania jakie muszą zostać podjęte w celu przywrócenia standardów jakości powietrza – Program ochrony powietrza dla strefy – aglomeracja Poznań⁹, Aktualizację Programu ochrony powietrza dla strefy: Aglomeracja Poznań (strefa Miasto Poznań) w woj. Wielkopolskim¹⁰ oraz Program ochrony powietrza w zakresie benzo-alfa-pirenu dla stref: Aglomeracja Poznańska, Miasto Leszno, strefy gnieźnieńsko-wrzesińskiej oraz strefy pilsko-złotowskiej w woj. Wielkopolskim¹¹. Dokumenty te utraciły swoją moc na skutek wejścia w życie zapisów uchwały nr XI/316/15 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego¹² w sprawie określenia „Programu ochrony powietrza w zakresie pyłu PM₁₀ oraz B(a)P dla strefy aglomeracja poznańska, którego integralną część stanowi plan działań krótkoterminowych w zakresie pyłu PM₁₀”. Program ten określa szereg koniecznych do podjęcia działań, których zastosowanie jest niezbędne dla przywrócenia standardów jakości powietrza w zakresie stężeń pyłu zawieszonego PM₁₀ oraz B(a)P. Wśród nich wskazuje działania naprawcze związane z wprowadzaniem do mpzp odpowiednich zapisów, m.in. w zakresie kształtowania zabudowy w sposób umożliwiający swobodny przepływ mas powietrza, ustalenia zakazu stosowania paliw stałych w obrębie projektowanej zabudowy, stosowania odpowiednich wskaźników powierzchni biologicznie czynnej (towarzyszącej zabudowie), czy też tworzenia publicznych terenów zieleni urządzonej, w tym parków i skwerów.

Podjęcie działań mających na celu ograniczenie emisji benzo(a)pirenu do poziomów umożliwiających dotrzymanie obowiązujących standardów, jest szczególnie ważne w kontekście dużej szkodliwości benzo(a)pirenu dla zdrowia ludzkiego (duża toksyczność przewlekła), a także roślinności, gleb i wody.

2.10. Klimat akustyczny

Obszar projektu mpzp „Jeżyce – Północ” część C w Poznaniu, położony jest w śródmiejskiej części Poznania, na terenie Jeżyc. Granice planu wyznaczają: od północy ul. św. Wawrzyńca, powyżej której – na pasem częściowo zabudowanego terenu – znajduje się nasyp kolejowy linii nr 351 Poznań – Szczecin oraz linii nr 354 Poznań – Piła, od wschodu ul. Kościelna, od południa ul. J. H. Dąbrowskiego z torami linii tramwajowych, a od zachodu – granica planu biegnie przez tereny produkcyjno-magazynowe dawnej „Goplany”.

Analizowany obszar stanowi przestrzeń już zainwestowaną – głównie w części północnej i południowej, a część środkowa jest obecnie jeszcze słabo zabudowana, ale sukcesywnie podlega przekształceniom.

W części południowej analizowanego obszaru, bezpośrednio przy ul. J. H. Dąbrowskiego, znajduje się głównie średniowysoka zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna z usługami w parterach budynków – tworząca zwartą pierzeję bliżej ul. Kościelnej, oraz pierzeję bardziej rozproszoną –

⁹ Rozporządzenie Wojewody Wielkopolskiego Nr 39/07 z dnia 31 grudnia 2007 r.

¹⁰ Uchwała Nr XXIX/566/12 z dnia 17 grudnia 2012 r., (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z dnia 15.01. 2013 r., poz. 508)

¹¹ Uchwała Nr XXIX/566/12 z dnia 17 grudnia 2012 r., (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z dnia 15.01. 2013 r., poz. 509)

¹² z dnia 26 października 2015 roku

od strony zachodniej, ale tam znajdują się stare niskie budynki oraz trzy wieżowce. W części środkowej pierzei przy ul. J. H. Dąbrowskiego, jeden ze starych budynków – sąsiadujący ze zwartą zabudową kamienic i poprzedzony przedogródkiem – użytkowany jest przez Zespół Szkół Specjalnych nr 107 i Zespół Wczesnego Wspomagania Rozwoju dziecka.

Zabudowa wschodniej części obszaru opracowania opiera się na ul. Kościelnej oraz ul. św. Floriana. Na narożniku ul. J. H. Dąbrowskiego i ul. Kościelnej zlokalizowana jest średniowysoka kamienica ze sklepami i usługami w parterze. Dalej przy ul. Kościelnej znajdują się tereny należące do parafii pw. Najświętszego Serca Jezusa i św. Floriana – z okazałym kościołem oraz m.in. domem parafialnym oraz Klasztorem ss. Elżbietanek. Teren parafii jest dostępny z ul. św. Floriana, przy której znajduje się też średniowysoki blok mieszkalny. Na końcu ulicy mieści się teren Zespołu Szkół nr 103 i Zespołu Szkół Zawodowych nr 1 ze średniowysokimi budynkami dydaktycznymi, otoczonymi niższymi budynkami gospodarczymi, garażami, boiskami sportowymi i parkingami.

Dalej w kierunku północnym, aż do ul. św. Wawrzyńca, powstaje lub istnieje zabudowa tworząca pierzeje ul. Kościelnej. Zabudowę tą tworzą średniowysokie budynki, najczęściej mieszkalne, ze sklepami i typowymi ogólnomiejskimi usługami w parterze. Bliżej ulicy św. Wawrzyńca powstały duże zespoły średniowysokiej zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej. Kolejny podobny zespół powstaje w środkowej części pierzei wzdłuż ul. Kościelnej.

Zabudowę w północnej części obszaru opracowania tworzą głównie wycofane od ul. św. Wawrzyńca średniowysokie budynki magazynowe i produkcyjne, hale przemysłowe itp. obiekty techniczne różnych firm. Bliżej, przy ulicy zabudowę tworzą zarówno średniowysokie, jak i niskie budynki, w tym budynki mieszkalne z usługami w parterze, a także budynki mieszkalne lub budynki administracyjne firm działających przy tej ulicy.

Część zachodnią obszaru opracowania zajmują hale produkcyjno-magazynowe. Tereny te sąsiadują z od strony zachodniej (poza planem) – z terenami produkcyjno-usługowymi (bliżej ul. J. H. Dąbrowskiego) oraz terenami zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej (bliżej ul. św. Wawrzyńca).

Obsługę komunikacyjną terenów znajdujących się w granicach przedmiotowego obszaru zapewniają: położona w granicach opracowywanego mpzp ul. św. Floriana oraz ulice zlokalizowane poza granicami projektu planu, tj: ul. J. H. Dąbrowskiego, ul. Kościelna i ul. św. Wawrzyńca. Obszar opracowania obsługiwany jest komunikacją publiczną: tramwajową – w ul. J. H. Dąbrowskiego oraz autobusową – w ul. Kościelnej.

Tereny w obszarze projektu mpzp „Jeżyce – Północ” część C w Poznaniu, o obecnym zagospodarowaniu i użytkowaniu, podlegają w większości ochronie akustycznej w środowisku – na mocy przepisów ustawy *Prawo ochrony środowiska*¹³ oraz przepisów wykonawczych, czyli rozporządzenia *w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku*¹⁴, które znacząco złagodziło wcześniejsze wymagania akustyczne dla terenów narażonych na oddziaływanie hałasu komunikacyjnego (samochodowego, tramwajowego i hałasu kolejowego), będące przedmiotem poprzedniego rozporządzenia¹⁵, obowiązującego w dziedzinie oddziaływania tego typu źródeł hałasu – do października 2012 r.).

Ochroną akustyczną w środowisku objęte są obecnie występujące w granicach opracowania tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej oraz tereny mieszkaniowo-usługowe, a także tereny zabudowy usług oświaty.

Dopuszczalne poziomy hałasu komunikacyjnego w środowisku, powodowanego przez drogi, w tym trasy tramwajowe, oraz linie kolejowe, wyrażone wskaźnikami długookresowego średniego poziomu dźwięku L_{DWN} (w porze dziennie-wieczorno-nocnej) i L_N (w porze nocnej), które to wskaźniki mają zastosowanie do prowadzenia długookresowej polityki w zakresie ochrony przed hałasem – wynoszą aktualnie: w przypadku terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej oraz terenów mieszkaniowo-usługowych – $L_{DWN}^* = 68$ dB i $L_N^* = 59$ dB, a w przypadku terenów zabudowy usług oświaty, czyli terenów zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży – $L_{DWN}^* = 64$ dB i $L_N^* = 59$ dB, odpowiednio w porze dziennie-wieczorno-nocnej oraz w porze nocnej.

¹³ Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* (Dz. U. z 2016 r., poz. 672, tekst jednolity z późn. zm.)

¹⁴ Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. *w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku* (Dz. U. z 2014 r. poz. 112, tekst jednolity)

¹⁵ Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. *w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku* (Dz. U. z 2007 r., Nr 120, poz. 826)

Uznając jednak położenie przedmiotowego terenu zabudowy, jak i całego obszaru projektu planu, w obszarze funkcjonalnego śródmieścia – w związku z ustaleniami obowiązującego *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Poznania*¹⁶ – dopuszczalne poziomy hałasu samochodowego oraz tramwajowego dla przedmiotowego terenu zabudowy wynoszą jak dla terenów strefie śródmiejskiej miast powyżej 100 tys. mieszkańców, czyli – $L_{DWN}^* = 70$ dB i $L_N^* = 65$ dB.

Zasięgi oddziaływania hałasu samochodowego, tramwajowego i kolejowego, wyrażone za pomocą wskaźników L_{DWN} i L_N , na wysokości obserwatora 4 m od poziomu terenu, zdefiniowane są w obszarze analizowanego projektu planu – na podstawie *Mapy akustycznej miasta Poznania 2012*¹⁷. Z porównania oddziaływań tych trzech źródeł hałasu komunikacyjnego wynika, że dominującym źródłem zagrożeń akustycznych w środowisku – na analizowanym obszarze projektu planu, jest hałas samochodowy. Załącznik nr 4 ilustruje zasięgi oddziaływania hałasu samochodowego – dla pojazdów przejeżdżających ulicami pozostającymi poza obszarem opracowania, tj. ul. J. H. Dąbrowskiego oraz ul. Kościelną, załącznik nr 5 – dla hałasu tramwajowego, od linii biegnących w ul. J. H. Dąbrowskiego, a załącznik nr 6 – dla hałasu kolejowego, od linii biegnących na nasypie w tej części miasta. Załącznik nr 4 nie zawiera natomiast informacji o oddziaływaniu akustycznym ul. św. Wawrzyńca, zlokalizowanej powyżej północnej granicy projektu planu, oraz od pozostałych ulic zlokalizowanych w obszarze opracowania, np. ul. św. Floriana oraz ulic wewnętrznych – bez nazw.

Z analizy plansz na załączniku nr 4 wynika, że zasięgi oddziaływania hałasu samochodowego na obszarze projektu planu – od strony ul. J. H. Dąbrowskiego – znacznie przekraczają dopuszczalne standardy akustyczne w środowisku: $L_{DWN}^* = 64$ dB (w porze dziennie-wieczornonocnej), wymagane na granicy z terenem zabudowy usług oświaty, a także dopuszczalne standardy akustyczne wymagane na granicach z terenami zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej oraz mieszkaniowo-usługowej, $L_{DWN}^* = 68$ dB oraz $L_N^* = 59$ dB, a nawet wartości wymagane dla terenów w strefie śródmiejskiej miast powyżej 100 tys. mieszkańców, czyli $L_{DWN}^* = 70$ dB oraz $L_N^* = 65$ dB. Poziomy hałas samochodowego przekraczają na granicach tych terenów zabudowy – od strony południowej, czyli od strony ul. J. H. Dąbrowskiego – wartości: $L_{DWN} = 75-77$ dB oraz $L_N = 72$ dB. Oznacza to, że np. na granicach terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej przekroczenia wynoszą: $\Delta L_{DWN} = 7-9$ dB oraz $\Delta L_N = 13$ dB, a w strefie śródmiejskiej: $\Delta L_{DWN} = 5-7$ dB oraz $\Delta L_N = 7$ dB.

Dopuszczalne poziomy hałas samochodowego nie są zapewnione także wzdłuż linii zabudowy – wyznaczonych po fasadach istniejących budynków, od strony ul. J. H. Dąbrowskiego, mimo że poziomy hałas wzdłuż linii zabudowy są tu nieco niższe niż na granicach terenów – od ok. 1-3 dB do ok. 5 dB, w zależności od odległości budynków od granic terenów.

Z analizy plansz na załączniku nr 4 wynika również, że zasięgi oddziaływania hałasu samochodowego od ul. Kościelnej, która znajduje się poza planem, nie przekraczają dopuszczalnych standardów akustycznych w środowisku – wymaganych dla terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, z wyjątkiem niewielkiego fragmentu w rejonie skrzyżowania tej ulicy z ul. J. H. Dąbrowskiego. Wzdłuż linii zabudowy, czyli wzdłuż wschodniej granicy opracowania projektu planu, hałas samochodowy nie przekracza lub co najwyżej osiąga wartości poziomu hałasu samochodowego – $L_{DWN} = 68$ dB w porze dziennie-wieczornonocnej, oraz poziom $L_N = 59$ dB w porze nocnej. W obszarze skrzyżowania ul. Kościelnej i ul. J. H. Dąbrowskiego, nie sięgającego jednak ul. Poznańskiej, poziomy hałas są wyższe i obecnie utrzymują się – na granicy obszaru opracowania od strony ul. Kościelnej – na poziomie wartości dopuszczalnych hałasu w tym środowisku, w strefie śródmiejskiej, czyli odpowiednio – $L_{DWN}^* = 70$ dB i $L_N^* = 65$ dB, oraz na poziomie wartości przekraczających wartości maksymalne dopuszczalne – od strony ul. J. H. Dąbrowskiego, czyli na poziomach opisanych wyżej od strony tej ulicy.

Jednak, pozostałe budynki mieszkalne i usług oświaty, wymagające zapewnienia wysokich standardów akustycznych w środowisku, zlokalizowane wewnątrz analizowanego obszaru opracowania projektu planu, znajdują się – na podstawie informacji przedstawionych w *Mapie akustycznej miasta Poznania 2012*¹⁸ – w strefach oddziaływania akustycznego źródeł hałasu samochodowego nie

¹⁶ *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Poznania*, Uchwała Nr LXXII/1137/VI/2014 Rady Miasta Poznania z dnia 23 września 2014 r.

¹⁷ *Mapa akustyczna miasta Poznania 2012*, Część I, AkustiX, WOŚ UMP, listopad 2012 r.

¹⁸ jw.

przekraczających wymaganych standardów akustycznych w środowisku. Nie ma obecnie również podstaw by sądzić, że w analizowanym obszarze występują zagrożenia akustyczne, związane z hałasem samochodowym od pojazdów przejeżdżających w obszarze planu.

Załącznik nr 5 ilustruje oddziaływanie hałasu tramwajowego – od linii biegnących w ul. J. H. Dąbrowskiego (poza planem), na sąsiadujące z nią tereny zwartej zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej oraz tereny mieszkaniowo-usługowe, zlokalizowane w obszarze opracowania. Z analizy plansz – zrealizowanych na podstawie informacji zawartych w aktualnej *Mapie akustycznej miasta Poznania 2012*¹⁹ wynika, że obecnie hałas tramwajowy nie przekracza dopuszczalnych standardów akustycznych w środowisku, wymaganych dla takich terenów zabudowy mieszkaniowej, zarówno w porze dzieńno-wieczorno-nocnej, jak i w porze nocnej. Hałas tramwajowy nie przekracza również wartości wymaganych dla terenu zabudowy usług oświaty. Tym bardziej hałas ten nie przekracza standardów akustycznych wymaganych dla terenów w strefie śródmiejskiej miast powyżej 100 tys. mieszkańców. Hałas tramwajowy z ul. J. H. Dąbrowskiego kształtuje się na poziomie wartości: ok. $L_{DWN} = 60$ dB oraz ok. $L_N = 50$ dB, jest zatem niższy o co najmniej 15 dB od hałasu samochodowego, w porze dzieńno-wieczorno-nocnej oraz w porze nocnej, przez co nie podnosi łącznej wartości hałasu komunikacyjnego – samochodowego i tramwajowego. Nie oznacza to jednak, że przejeżdżające tramwaje nie są słyszalne, szczególnie w porach doby, gdy natężenie ruchu samochodowego znacznie spada.

Załącznik nr 6 ilustruje z kolei oddziaływanie hałasu kolejowego – od biegnących na nasypie linii kolejowych nr 351 i nr 354. Z analizy plansz wynika, że obecnie hałas kolejowy nie przekracza dopuszczalnych standardów akustycznych w środowisku, wymaganych dla terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, zarówno w porze dzieńno-wieczorno-nocnej, jak i w porze nocnej – w zasadzie już poza granicą terenów kolejowych, które od granic terenów analizowanej zabudowy mieszkaniowej, zlokalizowanych po północnej stronie obszaru opracowania, oddziela jeszcze teren komunikacji – przeznaczony dla planowanej trasy ruchu samochodowego w ul. św. Wawrzyńca oraz – poniżej tej planowanej drogi – pas terenu zabudowy, częściowo już zrealizowanej, a częściowo planowanej.

Na obszarze objętym opracowaniem nie są obecnie zlokalizowane czynne zakłady produkcyjne i przemysłowe. Nie stwierdza się również uciążliwości akustycznych w środowisku zewnętrznym, związanych z występowaniem usług czy innych źródeł hałasu, czyli oddziaływań tzw. „pozostałych obiektów i działalności będącej źródłem hałasu” – o zdefiniowanych dopuszczalnych poziomach hałasu w środowisku, które wynoszą w tym przypadku – $L_{DWN}^* = 55$ dB oraz $L_N^* = 45$ dB, odpowiednio w porze dzieńno-wieczorno-nocnej i porze nocnej. Zakłócenia takie mogą jednak występować. Do tego typu obiektów można zaliczyć m.in. zlokalizowane w obszarze projektu planu budynki usługowe położone np. wzdłuż ul. J. H. Dąbrowskiego, ul. Kościelnej oraz ul. św. Wawrzyńca, a także inne budynki z funkcją warsztatowo-usługowo-handlową. Brak jest jednak informacji o prowadzonych postępowaniach administracyjnych na ew. skargi mieszkańców.

Hałas lotniczy, związany z przelotami samolotów na lotnisko Poznań-Ławica oraz Poznań-Krzesiny – na podstawie informacji zawartych w aktualnej *Mapie akustycznej miasta Poznania 2012*²⁰ – nie obejmuje granic obszaru projektu planu.

Podsumowując należy stwierdzić, że w stanie istniejącym warunki akustyczne w środowisku, w obszarze projektu planu „Jeżyce – Północ” część C w Poznaniu nie są korzystne dla terenów położonych wzdłuż ruchliwych ulic – dla większości zlokalizowanych tam funkcji terenów, wymagających zapewnienia odpowiednich standardów akustycznych w środowisku. Na analizowany obszar projektu planu oddziałuje przede wszystkim hałas samochodowy z ulic zlokalizowanych poza planem: ul. J. H. Dąbrowskiego i ul. Kościelnej.

Oddziaływanie akustyczne linii tramwajowych, biegnących w ul. J. H. Dąbrowskiego, jest znikome. Obszar projektu planu nie jest skażony hałasem kolejowym i hałasem lotniczym.

¹⁹ *Mapa akustyczna miasta Poznania 2012*, Część I, AkustiX, WOŚ UMP, listopad 2012 r.

²⁰ jw.

2.11. Jakość wód

Na obszarze projektu planu nie występują wody powierzchniowe w postaci zbiorników czy cieków wodnych. W przypadku analizowanego projektu planu w kontekście wód powierzchniowych, można odnieść się do JCWP Bogdanka (PLRW60001718578), jako wód położonych najbliższej omawianego terenu. Wody Bogdanki uzyskały potencjał dobry pod względem elementów biologicznych i fizykochemicznych. W „Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry” Bogdanka została uznana jako silnie zmieniona część wody, dla której osiągnięcie celów środowiskowych będzie utrudnione ze względu na słaby stan skanalizowania zlewni.

Analizy jakości wód podziemnych (na potrzeby niniejszego opracowania) dokonano w oparciu o ocenę jakości wód podziemnych prowadzoną dla jednolitych części wód podziemnych (JCWPd). Przedmiotowy obszar, podobnie jak obszar całego miasta, położony jest w granicach jednolitej części wód podziemnych nr 62, dla której badania jakości wód wykonuje Państwowy Instytut Geologiczny (PIG). Zakres prowadzonych badań obejmuje wskaźniki ogólne (odczyn, temperatura, przewodność elektrolityczna, tlen rozpuszczony, ogólny węgiel organiczny) oraz wskaźniki nieorganiczne (amoniak, antymon, arsen, azotany, azoty, bor, bar, beryl, chlorki, chrom, cyjanki, cynk, fluorki, fosforany, glin, kadm, kobalt, magnez, molibden, mangan, nikiel, ołów, potas, rtęć, selen, siarczany, sód, srebro, tytan, wapń, wodorowęglany, fenole, żelazo).

Zgodnie z opublikowaną przez WIOŚ w Poznaniu oceną jakości wód podziemnych w punktach pomiarowych w ramach monitoringu operacyjnego stanu chemicznego wód podziemnych w 2014 r. /wg badań PIG/, jakość wód na terenie powiatu poznańskiego badana była w 14 punktach, przy czym dla 11 punktów wykonano opróbowanie dla okresu wiosennego i jesiennego. Wody najlepszej jakości, zaliczane do klasy II, stwierdzono w punktach pomiarowo-kontrolnych w miejscowości Biskupice (nr 1258), Dakowy Suche (nr 1282), Kamionki (nr 2563) oraz Gruszczyn (nr 2564). Wody należące do III klasy jakości stwierdzono w punktach pomiarowo kontrolnych nr 2547 (Pobiedziska), 2615 (Mosina) oraz w opróbowanych wyłącznie w okresie wiosennym punktach zlokalizowanych na terenie miejscowości Czachurki (nr 1, 2 oraz 3). Najgorsza jakość wód podziemnych stwierdzona została w punkcie nr 1224, zlokalizowanym na terenie Borówca (zarówno dla opróbowania wiosennego, jak i jesiennego). Ponadto, w punktach pomiarowo-kontrolnych nr 4, 5 i 6 (Borówiec) oraz nr 2566 (Głębczek), stwierdzono zróżnicowanie klasy jakości wód w zależności od okresu opróbowania (od klasy II do klasy V, w zależności od punktu i okresu pobrania próby).

W roku 2015 jakość wód badana była w 12 punktach zlokalizowanych na terenie powiatu poznańskiego (jednocześnie na terenie JCWPd nr 62), a opróbowanie zostało wykonane wyłącznie w okresie jesiennym. Zgodnie z opublikowanymi przez WIOŚ w Poznaniu wynikami badań wód podziemnych prowadzonych w ramach monitoringu operacyjnego w roku 2015, wody zaliczane do II klasy występowały w punktach zlokalizowanych w miejscowości Czachurki (nr 1 i 2), Biskupice (nr 1256), Dakowy Suche (nr 1282), Góra (nr 2557), Kamionki (nr 2563) oraz Gruszczyn (nr 2564). III klasa jakości wód podziemnych stwierdzona została w punktach zlokalizowanych w miejscowości Kalwy (nr 1278), Buk (nr 1279), Pobiedziska (nr 2547) oraz Głębczek (nr 2566). Najgorsza jakość wód podziemnych (klasa IV) stwierdzona została w punkcie zlokalizowanym w miejscowości Czachurki (nr 3).

Zgodnie z informacjami prezentowanymi przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, stan chemiczny wód JCWPd nr 62 (oceny w latach 2011-2014) określony został jako dobry, podobnie jak stan ilościowy (oceny w roku 2010 i 2012)²¹.

2.12. Obszary cenne kulturowo

Cały obszar projektu planu „Jeżyce – Północ” część C w Poznaniu stanowi część chronionego konserwatorsko zespołu urbanistyczno-architektonicznego najstarszych dzielnic miasta, wpisanego do rejestru zabytków decyzją nr A 239 z dnia 06.10.1982 r. Jest to zespół urbanistyczno-architektoniczny kolebki miasta, najstarszego przedmieścia i najstarszych dzielnic XIX-wiecznego Poznania, z budynkami użyteczności publicznej, sakralnymi, założeniami parkowymi i willowymi, zabytkami architektury przemysłowej i kamienicami²².

²¹ mjwp.gios.gov.pl

²² rejestr zabytków nieruchomości miasta Poznania – opracowane przez Biuro Miejskiego Konserwatora Zabytków w Poznaniu

Ponadto, część budynków zlokalizowanych w granicach planu wpisana jest do rejestru zabytków. Należą do nich: kościół parafialny pw. Najświętszego Serca Jezusa i Św. Floriana przy ul. Kościelnej 3, dom parafialny z ogrodzeniem, Klasztoru SS. Elżbietanek, Groty MB z Lourdes oraz otoczenia Kościoła pw. Najświętszego Serca Jezusa i Św. Floriana z ogrodem przy ul. Kościelnej 3-5 oraz willa z ogrodem przy ul. J.H. Dąbrowskiego 77. Zespoły i obiekty wpisane do rejestru zabytków podlegają przepisom ustawy *o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami*.

Na obszarze objętym granicami opracowywanego projektu mpzp znajdują się również wartościowe obiekty, takie jak: kamienice z przełomu XIX i XX wieku przy ul. J. H. Dąbrowskiego, Kościelnej i św. Wawrzyńca, budynki Szkoły przy ul. J. H. Dąbrowskiego 73, dawna fabryka „Goplana” przy ul. św. Wawrzyńca 11/13. Zgodnie z wnioskiem Miejskiego Konserwatora Zabytków, należy zachować również fragmenty zwartej, pierzejowej zabudowy mieszkaniowej przy ul. J. H. Dąbrowskiego, Kościelnej i św. Wawrzyńca. Ochronie podlega również krzyż wotywny zlokalizowany przy ul. J. H. Dąbrowskiego a należący do parafii pw. Najświętszego Serca Jezusa.

W granicach opracowywanego projektu planu zlokalizowano fragment stanowiska archeologicznego. Teren będący fragmentem stanowiska archeologicznego, ciągnie się od ul. św. Wawrzyńca, wzdłuż ul. Kościelnej, do zabudowań kościoła parafialnego pw. Najświętszego Serca Jezusa i Św. Floriana przy ul. św. Floriana.

Zgodnie z posiadanymi informacjami, na obszarze projektu mpzp „Jeżyce – Północ” część C w Poznaniu nie występują natomiast inne obiekty zabytkowe i dobra kultury oraz warstwy kulturowe, podlegające ochronie na podstawie przepisów ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. *o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami*²³.

Dodać należy, że przez obszar miasta przebiega oznakowana trasa turystyczna nazwana Traktem Królewsko-Cesarskim. Trakt ten łączy najciekawsze i najstarsze historycznie obiekty i miejsca miasta Poznania położone między zachodnią częścią miasta poczynając (czy też kończąc) od Kościoła Św. Floriana, zlokalizowanego w granicach opracowywanego planu, poprzez Stare Miasto, a kończąc we wschodniej części miasta, przy rondzie Śródka, na Kościele Jana Jerozolimskiego za Murami. Kościół Św. Floriana stanowi obiekt należący do kilku atrakcji turystycznych tego traktu w rejonie Jeżyc.

3. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTU PLANU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCE OBSZARÓW CHRONIONYCH NA PODSTAWIE USTAWY O OCHRONIE PRZYRODY

Na obszarze projektu mpzp „Jeżyce – Północ” część C w Poznaniu nie występują cenne zasoby przyrodnicze, objęte formami ochrony przyrody, ustanowionymi w trybie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. *o ochronie przyrody*. Obiektami objętymi prawną formą ochrony, położonymi najbliższej analizowanego obszaru, są trzy schrony zlokalizowane w obrębie Sołacza – na terenie parku Sołackiego (w rejonie skrzyżowania ul. Nad Wierzbakiem i ul. Litewskiej), przy ul. Mazowieckiej oraz przy ul. Wojska Polskiego. Schrony te wchodzą w skład obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty „Fortyfikacje w Poznaniu” (PLH300005), powołanego w celu ochrony unikatowych stanowisk zimowania nietoperzy. Odległość chronionych obiektów (odpowiednio, około: 380 m, 830 m i 840 m) od obszaru projektu planu powoduje jednak, że nie posiadają one bezpośredniego powiązania przyrodniczego.

Na omawianym obszarze nie występują również pozostałe obszary chronione na podstawie innych przepisów odrębnych, takie jak: lasy, główne zbiorniki wód podziemnych, ujęcia wody oraz ich strefy ochronne, obszary ciche w aglomeracji. Omawiany obszar nie jest również zlokalizowany w zasięgu obszarów, na których obowiązują ograniczenia w zagospodarowaniu terenów, np. obszarów ograniczonego użytkowania lub obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi. Biorąc powyższe pod uwagę, nie stwierdzono występowania problemów istotnych z punktu widzenia projektu mpzp oraz ograniczeń w realizacji jego założeń, wynikających z występowania w jego granicach obszarów prawnie chronionych.

W wyniku rozwoju zabudowy mieszkaniowej i usługowej, terenów komunikacyjnych, a także sieci infrastruktury technicznej, środowisko przyrodnicze i krajobraz omawianego obszaru zostały całkowicie zantropizowane. Efektem tych działań było m.in. znaczne przekształcenie powierzchni

²³ Dz. U. z 2014 r., poz. 1446, tekst jednolity z późn. zm.

ziemi, degradacja gleby, uszczelnienie dużych powierzchni terenów, utrata zdolności infiltracyjnych gruntu i zmiany w zasilaniu wód podziemnych. Konsekwencją przekształceń powierzchni ziemi – jej znacznego uszczelnienia – jest również niska różnorodność biologiczna omawianego obszaru. W wyniku antropopresji pozbawiony on został naturalnych i półnaturalnych siedlisk. Obecnie jego potencjał przyrodniczy zapewnia jedynie zieleń urządzona, towarzysząca istniejącej zabudowie mieszkaniowej, usługowej, a także nieliczna zieleń przyuliczna, kształtowana i kontrolowana przez człowieka, o obniżonej odporności na antropopresję. Dlatego istotnym aspektem analizowanego projektu planu będzie zapewnienie ochrony istniejących nasadzeń, zwłaszcza zieleni wysokiej, wprowadzenie ustaleń, które pozwolą na kształtowanie nowej zieleni, a także ustalenie odpowiednich parametrów zabudowy i zagospodarowania poszczególnych terenów, które pozwolą zachować w obrębie terenów powierzchni biologicznie czynnych, zapewniających warunki życia organizmów żywych, produkcji materii organicznej oraz warunki infiltracji wód opadowych i roztopowych do gruntu.

Znaczna część terenów, zlokalizowanych w granicach projektu planu – położonych wzdłuż ruchliwych ulic – znajduje się pod wpływem oddziaływania ponadnormatywnego hałasu samochodowego, generowanego przez ruch samochodów prowadzony w ul. J. H. Dąbrowskiego i ul. Kościelnej (ulice poza obszarem opracowania). Zasięgi oddziaływania hałasu samochodowego od tych ulic ilustruje załącznik nr 4, odpowiednio dla pory dzieńno-wieczorno-nocnej i pory nocnej, na podstawie którego zagadnienie to omówiono w rozdz. 2.10.

Bliskie sąsiedztwo ulic, w przypadku opracowywanego planu, ma również znaczący wpływ na jakość powietrza. Jak wykazuje na to „Programu ochrony powietrza w zakresie pyłu zawieszonego PM10 oraz B(a)P dla strefy aglomeracja poznańska którego integralną część stanowi plan działań krótkoterminowych w zakresie pyłu zawieszonego PM10”²⁴, tereny w pobliżu ul. Kościelnej należą do tych obszarów przekroczeń poziomu dopuszczalnego stężenia średniego dobowego pyłu zawieszonego PM10, w których przewagę ma emisja liniowa komunikacyjna. Proponowane działania kierunkowe w zakresie ograniczania emisji liniowej (komunikacyjnej) zawarte w ww. programie, dotyczą nie tyle terenów, co rozwoju i modernizacji w różnych dziedzinach życia i funkcjonowania całego miasta, wykraczających poza ustawowy zakres ustaleń mpzp.

Ograniczenia w zagospodarowaniu terenów powodują również magistralne sieci infrastruktury technicznej. Na analizowanym obszarze, w środkowej jego części, równoleżnikowo przebiega fragment magistrali ciepłowniczej. Połowa tego fragmentu przebiega przez tereny przemysłowo-magazynowe jako linia napowietrzna a połowa przebiega w pobliżu zabudowy wielorodzinnej jako linia podziemna. Zgodnie z wnioskiem gestora sieci, ograniczenia w zagospodarowaniu terenów polegają na zakazie lub ograniczeniu lokalizacji zabudowy i innych trwałych form zagospodarowania bezpośrednio nad siecią ciepłą oraz w pasie roboczym o wymaganej szerokości (określonej przez gestora). Konsekwencją tych ograniczeń, proporcjonalnie do wymogów lokalizacji kolejnych nowych inwestycji i wymaganych dla nich sieci uzbrojenia, jest zwykle stopniowa rezygnacja z lokalizacji zieleni wysokiej (najwartościowszego ekologicznie składnika zieleni urządzonej) czy też konieczność usuwania drzew kolidujących z przebiegiem uzbrojenia.

4. INFORMACJA O GŁÓWNYCH CELACH I ZAWARTOŚCI PROJEKTU PLANU

4.1. Cel opracowania projektu planu

Jak wcześniej już wspomniano, uchwałą w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Jeżyce – Północ” w Poznaniu dotyczyła większego obszaru, aniżeli ten, którego dotyczy niniejsza prognoza. Uchwałą objęto wówczas obszar położony pomiędzy ulicami: św. Wawrzyńca, Kościelną, J. H. Dąbrowskiego oraz S. Żeromskiego. Dopiero w trakcie procedury planistycznej, z uwagi na dużą powierzchnię planu oraz znaczne zróżnicowanie sposobu zagospodarowania jego poszczególnych fragmentów, zdecydowano się na podział obszaru planu na mniejsze części. Niniejsza prognoza dotyczy części C, położonej we wschodnim fragmencie obszaru objętego wyżej wskazaną uchwałą.

Do sporządzenia mpzp „Jeżyce – Północ” w Poznaniu przystąpiono z uwagi na wniosek Rady Osiedla Jeżyce, dotyczący potrzeby uporządkowania funkcjonalnego i przestrzennego terenów po zakładach produkcyjnych (np.: „Goplana”) oraz ich sąsiedztwa, a także ochrony tych terenów przed

²⁴ Dz. Urz. Woj. Wlkp. z dnia 3 listopada 2015 r., poz. 6241

przypadkowym zagospodarowaniem. Uchwalenie planów miejscowych dla całego obszaru „Jeżyce – Północ” pozwoli na poprawę wizerunku części dzielnicy, przy wykorzystaniu istniejących powiązań przestrzennych i walorów historycznych. Ponadto, sporządzenie i uchwalenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego pozwoli na:

- jednoznaczne ustalenie sposobu zagospodarowania przestrzeni oraz racjonalne wykorzystanie obszarów podlegających zagospodarowaniu, z zachowaniem ładu przestrzennego, które będzie podstawą do wydawania decyzji administracyjnych,
- określenie zasady dostępności działek budowlanych do dróg publicznych poprzez wytyczenie nowego i regulację istniejącego układu komunikacyjnego,
- rozbudowę systemu przestrzeni publicznej o wysokich walorach przestrzennych,
- podniesienia jakości przestrzeni przeznaczonej dla zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej z usługami,
- określenie rozwiązań infrastruktury technicznej dla obsługi przedmiotowego terenu.

4.2. Ustalenia projektu planu

Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Jeżyce – Północ” część C w Poznaniu składa się z części tekstowej, sporządzonej w formie projektu uchwały Rady Miasta Poznania oraz z części graficznej – rysunku projektu planu, sporządzonego w skali 1:1000.

Część tekstowa projektu planu zawiera zapisy ustalające: przeznaczenie poszczególnych terenów, zasady ochrony i kształtowania ładu przestrzennego, zasady ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego, zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej, wymagań wynikających z potrzeb kształtowania przestrzeni publicznych, szczegółowych parametrów i wskaźników kształtowania zabudowy oraz zagospodarowania terenu, zasady modernizacji, rozbudowy i budowy systemów komunikacji oraz systemów infrastruktury technicznej. W projekcie planu znalazł się również zapis ustalający stawkę służącą naliczeniu opłaty z tytułu wzrostu wartości nieruchomości.

W zakresie przeznaczenia terenów w projekcie planu ustalono:

1. tereny zabudowy:
 - śródmiejskiej mieszkaniowej wielorodzinnej lub zabudowy usługowej, oznaczone symbolami od **1MW/U** do **8MW/U**,
 - usługowej oświaty, oznaczony symbolem **UO**,
 - usługowej sakralnej, oznaczony symbolem **UK**,
 - usługowej, oznaczony symbolem **U**,
2. teren zieleni urządzonej, oznaczony symbolem **ZP**,
3. tereny dróg:
 - publicznych, oznaczone symbolami: **KD-L** (klasy lokalnej) i **KD-D** (klasy dojazdowej),
 - wewnętrznych oznaczone symbolami od **1KDW** do **4KDW** oraz **1KDWx** i **2KDWx**;
4. tereny infrastruktury technicznej – elektroenergetyki, oznaczone symbolami: **1E** i **2E**.

Analizowany projekt planu po części jest planem inwestycyjnym. Proponuje wycofanie z Jeżyc pozostających jeszcze dawnych funkcji produkcyjno-magazynowych, w których miejsce wprowadza funkcje o charakterze mieszkaniowo-usługowym i proponuje nadanie tej części miasta kwartałowego układ zabudowy. W północnej części omawianego obszaru, od strony ul. Kościelnej i ul. św. Wawrzyńca jak i od strony zachodniej granicy planu, wzdłuż nowej projektowanej drogi (**1KDW** i północnym odcinku **4KDW**), dominować będzie funkcja śródmiejska mieszkaniowa wielorodzinna lub usługowa **MW/U**. Na części tych terenów (bliżej nowej projektowanej drogi), dotychczas zajmowanych przez obiekty przemysłowe i magazynowe, proponowana funkcja będzie całkowitą zmianą. W tej zabudowie, przy swojej zachodniej granicy jak i w swoim wnętrzu, projekt planu kreuje nowe pierzeje usługowe łączące się z pierzejami usługowymi ukształtowanymi przy ul. J. H. Dąbrowskiego i ul. Kościelnej.

Natomiast w odniesieniu do nowej jak i zabytkowej zabudowy przy ul. J. H. Dąbrowskiego i ul. Kościelnej, funkcje terenów pozostają bez zmian. Projekt zachowuje funkcje usługowe skumulowane przy ul. J. H. Dąbrowskiego i przy południowym odcinku ul. Kościelnej oraz zachowuje istniejące przy tych ulicach pierzeje usługowe, wykształcone z uwzględnieniem istniejących zabytkowych budynków.

Projekt wskazuje obiekty (w tym budynki) wpisane do rejestru zabytków oraz budynki chronione planem na terenach **1MW/U**, **4MW/U**, **6-8MW/U**, **U**, **UO** i **UK**. Na wszystkich terenach

zarówno zainwestowanych, jak i przewidzianych pod nowe inwestycje projekt planu chroni wszystkie budynki zabytkowe (wymienione w rozdziale 2.12. *Obszary cenne kulturowo*) i dopuszcza przebudowę budynków chronionych planem, poprzez zachowanie: artykulacji elewacji, formy dachu i detali architektonicznych.

W granicach opracowywanego projektu planu zlokalizowano fragment stanowiska archeologicznego. Teren będący fragmentem stanowiska archeologicznego, ciągnie się od ul. św. Wawrzyńca, wzdłuż ul. Kościelnej, do zabudowań kościoła parafialnego pw. Najświętszego Serca Jezusa i Św. Floriana przy ul. św. Floriana. Jego zasięg wskazano na rysunku projektu mpzp.

Projekt adaptuje zieleni w miejscach gdzie została ona już urządzona i proponuje lokalizację nowej zieleni w strefach zieleni i strefie lokalizacji zieleni izolacyjnej (na terenie **KD-L** przy istniejącej zabudowie wielorodzinnej) oraz w formie przedogródków w otoczeniu kwartałów przy prawie wszystkich nowo projektowanych ulicach, nawiązując w ten sposób do dawnych historycznych założeń dzielnicy. Dodać należy, że projekt definiuje zieleni izolacyjną jako obszar pokryty zwartym skupiskiem drzew i krzewów wraz z pozostałymi składnikami szaty roślinnej, a przedogródki, jako tereny zagospodarowane zielenią, z dopuszczeniem ogródków gastronomicznych oraz lokalizacji dojeżdż i dojazdów do budynków i ustala dla strefy lokalizacji przedogródków powierzchnię biologicznie czynną nie mniejszą niż 50%. W miejscach, gdzie lokalizacja przedogródków raczej nie jest możliwa, ze względu na sieci uzbrojenia, projekt proponuje lokalizacje podcieni będących nawiązaniem do architektury historycznych budynków. Dodajmy, że podcienia istnieją już w zabudowie pierzei ul. Kościelnej (blisko ul. św. Wawrzyńca).

Z punktu widzenia niniejszej prognozy najistotniejszymi zapisami są ustaleniami dotyczące zasad ochrony i kształtowania ładu przestrzennego, zasad ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego oraz ustalenie dotyczące terenu zieleni urządzonej **ZP**.

W projekcie planu zawarto ustalenia, które dotyczą istotnych z punktu widzenia niniejszego opracowania zagadnień, związanych z ochroną i kształtowaniem środowiska przyrodniczego. Dla ochrony środowiska ustalono ogólny zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, z wyjątkiem dopuszczonych planem oraz inwestycji celu publicznego z zakresu łączności publicznej (z pewnymi ograniczeniami). Poniżej przedstawiono zapisy, które odnoszą się w sposób bezpośredni lub pośredni do ochrony poszczególnych komponentów środowiska.

W projekcie planu ustalono:

➤ w zakresie ochrony i kształtowania zieleni:

- teren zieleni urządzonej **ZP** z jednoczesnym zakazem lokalizacji naziemnych stanowisk postojowych dla samochodów,
- lokalizacje przedogródków w strefach lokalizacji przedogródków (z dopuszczeniem ich lokalizacji również w miejscach innych niż wskazane na rysunku planu), a w przypadku wycofania ściany budynku od wyznaczonej maksymalnej nieprzekraczalnej linii zabudowy, nakaz rozszerzenia pasa przedogródków do ściany budynku,
- zakazu lokalizacji naziemnych stanowisk postojowych dla samochodów w strefach przedogródków,
- lokalizację zieleni, w strefach lokalizacji zieleni, lokalizację zieleni izolacyjnej w strefie zieleni izolacyjnej na terenie **KD-L**,
- dla terenów odpowiednie powierzchnie biologicznie czynne nie mniejsze niż:
 - 90% na terenie **ZP**,
 - 1% dla działek narożnikowych należących do terenów **MW/U**,
 - 5% na terenach **7MW/U** i **8MW/U**,
 - 20% na terenach: **1-6MW/U**,
 - 22% na terenie **U**,
 - 30% na terenach **UO** i **UK**,
 - 40% na terenach **E**,
- zagospodarowanie zieleni wszystkich powierzchni terenu wolnych od utwardzenia,
- ochronę drzew, a w przypadku kolizji z planowaną infrastrukturą lub zabudową, wymóg ich przesadzenia lub wprowadzenia nasadzeń na danym terenie,
- lokalizację drzew, w wyznaczonych na rysunku planu miejscach orientacyjnej lokalizacji rzędów drzew oraz dopuszczenie lokalizacji drzew w innych miejscach niż powyższe,

➤ w zakresie ochrony i kształtowania zasobów wodnych:

- w zakresie wód opadowych i roztopowych: z terenów **MW/U, UO, UK, U** odprowadzenie do sieci kanalizacji deszczowej lub ogólnospławnej, z dopuszczeniem ich zagospodarowanie na terenie; z terenów **ZP, E, 1-4KDW** oraz **1KDWx** i **2KDWx** zagospodarowanie na terenie, z dopuszczeniem odprowadzenia do sieci kanalizacji deszczowej lub ogólnospławnej; z terenów dróg **KD-L** (projektowanej) i **KD-D** (św. Floriana) odprowadzenie do sieci kanalizacji deszczowej lub ogólnospławnej,
- ustalenie powiązania sieci infrastruktury technicznej (w tym wodociągowej i kanalizacyjnej) z układem zewnętrznym oraz dostęp do sieci,
- w zakresie ochrony powietrza:
 - zakaz stosowania pieców i trzonów kuchennych na paliwa stałe w przypadku stosowania indywidualnych systemów grzewczych,
 - ustalenie powiązania sieci infrastruktury technicznej (w tym ciepłowniczej i gazowej) z układem zewnętrznym oraz dostęp do sieci,
- w zakresie kształtowania komfortu akustycznego:
 - uzyskanie wymaganych standardów akustycznych w środowisku jak dla terenów w strefie śródmiejskiej miast powyżej 100 tys. mieszkańców,
 - stosowanie zasad akustyki architektonicznej i budowlanej w budynkach wymagających komfortu akustycznego.

Korzystnie na warunki akustyczne w środowisku, w otoczeniu dróg, wpłynie również ustalenie sformułowane w zakresie zasad modernizacji, rozbudowy i budowy systemów komunikacji, dopuszczające lokalizację technicznych elementów uspokojenia ruchu (np. poprzez obniżenie prędkości ruchu pojazdów) oraz lokalizację dodatkowych, innych niż ustalone planem, elementów pasa drogowego (np. cichych nawierzchni jezdni).

Do projektu planu wprowadzono liczne ustalenia mające na celu ochronę i kształtowanie ładu przestrzennego. Projekt planu ustala lokalizację: stref zabudowy wysokiej **A, B, C** na terenach **U, 1MW/U** i **2MW/U**, stref zieleni, dominanty, akcentów urbanistycznych i podcieni w miejscach dotychczasowych ich lokalizacji. Projekt też proponuje nieznaczne przesunięcie krzyża wotywnego z terenu **8MW/U** na teren drogi **1KDWx**. Nowymi elementami są propozycje lokalizacji: akcentu urbanistycznego na terenie **6MW/U**, podcieni na terenach **4MW/U** i **6MW/U**, bramy przejazdowej na terenie **UK**, ciągu pieszego na terenach **3MW/U, U** i **UO**, przedogródków na terenach **1-6MW/U, U** i **UO** oraz pierzei usługowych. Projekt ustala lokalizacje lokali handlowych lub usługowych, w parterach budynków usytuowanych w pierzejach usługowych, z dopuszczeniem ich lokalizacji w pozostałych kondygnacjach oraz dopuszcza lokalizację sieci infrastruktury technicznej (z zastrzeżeniami), urządzeń budowlanych (z zastrzeżeniami), pomników na terenach **UK, UO** i **1MW/U**, pasaży usługowych i obiektów małej architektury. Projekt planu w sposób bardzo szczegółowy, zwłaszcza w stosunku do obiektów i budynków historycznych, określił ograniczenia oraz zasady lokalizacji elementów dysharmonizujących przestrzeń, takich jak: urządzenia reklamowe, szyldy, tablice lokalizacyjne, słupy ogłoszeniowe, ogrodzenia. Wprowadził też zakazy dotyczące lokalizacji: tymczasowych obiektów budowlanych (z wyjątkiem ogródków gastronomicznych na terenach zabudowy), nowych napowietrznych sieci infrastruktury technicznej oraz sieci trakcyjnej, klimatyzatorów, wentylatorów, kolektorów słonecznych, anten i stacji bazowych telefonii komórkowej: na elewacjach budynków wpisanych do rejestru zabytków, chronionych planem oraz na wieży kościoła św. Floriana oraz zakaz lokalizacji schodów i pochylni na terenach dróg publicznych, obsługujących tereny położone poza terenami dróg (z dopuszczeniem zachowania i przebudowy istniejących).

Jak już wspomniano, na terenach bliskich zachodniej granicy projektu planu, na których obecnie zlokalizowane są zdemastowane, puste lub jeszcze użytkowane hale produkcyjne czy też magazynowe, wyznaczono tereny **MW/U** – tereny zabudowy śródmiejskiej mieszkaniowej wielorodzinnej lub zabudowy usługowej. Przy czym na terenie **1MW/U**, gdzie dawniej mieściła się fabryka czekolady „Goplana” i obecnie znajduje się zabytkowy budynek tej fabryki, projekt planu dopuszcza produkcję czekolady i wyrobów cukierniczych, stanowiącą uzupełnienie funkcji kulturalnej lub rekreacyjnej, zlokalizowaną wyłącznie w jednym budynku na powierzchni użytkowej nie większej niż 400 m². Funkcje zabudowy śródmiejskiej mieszkaniowej wielorodzinnej lub zabudowy usługowej wyznaczono również przy ul. J. H. Dąbrowskiego gdzie istnieją zamieszkałe kamienice z usługami w parterze i ustalono tam dwa tereny **7MW/U** i **8MW/U**.

Na terenach **MW/U** ustalono, że nową zabudowę należy lokalizować zgodnie z wyznaczonymi na rysunku planu liniami zabudowy, tworząc kwartały zabudowy obsługiwane nowymi projektowanymi

ulicami. Od strony ul. Kościelnej dodatkowo w pierzei ustalono zaznaczenie podziałów elewacji zgodnie z podziałami na działki budowlane. Projekt dopuszcza wysunięcie przed linię zabudowy części budynku (o określonych parametrach) takich jak: tarasy, ganki wejściowe, wiatrołapy, wykusze, schody, pochylne zewnętrzne i urządzenia dla osób niepełnosprawnych oraz powyżej wysokości 3,5m takich jak okapy, gzymsy, balkony, wykusze. Projekt dopuszcza również: wycofanie nie więcej niż 25% długości ściany budynku i lokalizację garaży wbudowanych. Zakazuje lokalizacji garaży wielopiętrowych, w miejscach wyznaczonych na rysunku planu jako pierzeje usługowe, za wyjątkiem dopuszczonej ich lokalizacji w kondygnacjach podziemnych tych pierzei. Co do garaży podziemnych, dopuszcza ich wysunięcie poza linię zabudowy oraz lokalizację garaży na terenach **1KDW** i **2KDW**. W miejscach wskazanych na rysunku planu jako pierzeje usługowe, projekt planu ustala lokalizację lokali usługowych, w tym handlowych, w parterach budynków mieszkalnych. Lokale usługowe, w tym handlowe, projekt dopuszcza również w parterach budynków mieszkalnych, poza wskazanymi na rysunku planu pierzejami usługowymi.

Na terenach **MW/U** projekt ustala zakaz lokalizacji: wolno stojących jednokondygnacyjnych obiektów handlowych, stacji benzynowych, stacji obsługi samochodów, myjni samochodowych, warsztatów i jednokondygnacyjnych garaży naziemnych. Na terenach od **4MW/U** do **8MW/U** (bliskich ul. Kościelnej i J. H. Dąbrowskiego) wysokość budynków ustala się nie większą niż 20,0 m z dopuszczeniem podwyższenia zabudowy dla akcentów urbanistycznych na terenach: **4MW/U** (przy zbiegu ulic Kościelnej i św. Wawrzyńca), **6MW/U** (przy zbiegu projektowanych dróg **KD-L** i **3KDW**) i **8MW/U** (przy zbiegu ulic Kościelnej i J. H. Dąbrowskiego). Na bliskich zachodniej granicy projektu planu terenach **1MW/U** i **2MW/U** ustala się wysokość budynków nie większą niż 23,0 m, z dopuszczeniem lokalizacji zabudowy o wysokości do 26,0 m w strefie zabudowy wysokiej **A** i do 29,0 m w strefie zabudowy wysokiej **B**, wskazanych na rysunku planu oraz na terenie **3MW/U** nie większą niż 25,0 m. Na terenach **1-6MW/U** ustala się 65%-ową maksymalną powierzchnię zabudowy. W przypadku terenów **7MW/U** i **8MW/U** (z kamienicami przy ul. J. H. Dąbrowskiego) maksymalną 80%-ową powierzchnię zabudowy projekt planu dostosowuje do stanu istniejącego. Dla działek narożnikowych ustala 95%-ową maksymalną powierzchnię zabudowy.

W południowej części analizowanego obszaru ustalono lokalizację funkcji usługowych – zabudowy usługowej **U** (obejmującej istniejące dwa „wieżowce” i willę z założeniem parkowym przy ul. J.H. Dąbrowskiego 77), zabudowy usługowej oświaty **UO** (obejmujące tereny: Zespołu Szkół Specjalnych nr 107, Zespołu Wczesnego Wspomagania Rozwoju Dziecka, Zespołu Szkół nr 103 i Zespołu Szkół Zawodowych nr 1) i zabudowy usługowej sakralnej **UK** (obejmujące tereny: kościoła parafialnego pw. Najświętszego Serca Jezusa i Św. Floriana wraz z domem parafialnym Klasztoru SS. Elżbietanek, Groty MB z Lourdes oraz ich otoczenie przy ul. Kościelnej 3-5). W południowej części analizowanego obszaru ustalono również wspomniane wyżej tereny zabudowy śródmiejskiej mieszkaniowej wielorodzinnej lub usługowej **7MW/U** i **8MW/U** (kamienice), małe tereny infrastruktury technicznej **1E** i **2E** (stacji transformatorowych) i miejsce nowej lokalizacji krzyża wotywnego w ramach drogi **1KDWx**. Na terenie funkcji usługowej **U** projekt planu sankcjonuje obecną zabudowę i ustala lokalizację zabudowy zgodnie z wyznaczonymi na rysunku planu liniami zabudowy, wysokość budynków nie większą niż 30,0 m, z dopuszczeniem lokalizacji zabudowy o wysokości do 55,0 m w strefie zabudowy wysokiej **C** (obejmującej istniejące budynki: do 55,0 m w głębi terenu oraz do 45,0 m bliżej ul. J. H. Dąbrowskiego) oraz powierzchnię zabudowy działki budowlanej nie większą niż 48%. Podobnie jak na terenach **MW/U**, projekt dopuszcza wysunięcie przed linię zabudowy części budynku, takich jak: okapy, gzymsy, balkony, tarasy, ganki wejściowe oraz zewnętrzne windy, schody i pochylne (z pewnymi warunkami), wycofanie nie więcej niż 30% długości ściany budynku, lokalizację garaży: wielopiętrowych lub wbudowanych oraz podziemnych (w tym podziemnych wysuniętych poza linię zabudowy). Na terenie **U** projekt ustala zakaz lokalizacji wolno stojących: garaży jednostanowiskowych i stacji transformatorowych.

Proponowane w projekcie zagospodarowanie terenów zapewnia dalsze funkcjonowanie placówek oświatowych w obecnych lokalizacjach. Na terenie zabudowy usługowej oświaty **UO** ustala: lokalizację zabudowy wolno stojącej zgodnie z wyznaczonymi na rysunku planu liniami zabudowy, powierzchnię zabudowy nie większą niż 40%, wysokość budynków usługowych i hal sportowych odpowiednio nie większą niż 20,0 m i 22,0 m. Podobnie jak na ww. terenach, przed linią zabudowy projekt dopuszcza wysunięcie określonych części budynku (o określonych parametrach). Na terenie **UO** dopuszcza lokalizację stacji transformatorowych wbudowanych w budynek w kondygnacji parteru oraz przekryć namiotowych, powłok pneumatycznych dla urządzeń sportowych oraz zakaz lokalizacji jednokondygnacyjnych garaży naziemnych.

Projekt chroni wszystkie zabytkowe budynki na terenie zabudowy usługowej sakralnej **UK**, ustala ich wysokości; odpowiednio: budynku kościoła nie większą niż 56,0 m, kamienicy przy terenach **1KDWx** i **8MW/U** - 20,0 m, budynku przy terenach **7MW/U** i **UO** -12 m, budynku przy terenie **KD-D** - 9,0 m oraz powierzchnię zabudowy terenu nie większą niż 35%. Projekt dopuszcza wysunięcie przed linią zabudowy określonych części budynku (o określonych parametrach) i zabudowę na granicy działki budowlanej. Dodatkowo dopuszcza lokalizację obiektów lub lokali: zamieszkania zbiorowego, kultury i nauki, oświaty, gastronomicznych, handlu o powierzchni do 100 m² i zakaz lokalizacji garaży, z wyjątkiem garażu wbudowanego w budynek zlokalizowany od strony terenu **KD-D**.

Na terenie infrastruktury technicznej – elektroenergetyki (**E**) projekt planu ustala lokalizację stacji transformatorowych, powierzchnię zabudowy nie większą niż 30% i wysokość maksymalnie 3,6 m.

Poza ww. ustaleniami, dla terenów przeznaczonych pod zabudowę lub lokalizację infrastruktury technicznej, projekt planu wprowadza ustalenia w zakresie szczegółowych parametrów i wskaźników kształtowania zabudowy oraz zagospodarowania poszczególnych terenów.

W kwestii dachów, projekt ustala ich kształt adekwatnie do lokalizacji, i tak: zgodnie ze stanem historycznym – strome na terenie **UK**, w zgodzie z obecnym zainwestowaniem – o dowolnej geometrii na terenach **4MW/U**, **6-8MW/U**, **UO** i **E** lub dla ujednolicenia nowych inwestycji i nawiązania do obecnych – płaskie na terenach **1-3MW/U**, **5MW/U** i **U**.

Dla wszystkich terenów **MW/U**, **U**, **UO** i **UK** projekt nakazuje zapewnienie minimalnej liczby stanowisk postojowych dla samochodów osobowych i rowerów, a dla terenów **U** dodatkowo miejsc do przeładunku towarów, zlokalizowanych poza wyżej wymienionymi stanowiskami. Projekt planu ustala sposób wyliczania ilości stanowisk w odniesieniu do: ilości mieszkań, miejsc w obiektach gastronomicznych, teatrach lub kinach, salach konferencyjnych, widowiskowych lub wystawienniczych, miejsc w miejscach zgromadzeń, powierzchni użytkowej biur, urzędów, powierzchni w obiektach handlowych, oświatowych lub szkolnictwa wyższego, łóżek w szpitalach i w hotelach. Generalnie projekt planu ustala dostęp do przyległych dróg publicznych poprzez drogi wewnętrzne, a dla terenów **E** przez tereny **U** i **UO**, ograniczony do pojazdów obsługi technicznej. Projekt ustala też, w środkowej części terenu **1MW/U** lokalizację ciągu pieszego.

Dla terenów dróg projekt planu ustala ich szerokość w liniach rozgraniczających, zgodnie z rysunkiem planu, ustala ich klasę i zgodnie z nią parametry układu drogowego oraz ilość i parametry elementów składowych pasa drogowego (jezdni, chodników, pieszo-jezdni) jak również dopuszcza lokalizacje dodatkowych, innych, elementów pasa drogowego, w tym drogowych obiektów inżynierskich, schodów, pochylni, pasów rowerowych oraz technicznych elementów uspokojenia ruchu. Jednocześnie ustala zachowanie ciągłości powiązań elementów pasa drogowego, w szczególności jezdni, chodników, w granicach obszaru planu oraz z zewnętrznym układem drogowym, a w zakresie wymagań wynikających z potrzeb kształtowania przestrzeni publicznych ustala stosowanie spójnych elementów małej architektury, nawierzchni i oświetlenia, w obrębie wszystkich poszczególnych terenów.

Projekt ustala zakaz powiązań dla ruchu samochodowego terenu **3KDW** z terenem **2KDWx**. Ustalenie wynika ze znacznej różnicy poziomów terenu i braku możliwości technicznych wykonania połączenia komunikacyjnego, umożliwiającego przejazd pojazdów. Na terenie **1KDWx**, przy krzyżu wotywnym (przy ul. J. H. Dąbrowskiego), ustala lokalizację chodnika i dopuszcza lokalizację zadaszenia.

Projekt planu ustala ograniczenia w zagospodarowaniu terenów wynikające z przebiegu istniejących i projektowanych sieci infrastruktury technicznej oraz ograniczeń maksymalnej wysokości obiektów budowlanych w rejonie lotniska Poznań- Ławica. Jednocześnie w zakresie zasad modernizacji, rozbudowy i budowy systemów infrastruktury technicznej ustala: powiązanie sieci infrastruktury technicznej z układem zewnętrznym, dostęp do sieci, zachowanie istniejących podziemnych i napowietrznych magistrali ciepłych, z dopuszczeniem ich przełożenia, lokalizację nowych sieci infrastruktury technicznej (w tym m.in. sieci monitoringu wizyjnego oraz systemu służb ratowniczych i bezpieczeństwa publicznego) i dopuszczenie robót budowlanych w ich zakresie. Projekt dopuszcza zachowanie i przebudowę istniejących stacji transformatorowych, a w przypadku lokalizacji wolno stojącej stacji transformatorowej, dopuszcza wydzielenie określonej działki budowlanej.

4.3. Powiązanie ustaleń projektu planu z innymi dokumentami

Stosownie do ustawy z dnia 27 marca 2003 r. *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*, zapisy projektu planu miejscowego muszą być zgodne z zapisami studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, a rada gminy uchwała plan miejscowy dopiero po stwierdzeniu, że nie narusza on ustaleń studium. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy sporządza się w celu określenia polityki przestrzennej gminy, w tym lokalnych zasad zagospodarowania przestrzennego.

Rozwój przestrzenny miasta wskazany w Studium z 2014 r., w swych głównych założeniach jest kontynuacją oraz rozwinięciem kierunków przyjętych we wcześniejszych Studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Poznania i ma dotyczyć przede wszystkim rozwoju w sensie jakościowym – podniesienie standardów (w szczególności funkcjonowania miasta, jakości życia w mieście, jakości przestrzeni publicznych), a nie tylko rozwoju przestrzennego czy ilościowego.

W Studium uchwalonym w 2008 r.²⁵ obszar opracowania położony był na terenie **E1/MUsw** – terenie zabudowy śródmiejskiej, zwartej, średniowysokiej o funkcji: usługowej centrotwórczej i ogólnomiejskiej oraz mieszkaniowej wielorodzinnej. Obowiązujące Studium, zaktualizowało zmiany kierunków przeznaczenia terenów miasta, kontynuując jednocześnie ww. dotychczasowe przeznaczenie terenu (w granicach którego położony jest obszar opracowania) i ustaliło teren zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej lub zabudowy usługowej – **MW/U**.

W obowiązującym Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Poznania²⁶ obszar projektu planu położony jest w strefie II – strefie pośredniej (pomiędzy II i III ramą komunikacyjną) i charakteryzuje się intensywnymi procesami urbanizacyjnymi. W strefie tej charakterystyczne jest zjawisko dalszego przekształcania dotychczasowych terenów produkcyjnych (przemysłowych) na mieszkaniowo-usługowe.

Projekt planu umożliwi zapewnienie poprawy ładu przestrzennego i wykorzystanie potencjału swojej lokalizacji poprzez rozwój i wprowadzanie funkcji niekolidujących z charakterem sąsiadujących z nim terenów.

Zgodnie z zawartą w Studium Polityką przestrzenną Miasta projekt planu skupia się między innymi na takich zagadnieniach jak:

- rozwój terenów dla budownictwa mieszkaniowego, także w celu ograniczenia wyludnienia śródmieścia i zmniejszenia migracji mieszkańców z miasta,
- zmiana kierunków zagospodarowania terenów zdegradowanych w celu umożliwienia ich rehabilitacji,
- lokalizowanie nowych inwestycji przede wszystkim w zasięgu terenów, na których już istnieje infrastruktura techniczna lub najłatwiej ją rozbudować,
- przekształcenie niektórych terenów przemysłowych na tereny mieszkaniowo-usługowe.

Zgodnie ze Studium, przygotowywany mpzp. znalazł się na terenie przeznaczonym pod zabudowę **MW/U** – tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej lub zabudowy usługowej w granicach **obszaru funkcjonalnego śródmieścia**. W Studium: „Na obszarze funkcjonalnego śródmieścia nie przewiduje się lokalizacji nowych obiektów produkcyjno-magazynowo-składowych (z wyjątkiem parków naukowotechnologicznych), a dotychczasowe tereny o takim charakterze proponuje się do przekształceń funkcjonalno – przestrzennych w kierunku mieszkaniowo-usługowym, z preferencją dla funkcji mieszkaniowej oraz usług ogólnomiejskich i metropolitalnych z zakresu kultury, nauki, rekreacji”.

W Studium, wiodącym kierunkiem przeznaczenia dla terenu **MW/U** jest: zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna lub usługowa, a uzupełniającym kierunkiem przeznaczenia jest: zieleń (np.: parki, skwery), tereny sportu i rekreacji, tereny komunikacji i infrastruktury technicznej, tereny sportowo-rekreacyjne. Na terenie **MW/U** przewiduje się zabudowę niską i średniowysoką, lokalizowaną z uwzględnieniem lokalnych wartości historycznych, kulturowych i przyrodniczych oraz potrzeb mieszkańców. Na terenach **MW/U** Studium dopuszcza również zabudowę wysoką

²⁵ Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Poznania, Uchwała Nr XXXI/299/V/2008 Rady Miasta Poznania z dnia 18 stycznia 2008 r.

²⁶ Uchwała Nr LXXII/1137/VI/2014 Rady Miasta Poznania z dnia 23 września 2014 r.

i wysokościową w określonych w *Studium* miejscach lub wynikających z kontekstu przestrzennego (na podstawie analiz urbanistycznokrajobrazowych).

Studium formułuje standardy urbanistyczne, które należy traktować jako wytyczne do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Zgodnie ze *Studium*, w zakresie uporządkowania struktur przestrzennych należy przeprowadzić działania zmierzające do identyfikacji zespołów urbanistycznych, zdefiniowania ich czytelnych krawędzi oraz dążenia do osiągnięcia wspólnego, wyróżniającego charakteru przestrzeni (poprzez niezbędny poziom unifikacji jej elementów, kontekst i relacje z sąsiedztwem).

W celu uporządkowania obszarów zdegradowanych, pozbawionych czytelnego układu przestrzennego, dla uzyskania nowej jakości przestrzennej na tych terenach, przyjęto zasadę wykrystalizowania jednego charakteru zabudowy w obrębie określonego zespołu urbanistycznego. Formy wszystkich budynków i ich wysokości należy harmonijnie wkomponować w krajobraz oraz otoczenie. Na etapie sporządzania planu miejscowego powinno się uwzględniać zasadę, nawiązywania charakterem i wysokością projektowanej zabudowy do zabudowy przeważającej na danym terenie. W przypadku tworzenia nowej struktury urbanistycznej, wymagane jest, na etapie sporządzania planu miejscowego, minimalizowanie konfliktów funkcjonalnoprzestrzennych.

Studium w zakresie ochrony zasobów środowiska ustala odnośnie wód podziemnych i powierzchniowych, że należy dążyć do: konsekwentnego uzbrajania terenów pod zabudowę w infrastrukturę techniczną służącą ochronie środowiska poprzez realizację kanalizacji sanitarnej, eliminacji zrzutów nieoczyszczonych lub niewystarczająco oczyszczonych ścieków do gruntu i wód otwartych, zatrzymaniu jak największej ilości wód opadowych i roztopowych w zlewni, a tym samym znaczącym ograniczeniu ilości ścieków deszczowych i roztopowych odprowadzanych do kanalizacji deszczowej lub cieków, poprzez stosowanie układów zapewniających infiltrację wód opadowych i roztopowych do ziemi oraz zachowanie jak największej powierzchni biologicznie czynnej, nieuszczelnionej i nieutwardzonej.

Studium odnośnie ochrony powietrza, określa wytyczne zbieżne lub uzupełniające do „Programu ochrony powietrza w zakresie pyłu zawieszonego PM10 oraz B(a)P dla strefy aglomeracja poznańska którego integralną część stanowi plan działań krótkoterminowych w zakresie pyłu zawieszonego PM10”²⁷ do stosowania w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, w celu dążenia do uzyskania i utrzymania najwyższej jakości powietrza. *Studium*, między innymi ustala zachowanie klinów zieleni jako korytarzy przewietrzania miasta i projektowanie układu zabudowy zapewniającego przewietrzanie miasta, tworzenie pasów zieleni (szczególnie wzdłuż ciągów komunikacyjnych) i wprowadzanie zieleni izolacyjnej, zakazuje stosowania paliw stałych w obrębie projektowanej zabudowy (w przypadku stosowania indywidualnych systemów grzewczych).

Jednocześnie w *Studium* określa się również wytyczne zbieżne lub uzupełniające do Programu ochrony środowiska przed hałasem²⁸, do stosowania w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, w celu dążenia do uzyskania i utrzymania wymaganych standardów akustycznych. *Studium* między innymi dopuszcza się wzdłuż tras komunikacyjnych drogowych i kolejowych, (stanowiących źródła ponadnormatywnego hałasu), lokalizacje funkcji usługowo-produkcyjnej.

Zapisy analizowanego projektu planu, w kontekście przedstawionych w *Studium* kierunków przekształceń przestrzennych, należy uznać za zgodne z ustaleniami *Studium*, zwłaszcza w zakresie funkcjonalnego przeznaczenia terenów, zasad kształtowania zabudowy oraz zasad ochrony środowiska.

Ponadto, zgodnie z programem nr 11: „Przyjazne Śródmieście” zawartym w „Strategii Rozwoju Miasta Poznania do roku 2030”²⁹ realizacja uchwalonego mpzp „Jeżyce – Północ” część C w Poznaniu może się przyczynić się do realizacji celów ww. programu. Realizacja celów, poprzez mpzp, wpłynie na poprawę jakości życia oraz atrakcyjności przestrzeni i architektury miasta, przyczyni się do wyeksponowania i wzrostu atrakcyjności wartościowych układów i elementów przestrzeni Poznania oraz rewitalizacji obszarów zdegradowanych, pociągnie za sobą powstanie atrakcyjnych

²⁷ Uchwała Nr XI/316/15 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 26 października 2015 r. (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z dnia 3 listopada 2015 r., poz. 6241)

²⁸ „Program ochrony środowiska przed hałasem dla miasta Poznania” przyjęty Uchwałą Nr LX/927/VI/2013 Rady Miasta Poznania z dnia 10 grudnia 2013 r.

²⁹ Uchwała Nr LX/929/VI/2013 Rady Miasta Poznania z dnia 10 grudnia 2013 r. w sprawie Strategii Rozwoju Miasta Poznania do roku 2030

i wysokiej jakości miejsc zamieszkania, miejsc zrównoważonego transportu (ruch pieszy i rowerowy, transport zbiorowy i samochodowy) oraz dobrej jakości infrastruktury technicznej.

Projekt planu „Jeżyce – Północ” część C uwzględnia ww. zasady kształtowania strefy Śródmieścia, zwłaszcza w zakresie: ochrony historycznego układu urbanistycznego analizowanego fragmentu Jeżyc (chronionego konserwatorsko zespołu urbanistyczno-architektonicznego najstarszych dzielnic miasta); ochrony wartościowych budynków (jako chronionych planem) oraz budynków wpisanych do rejestru zabytków; propozycji urbanistyczno-architektonicznych nawiązujących do historycznych rozwiązań – takich, jak: kształtowanie kwartałów zabudowy, lokalizacja podcieni i przedogródków – przyczyniających się do niepowtarzalności Jeżyc w skali miasta; zwiększenia atrakcyjności usług poprzez wyznaczenie pierzei usługowych wzdłuż nowo projektowanych ulic oraz lepszego zaspokojenia potrzeb parkingowych.

4.4. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji ustaleń projektu planu

Na obszarze opracowania większość terenów jest już trwale zainwestowana zabudową przemysłową, magazynową, mieszkaniową, usługową i infrastrukturą techniczną. Efektem tego jest silna antropizacja środowiska przyrodniczego. W związku z tym, odstąpienie od realizacji ustaleń mpzp „Jeżyce – Północ” część C w Poznaniu nie będzie powodować zasadniczych zmian stanu oraz jakości poszczególnych komponentów środowiska. Omawiany obszar nadal będzie pełnił typowe miejskie funkcje, związane z dalszym funkcjonowaniem terenów zabudowy mieszkaniowej i usługowej.

Nowe inwestycje budowlane, niezależnie od tego, czy będą prowadzone w oparciu o ustalenia planu miejscowego, czy w oparciu o decyzje administracyjne (decyzje o warunkach zabudowy), będą realizowane w środowisku silnie przekształconym, dlatego nie będą powodować utraty szczególnie cennych wartości przyrodniczych. Jednakże trzeba zaznaczyć, że prowadzenie procesów inwestycyjnych jest bardziej efektywne i korzystne dla przestrzeni i środowiska w przypadku, gdy dla danego terenu obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego.

Brak obowiązującego dla danego obszaru miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego stanowi przyczynę pojawiania się trudności w określeniu zasad kształtowania spójnej polityki przestrzennej i sposobu postępowania w sprawach dotyczących przeznaczenia poszczególnych terenów na określone cele oraz ustalania zasad ich zagospodarowania i zabudowy (stosownie do ustawy z dnia 27 marca 2003 r. *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*). W przypadku Jeżyc, sytuacja taka poza tym utrudnia również skuteczną ochronę szczególnych walorów historycznych i kulturowych terenu.

Ewentualne negatywne skutki środowiskowe odstąpienia od realizacji ustaleń mpzp „Jeżyce – Północ” część C w Poznaniu w zakresie środowiska zasadniczo dotyczyć mogą zieleni i oddziaływania na powierzchnię ziemi.

Obecnie zieleni urządzona, towarzysząca istniejącej zabudowie, a także nieliczna zieleni rosnąca przy przejazdach technologicznych terenów produkcyjnych czy też magazynowych, stanowi główny walor przyrodniczy omawianego obszaru. Dlatego istotnym aspektem analizowanego projektu planu jest zapewnienie ochrony istniejącym nasadzeniom, zwłaszcza zieleni wysokiej, a także wprowadzenie ustaleń, które wymuszają odpowiednie kształtowanie nowej zieleni. Odstąpienie od realizacji planu może utrudnić stworzenie wzajemnej łączności przyrodniczej pomiędzy poszczególnymi terenami, w tym terenami z już ukształtowaną zielenią – łączności opierającej się na proponowanej lokalizacji przedogródków oraz orientacyjnej lokalizacji rzędów drzew wzdłuż nowo projektowanych ulic.

W kontekście istniejącego już zainwestowania znacznej części analizowanego obszaru, przy wtórnym zainwestowaniu terenów po dawnych obiektach przemysłowych i magazynowych, istotne jest również zapewnienie odpowiednich parametrów zabudowy i zagospodarowania terenu pozwalających zachować, a miejscami zwiększyć, udział powierzchni biologicznie czynnych w obrębie działek budowlanych. Zachowanie czy też zwiększenie tych powierzchni przyczyni się do zapewnienia lepszych warunków życia organizmów żywych, produkcji materii organicznej oraz lepszych warunków infiltracji wód opadowych i roztopowych do gruntu. Bez planu miejscowego uwzględnienie powyższych aspektów na etapie realizacji inwestycji może być utrudnione lub wręcz niemożliwie, bowiem decyzje administracyjne, w oparciu o które realizowane jest nowe zainwestowanie, nie zawierają tak szczegółowych wymogów, zwłaszcza tych w zakresie tworzenia nowych układów zieleni współtworzących cały lokalny system zieleni. Brak planu może więc przyczynić się do utraty

istniejących nasadzeń czy też wartościowych egzemplarzy drzew, zwiększenia intensywności zabudowy w obrębie poszczególnych posesji, np. w wyniku rozbudowy istniejących budynków, uszczelniania dalszych powierzchni ziemi, co może powodować zmniejszenie zdolności infiltracyjnych gruntów, pogorszenie możliwości retencyjnych terenów oraz pogorszenie walorów krajobrazowych terenów.

Podsumowując, zaniechanie realizacji planu nie wpłynie znacząco na zmianę stanu środowiska analizowanego obszaru, jednakże potencjalnie może spowodować pewne negatywne skutki dla istniejącej zieleni urządzonej, prowadzić do uszczelniania dalszych powierzchni ziemi oraz ograniczyć możliwość wykreowania walorów krajobrazowych nawiązujących do historycznego dziedzictwa omawianego fragmentu Jeżyc.

5. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, KRAJOWYM I LOKALNYM ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

Akcesja Polski do Unii Europejskiej nałożyła na Polskę nowe obowiązki, wynikające z konieczności dostosowania prawa polskiego do regulacji unijnych. Ochrona środowiska wraz z Traktatem z Maastricht (1991) włączona została przez Wspólnoty Europejskie do spisu ich stałych zadań, dla których określono cele działań zapobiegawczych i regulujących. Obecnie prawo Unii Europejskiej regulujące ochronę środowiska liczy sobie kilkaset aktów prawnych, obejmujących dyrektywy, rozporządzenia, decyzje i zalecenia.

Do priorytetów Unii Europejskiej w dziedzinie ochrony środowiska zaliczyć należy m.in. przeciwdziałanie zmianom klimatu, ochronę różnorodności biologicznej, ograniczenie wpływu zanieczyszczenia na zdrowie, a także lepsze wykorzystanie zasobów naturalnych.

Do dokumentów rangi międzynarodowej, formułujących cele ochrony środowiska istotne z punktu widzenia omawianego projektu planu, zaliczyć można:

- Dyrektywę Rady z dnia 21 maja 1991 r. dotyczącą oczyszczania ścieków komunalnych (91/271/EWG), wprowadzającą wymóg wyposażenia aglomeracji w systemy zbierania ścieków komunalnych – realizowany w projekcie mpzp poprzez ustalenie powiązania sieci infrastruktury technicznej z układem zewnętrznym oraz zapewnienie dostępu do sieci (w tym sieci kanalizacji sanitarnej);
- Dyrektywę Rady z dnia 27 września 1996 r. w sprawie oceny i zarządzania jakością otaczającego powietrza (96/62/WE), stanowiącą o utrzymaniu jakości powietrza tam, gdzie jest ona dobra oraz jej poprawie w pozostałych przypadkach – cel szczególnie istotny w kontekście obowiązywania „Programu ochrony powietrza w zakresie pyłu zawieszonego PM10 oraz B(a)P dla strefy aglomeracja poznańska którego integralną część stanowi plan działań krótkoterminowych w zakresie pyłu zawieszonego PM10”³⁰. Cel realizowany w projekcie mpzp poprzez ustalenie zakazu stosowania pieców i trzonów kuchennych na paliwo stałe, powiązanie infrastruktury technicznej z układem zewnętrznym oraz zapewnienie dostępu do sieci (w tym sieci gazowej i ciepłowniczej),
- Dyrektywę 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko.

Na szczeblu krajowym cele ochrony środowiska ustanawiają strategiczne dokumenty rządowe: „II Polityka Ekologiczna Państwa” oraz „Polityka ekologiczna państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016”. Oba te dokumenty respektują zapisy Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z 1997 r., mówiące o konieczności zapewnienia przez Rzeczpospolitą Polską ochrony środowiska kierując się zasadą zrównoważonego rozwoju oraz konieczności zapewnienia przez władze publiczne bezpieczeństwa ekologicznego współczesnemu i przyszłym pokoleniom.

II Polityka Ekologiczna Państwa

Wiodącą zasadą polityki ekologicznej państwa jest zasada zrównoważonego rozwoju, ustanowiona w ramach Konferencji Narodów Zjednoczonych w Rio de Janeiro w 1992 r. Podstawowym założeniem zrównoważonego rozwoju jest takie prowadzenie polityki i działań w poszczególnych sektorach gospodarki i życia społecznego, aby zachować zasoby i walory środowiska w stanie zapewniającym trwałe, nie doznające uszczerbku, możliwości korzystania z nich zarówno przez obecne

³⁰ Uchwała Nr XI/316/15 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 26 października 2015 r. (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z dnia 3 listopada 2015 r., poz. 6241)

jak i przyszłe pokolenia, przy jednoczesnym zachowaniu trwałości funkcjonowania procesów przyrodniczych oraz naturalnej różnorodności biologicznej na poziomie krajobrazowym, ekosystemowym, gatunkowym i genowym. Istotą zrównoważonego rozwoju jest równorzędne traktowanie racji społecznych, ekonomicznych i ekologicznych, co oznacza konieczność integrowania zagadnień ochrony środowiska z polityką w poszczególnych dziedzinach gospodarki.

Podstawowym celem polityki jest zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego kraju, czyli mieszkańców, infrastruktury społecznej i zasobów przyrodniczych. Wśród metod realizacji polityki ekologicznej państwa priorytet ma stosowanie tzw. dobrych praktyk gospodarowania i systemów zarządzania środowiskowego, które pozwalają powiązać efekty gospodarcze z efektami ekologicznymi, zwłaszcza w przemyśle i energetyce, transporcie, rolnictwie, leśnictwie, budownictwie i gospodarce komunalnej, zagospodarowaniu przestrzennym, turystyce, ochronie zdrowia, handlu i działalności obronnej.

Cele szczegółowe polityki ekologicznej państwa ujęto w dwóch grupach: w sferze racjonalnego użytkowania zasobów naturalnych i w zakresie jakości środowiska. Wśród nich, w kontekście zakresu ustaleń ocenianego projektu planu miejscowego, wymienić należy m.in.:

- racjonalizację użytkowania wody i jakość wód, realizowaną w projekcie planu poprzez zapisy ustalające: powiązanie sieci infrastruktury technicznej z układem zewnętrznym oraz zapewnienie dostępu do sieci (w tym wodociągowej) i dopuszczenie robót budowlanych w zakresie sieci infrastruktury technicznej; odnośnie wód opadowych i roztopowych: z terenów **MW/U, UO, UK, U** odprowadzenie tych wód do sieci kanalizacji deszczowej lub ogólnospławnej, z dopuszczeniem ich zagospodarowanie na terenie; z terenów **ZP, E, 1-4KDW** oraz **1KDWx** i **2KDWx** zagospodarowanie na terenie, z dopuszczeniem odprowadzenia do sieci kanalizacji deszczowej lub ogólnospławnej; z terenów dróg **KD-L** i **KD-D** odprowadzenie wyłącznie do ww. sieci;
- jakość powietrza, zmiany klimatu, realizowane w projekcie planu poprzez zapisy ustalające: zakaz stosowania pieców i trzonów kuchennych na paliwo stałe; powiązanie infrastruktury technicznej z układem zewnętrznym oraz zapewnienie dostępu do sieci (w tym sieci gazowej i ciepłowniczej); w pośredni sposób również przez zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, z wyjątkiem inwestycji dopuszczonych planem oraz inwestycji celu publicznego z zakresu łączności publicznej;
- ochronę przed hałasem, realizowaną w projekcie planu poprzez ustalenie uzyskania wymaganych standardów akustycznych w środowisku jak dla terenów w strefie śródmiejskiej miast powyżej 100 tys. mieszkańców, a także ustalenie stosowania zasad akustyki architektonicznej i budowlanej w budynkach wymagających komfortu akustycznego, jak również ustalenie sformułowane dla terenów dróg, dopuszczające lokalizację technicznych elementów uspokojenia ruchu (wpływających np. na obniżenie prędkości ruchu pojazdów) oraz dopuszczenie lokalizacji dodatkowych, innych niż ustalone planem, elementów pasa drogowego (np. cichych nawierzchni jezdni);
- różnorodność biologiczną i krajobrazową realizowaną w projekcie planu poprzez ustalenie: lokalizacji terenu zieleni urządzonej **ZP**; stref lokalizacji przedogródków; stref lokalizacji zieleni na terenie **UK**; strefy lokalizacji zieleni izolacyjnej na terenie **KD-L**; orientacyjnej lokalizacji rzędów drzew; ochrony drzew, a w przypadku ich kolizji z planowaną infrastrukturą lub zabudową, wymóg ich przesadzenia lub wprowadzenia nasadzeń na danym terenie; ustalenie minimalnych powierzchni biologicznie czynnych (odpowiednich dla poszczególnych terenów) a także ustalenie zagospodarowania zielenią wszystkich powierzchni terenu wolnych od utwardzenia.

Ponadto, dokument wskazuje na konieczność stworzenia spójnego wewnętrznie systemu prawa ochrony środowiska, dostosowanego do wymagań unijnych. Wymaga poddania dokumentów programowych z dziedziny ochrony środowiska (planów, strategii, polityk, itp.) ocenie ekologicznej skuteczności lub ocenie oddziaływania na środowisko (w formie strategicznych ocen oddziaływania na środowisko), ocenie efektywności kosztowej, konsultacjom społecznym, ocenie zgodności z wymogami Unii Europejskiej.

Polityka ekologiczna państwa w latach 2009 - 2012 z perspektywą do roku 2016

Polityka ekologiczna państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016 stanowi załącznik do uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 22 maja 2009 r.³¹ w sprawie przyjęcia „Polityki ...”. Sporządzona została przez Ministerstwo Środowiska, zgodnie z wymogiem ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska*.

Omawiany dokument określa cele średniookresowe do 2016 r. oraz wskazuje kierunki działań do wykonania w latach 2009-2012 w odniesieniu do zagadnień związanych z:

- kierunkami działań systemowych,
- ochroną zasobów naturalnych,
- poprawą jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego.

Wśród działań systemowych dokument wymienia aspekt ekologiczny w planowaniu przestrzennym i w jego ramach cel dotyczący podnoszenia roli planowania przestrzennego, które powinno być podstawą lokalizacji nowych inwestycji.

Wskazuje się na konieczność wdrażania wytycznych dotyczących uwzględnienia w planach zagospodarowania przestrzennego wymagań ochrony środowiska i gospodarki wodnej, wdrożenie przepisów umożliwiających przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko już na etapie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, zatwierdzenie wszystkich obszarów europejskiej sieci Natura 2000, uwzględnianie obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi, określenie zasad ustalania progów tzw. chłonności środowiskowej oraz pojemności przestrzennej zależnie od typu środowiska, uwzględniania w planach wyników monitoringu środowiska.

Na szczeblu lokalnym cele ochrony środowiska dla miasta określone zostały w Programie Ochrony Środowiska dla Miasta Poznania na lata 2013-2016 z perspektywą do 2020 roku³². Program stanowi wyraz realizacji polityki ekologicznej państwa na szczeblu gminnym. Sporządzony został w oparciu o zapisy ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska*, nakładającej na organy samorządowe województwa, powiatu i gminy obowiązek sporządzania odpowiednio wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska. Wyżej wymieniony dokument określa zadania w zakresie ochrony środowiska dla Poznania dla okresu czteroletniego (lata 2013-2016) oraz wskazuje główne wyzwania dla miasta w zakresie ochrony środowiska do roku 2020.

Dokument wskazuje cele strategiczne (długoterminowe) oraz kierunki działań w procesie długofalowym, które mają przyczynić się do osiągnięcia zaplanowanej wizji Miasta. Cele strategiczne obejmują 21 różnych celów działań i odnoszą się zarówno do zachowania dobrego stanu oraz poprawy jakości poszczególnych komponentów środowiska przyrodniczego, jak i zmniejszenia pewnych niekorzystnych oddziaływań oraz zagadnień za pograniczem ochrony środowiska i innych dziedzin (m.in. społecznych i gospodarczych). Kierunki działań wytyczone na lata 2013-2016 stanowią z kolei uszczegółowienie celów strategicznych.

Część z celów znajduje swoje odzwierciedlenie w zapisach omawianego projektu mpzp. Są to cele ekologiczne, których realizację umożliwiają ustalenia projektu planu tożsame z przytoczonymi powyżej ustaleniami umożliwiającym realizację II Polityki Ekologicznej Państwa, a dotyczącymi:

- zrównoważonego użytkowania zasobów wodnych oraz ochrony przed powodzią i suszą – cel realizowany w projekcie planu poprzez ustalenia przytoczone w odniesieniu do racjonalizacji użytkowania wody i jakości wód;
- osiągnięcia poprawy jakości powietrza i jakości życia mieszkańców, cel realizowany w projekcie planu poprzez ustalenia przytoczone w odniesieniu do jakości powietrza, zmiany klimatu;
- zmniejszenia stopnia narażenia mieszkańców na ponadnormatywny hałas, cel realizowany w projekcie planu poprzez ustalenia przytoczone w odniesieniu do ochrony przed hałasem;
- utrzymania wysokiego poziomu systemu zieleni miejskiej, cel realizowany w projekcie planu poprzez ustalenia przytoczone w odniesieniu do różnorodności biologicznej i krajobrazowej.

Spśród celów o charakterze społecznym i gospodarczym, których realizację umożliwiają ustalenia projektu planu, należy wymienić:

- kształtowania harmonijnej struktury funkcjonalno-przestrzennej miasta przyjaznej dla mieszkańców, cel realizowany w projekcie planu poprzez wycofanie z Jeżyc pozostających

³¹ M.P. z 2009r., Nr 34, poz. 501

³² uchwała Nr LX/928/VI/2013 Rady Miasta Poznania z dnia 10 grudnia 2013 r.

jeszcze dawnych funkcji produkcyjno-magazynowych i jednocześnie zaproponowanie kwartałowego układu zabudowy o charakterze mieszkaniowo-usługowym z nowym układem dróg zapewniającym jej dogodną obsługę komunikacyjną. Kształtowanie tej struktury również poprzez ustalenie wskaźników zabudowy i zagospodarowania terenu w sposób nawiązujący do pobliskiej istniejącej zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej przy ul. Kościelnej jak i usługowej przy ul. J. H. Dąbrowskiego, z jednoczesną ochroną istniejących historycznych budynków;

- ochrony zasobów przyrody poprzez wzbogacanie, podtrzymywanie i kształtowanie walorów estetycznych, krajobrazowych, rekreacyjnych na terenie miasta, zgodnie z kierunkiem działań uwzględniającym w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego aktualny stan jakości środowiska, cel ten jest realizowany w projekcie planu podobnie jak powyższe i stanowi w dużej mierze wypadkową wszystkich wyżej opisanych realizacji celów.

Ustalone w projekcie planu zapisy służące osiągnięciu poprawy jakości powietrza, jakości życia mieszkańców i służące utrzymaniu wysokiego poziomu systemu zieleni miejskiej, stanowią również realizację zaleceń, zawartych w „Programie ochrony powietrza w zakresie pyłu PM₁₀ oraz B(a)P dla strefy aglomeracja poznańska, którego integralną część stanowi plan działań krótkoterminowych w zakresie pyłu PM₁₀” (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z dnia 3 listopada 2015 r., poz. 6241)

Program, w zakresie planowania przestrzennego, proponuje uwzględnianie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego sposobów zabudowy i zagospodarowania terenu polegających, między innymi, na:

- wprowadzaniu zieleni ochronnej i urządzonej oraz niekubaturowe zagospodarowanie przestrzeni publicznych miast (place, skwery),
- zachowaniu istniejących terenów zieleni i wolnych od zabudowy celem lepszego przewietrzania miast,
- ustalaniu sposobu zaopatrzenia w ciepło z zaleceniem instalowania ogrzewania niskoemisyjnego w nowo planowanej zabudowie,
- zalecanie podłączania nowych obiektów do sieci ciepłowniczej w rejonach objętych centralnym systemem ciepłowniczym,
- zapewnieniu obsługi transportem zbiorowym na etapie tworzenia planów miejscowych i wydawania decyzji o warunkach zabudowy,

Podjęcie działań mających na celu ograniczenie emisji benzo(a)pirenu do poziomów umożliwiających dotrzymanie obowiązujących standardów, jest szczególnie ważne w kontekście dużej szkodliwości benzo(a)pirenu dla zdrowia ludzkiego (duża toksyczność przewlekła), a także roślinności, gleb i wody.

Spośród działań naprawczych w przypadku opracowywanego mpzp uwzględniono zastosowane zarówno zapisów jak i odpowiednich ustaleń w rysunku planu dotyczących przede wszystkim: układu zabudowy zapewniającego przewietrzanie miasta, kształtowania zabudowy w sposób umożliwiający swobodny przepływ mas powietrza, wprowadzania zieleni izolacyjnej, zagospodarowania przestrzeni publicznej oraz ustalenia zakazu stosowania paliw stałych, w obrębie projektowanej zabudowy (w przypadku stosowania indywidualnych systemów grzewczych), stosowania odpowiednich wskaźników powierzchni biologicznie czynnej towarzyszącej zabudowie, tworzenia publicznych terenów zieleni urządzonej, w tym parków, skwerów, wprowadzania zieleni wzdłuż ciągów komunikacyjnych o dużym natężeniu ruchu.

Bezpośrednie przełożenie tych działań w projekcie planu znajduje swoje odzwierciedlenie w ustaleniu lokalizacji: terenu zieleni urządzonej **ZP** przy ul. Kościelnej oraz stref lokalizacji przedogródków, stref lokalizacji zieleni, strefy zieleni izolacyjnej i orientacyjnej lokalizacji rzędów drzew przy nowo projektowanych drogach w połączeniu z istniejącą zielenią przyuliczną dróg biegnących poza granicami projektu planu. Ustalenie w projekcie planu minimalnej powierzchni biologicznie czynnej i zagospodarowanie zielenią wszystkich powierzchni terenu wolnych od utwardzenia, również wpisuje się w realizację powyższego wymogu. Projekt planu stwarza bardzo dogodne warunki do kompleksowego założenia zieleni na terenie objętym sporządzanym planem, równocześnie włączając go do całego systemu zieleni miejskiej.

Dokumentem o charakterze strategicznym, przenoszącym założenia i cele zawarte w tzw. Ramowej Dyrektywie Wodnej³³, jest „Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry”³⁴. Plan ten jest narzędziem planistycznym, stanowiącym pewnego rodzaju fundament przy podejmowaniu decyzji wpływających na stan zasobów wodnych oraz zasady gospodarowania wodami w przyszłości. W planie tym ustalono cele środowiskowe dla wód powierzchniowych oraz odstępstwa od osiągnięcia celów środowiskowych. Przy ustalaniu celów środowiskowych dla JCWP brano pod uwagę aktualny stan JCWP w związku z wymaganym zgodnie z Ramową Dyrektywą Wodną warunkiem nie pogarszania ich stanu. Dla JCWP, będących obecnie w bardzo dobrym stanie/potencjale ekologicznym celem środowiskowym będzie utrzymanie tego stanu/potencjału. Ze względu na istotne różnice między naturalnymi oraz silnie zmienionymi i sztucznymi częściami wód, zróżnicowano cele środowiskowe wymagane do osiągnięcia dla poszczególnych rodzajów wód. W przypadku naturalnych części wód celem będzie osiągnięcie co najmniej dobrego stanu ekologicznego, a w przypadku wód silnie zmienionych i sztucznych – co najmniej dobrego potencjału ekologicznego. W obydwu przypadkach, w celu osiągnięcia dobrego stanu lub potencjału wymagane jest jednocześnie utrzymanie co najmniej dobrego stanu chemicznego. W przypadku JCWPd celem jest osiągnięcie dobrego stanu wód podziemnych, co zgodnie z RDW oznacza, że zarówno ich stan ilościowy, jak i chemiczny jest określony jako co najmniej „dobry”.

Należy podkreślić, że projekt planu „Jeżyce – Północ” część C w Poznaniu zawiera ustalenia w zakresie ochrony zasobów wodnych oraz gospodarki ściekowej, które mają na celu zapobiegać przedostawaniu się zanieczyszczeń do środowiska wodno-gruntowego. Proponowane zapisy niewątpliwie mogą wpływać na stan zasobów wód oraz gospodarowanie wodami w przyszłości, ogólnie sprzyjając osiągnięciu wskazanych celów środowiskowych w odniesieniu do stanu wód powierzchniowych i podziemnych. Wymienić tu należy ustalenie: powiązania sieci infrastruktury technicznej z układem zewnętrznym, zapewnienie dostępu do sieci (w tym wodociągowej) oraz dopuszczenie robót budowlanych w zakresie sieci infrastruktury technicznej. Dla właściwego gospodarowania zasobami, odnośnie wód opadowych i roztopowych, istotne jest ustalenie, czy też dopuszczenie, na większości terenów zagospodarowania ich na terenie i tylko dla terenów dróg **KD-L** i **KD-D** ustalenie odprowadzania ich wyłącznie do sieci kanalizacji deszczowej lub ogólnospławnej.

W przypadku ocenianego projektu planu, należy odnieść się do JCWP Bogdanka (PLRW60001718578), jako wód położonych najbliżej omawianego terenu. Aktualne tempo rozbudowy kanalizacji nie wpłynie istotnie na jakość wód, w związku z czym dla tego ciekłu przewiduje się derogacje (odstępstwo) czasowe do roku 2021. W tym miejscu należy wyraźnie zaznaczyć, że realizacja żadnego z ustaleń zawartych w projekcie planu nie przyczyni się do nieosiągnięcia celów środowiskowych zawartych w „Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry”, a derogacje czasowe są niezależne od realizacji tych ustaleń.

Analizując opisane powyżej cele ochrony środowiska, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, określone na szczeblu międzynarodowym, krajowym i lokalnym, należy uznać, że poprzez wprowadzenie odpowiednich zapisów zostały one uwzględnione w projekcie planu w sposób właściwy.

6. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIA USTALEŃ PROJEKTU PLANU NA ŚRODOWISKO

6.1. Oddziaływanie na powierzchnię ziemi

Projektem mpzp „Jeżyce – Północ” część C w Poznaniu obejmuje tereny, których powierzchnia ziemi została silnie przekształcona w wyniku realizacji dawnego i obecnego zainwestowania. Powierzchnię ziemi przekształcono wraz z realizacją zabudowy mieszkaniowej, zabudowy usługowej i produkcyjnej, sieci dróg wewnętrznych (technologicznych) oraz podziemnych sieci infrastruktury technicznej. Na terenach trwale zainwestowanych, zlokalizowanych głównie przy wschodniej i południowej granicy projektu planu, w pobliżu ulic podstawowego układu komunikacyjnego miasta, nie przewiduje się wystąpienia znaczących oddziaływań na powierzchnię ziemi w wyniku realizacji ustaleń planu miejscowego „Jeżyce – Północ” część C w Poznaniu.

³³ Dyrektywa 2000/60/WE Parlamenty Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej (Dz. Urz. WE L 327 z 22 grudnia 2000 r.)

³⁴ Uchwała Rady Ministrów z dnia 22 lutego 2011 r. w sprawie przyjęcia „Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry” (M.P. z 2011 r., Nr 40, poz. 451)

Nowe inwestycje budowlane, które spowodują oddziaływania na powierzchnię ziemi, przewidywane są głównie w zachodniej i środkowej części planu – na terenach **1-3MW/U** a także we wschodniej części planu na terenie **6MW/U** (gdzie obecnie toczy się budowa i gdzie pozostają jeszcze nieliczne, dotąd jeszcze niezabudowane, działki). Dla tych terenów, przeznaczonych pod zabudowę śródmiejską mieszkaniową wielorodzinną lub usługową, ustalone parametry zabudowy pozwalają na znaczną intensyfikację zainwestowania między innymi np.: poprzez dopuszczoną realizację wielopoziomowych garaży w kondygnacjach podziemnych.

Realizacja nowej zabudowy spowoduje zarówno trwałe, jak i krótkoterminowe przeobrażenia powierzchni ziemi. W trakcie prowadzenia prac budowlanych jest ona adaptowana do założeń poszczególnych projektów inwestycyjnych, czego efektem jest przede wszystkim przeprowadzenie niezbędnych niwelacji terenu i usunięcie naturalnych obniżzeń i wzniesień terenu. W przypadku analizowanego obszaru, z uwagi na jego wcześniejsze antropogeniczne przekształcenia, nie przewiduje się znaczących oddziaływań w tym zakresie. Większość projektowanych prac nie powinna doprowadzić do istotnych zmian niwelety okolicznych terenów.

W miejscach lokalizacji nowej zabudowy dojdzie do naruszenia wierzchnich warstw geologicznych, a także przemieszania gruntów w wyniku prowadzenia prac fundamentowych i realizacji podziemnej infrastruktury. Większe oddziaływania w tym zakresie nastąpią w przypadku realizacji, dopuszczonych ustaleniami projektu planu, kondygnacji podziemnych, w tym podziemnych garaży.

Powyższe, negatywne oddziaływania będą spowodowane:

- naruszeniem powierzchni terenu, związanym z pracami ziemnymi przy wykonywaniu wykopów i wykonywaniu fundamentów obiektów inżynierskich,
- umieszczaniem w profilu glebowym elementów konstrukcji budowlanych, a także różnego rodzaju materiałów budowlanych, wpływających na właściwości podłoża, w tym na jego przepuszczalność,
- wytworzeniem określonej ilości różnego rodzaju odpadów i ścieków,
- ewentualnym krótkotrwałym obniżeniem zwierciadła wód podziemnych, powstałym na skutek konieczności wykonania odwodnień związanych z wykonywaniem fundamentów obiektów inżynierskich (ograniczone do przestrzeni poszczególnych wykopów),
- trwałym uszczelnieniem powierzchni ziemi, która wcześniej stanowiła powierzchnię biologicznie czynną.

Zmiany w ukształtowaniu terenu oraz właściwościach fizycznych i chemicznych podłoża wystąpią także na skutek dopuszczonych w planie robót w zakresie infrastruktury technicznej. W związku z prowadzeniem prac może dojść do przekształcenia powierzchni ziemi o charakterze lokalnym i czasowym, wynikającym z konieczności wykonania wykopów, a także przemieszczenia lub wprowadzania nowych elementów infrastruktury technicznej. Umieszczenie pod powierzchnią terenu elementów wchodzących w skład sieci infrastruktury będzie za sobą niosło trwałe oddziaływanie na warunki gruntowe. Odpowiednie zabezpieczenie tego typu instalacji będzie najprawdopodobniej wymagało umieszczenia w glebie materiałów zmieniających dotychczasowe właściwości gruntu.

Biorąc pod uwagę potrzebę ograniczania skali oraz zasięgu trwałych zmian w środowisku przyrodniczym, istotne są zapisy projektu planu ustalające maksymalne powierzchnie zabudowy działek budowlanych, minimalne powierzchnie biologicznie czynne oraz ustalenie nieprzekraczalnych linii zabudowy. Pozwala to na ograniczenie przestrzeni, na której dochodzi do nieodwracalnych zmian powierzchni ziemi i pozostawienie na każdej działce niezabudowanych powierzchni, o zbliżonym do naturalnego podłożu gruntowym. Choć należy dodać, że dopuszczenie na terenach **MW/U** lokalizacji garaży podziemnych, w tym wysuniętych poza linię zabudowy, może spowodować duże przekształcenia profilu geologicznego pod powierzchnią ziemi.

Pozytywnie należy ocenić również wymóg zagospodarowania zielenią wszystkich powierzchni terenu wolnych od utwardzenia. Zapis ten jest istotny z punktu widzenia ochrony powierzchni ziemi i podłoża, ponieważ roślinność pozwala na uniknięcie lub przynajmniej znaczne ograniczenie wymywania gruntów, a także sprzyja absorpcji części ładunków zanieczyszczeń i blokuje ich przedostawanie się do głębszych warstw gleby.

W kontekście konieczności eliminacji ze środowiska czynników powodujących pogorszenie jego stanu, w tym również pogorszenie jakości środowiska gruntowo-wodnego, istotny będzie również sposób prowadzenia gospodarki odpadami na obszarze projektu planu. Realizacja jego ustaleń w zakresie lokalizacji nowych obiektów budowlanych spowoduje wzrost ilości odpadów. Będą one powstawać zarówno na etapie realizacji nowych inwestycji, jak i eksploatacji istniejących i nowych

obiektów budowlanych. Należy jednak podkreślić, że właściwa gospodarka odpadami, zorganizowana zgodnie z przepisami odrębnymi, wyklucza możliwości negatywnego bezpośredniego oddziaływania inwestycji na środowisko.

W trakcie prac budowlanych będą powstawać odpady związane z prowadzeniem samych prac budowlanych, a także odpady związane z funkcjonowaniem zaplecza socjalnego na placu budowy (niesegregowane odpady komunalne). Z uwagi na planowane inwestycje związane z budową kondygnacji podziemnych, należy liczyć się z powstawaniem na obszarze planu znacznych ilości mas ziemnych, które będzie trzeba w odpowiedni sposób zagospodarować. Zgodnie z obecnie obowiązującymi przepisami, niezanieczyszczona ziemia wykorzystana do prac budowlanych na terenie, na którym została wydobyta, nie stanowi odpadu. W związku z powyższym, wskazane jest, aby masy ziemne (pod warunkiem, że nie zostały zanieczyszczone i spełniają wymagane przepisami odrębnymi standardy jakości) zostały w miarę możliwości zagospodarowane w granicach działki inwestorskiej (np. do uporządkowania terenu inwestycji, urządzenia terenów zieleni), nie powodując jednak naruszenia istniejących spływów powierzchniowych w stosunku do terenów sąsiadujących. W sytuacji, kiedy ilość mas ziemnych będzie znacząca, wskazane będzie ich usunięcie zgodnie z obowiązującymi przepisami odrębnymi w zakresie gospodarki odpadami.

Na etapie eksploatacji będą powstawać odpady związane z użytkowaniem obiektów mieszkalnych i usługowych, użytkowaniem i utrzymaniem terenów komunikacyjnych oraz urządzeń i sieci infrastruktury technicznej, a także wynikające z funkcjonowania na terenach zainwestowanych zaplecza socjalno-bytowego (odpady komunalne).

Sposób gospodarowania odpadami powinien zapewnić ochronę życia i zdrowia ludzi, a także środowiska. Gospodarka odpadami nie może powodować zanieczyszczenia gleb, wód, powietrza, czy też zatrucia roślin i zwierząt. Zasady gospodarowania odpadami określają przepisy odrębne, w tym ustawa o odpadach, ustawa Prawo ochrony środowiska, ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, rozporządzenie w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie oraz akty prawa lokalnego, w tym m.in. *Regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie miasta Poznania*³⁵ i *Regulamin utrzymania czystości i porządku w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi na obszarze gmin wchodzących w skład Związku Międzygminnego „Gospodarka Odpadami Aglomeracji Poznańskiej”*³⁶. Stąd w projekcie planu nie ma ustaleń odnoszących się w sposób bezpośredni do tych zagadnień. Niemniej, ustalenia projektu pozwalają na prawidłowe prowadzenie gospodarki odpadami na poszczególnych terenach. Projekt planu wymaga na wszystkich terenach zapewnienia dostępu do przyległych dróg publicznych, a parametry kształtowania zabudowy, pozwalają na wyznaczenie na każdej działce budowlanej miejsc na pojemniki i kontenery służące do czasowego gromadzenia odpadów komunalnych.

Podsumowując, należy przypomnieć, że obszar opracowania obejmuje teren, którego warunki geologiczne już w przeszłości zostały przeobrażone. Realizacja inwestycji przewidzianych ustaleniami projektu planu niewątpliwie przyczyni się do wystąpienia kolejnych niekorzystnych oddziaływań na powierzchnię ziemi, a miejscami również głębszych warstw profilu geologicznego, oraz na właściwości i warunki hydrologiczne podłoża. Realizacja zapisów mających na celu ochronę powierzchni ziemi i podłoża przed zanieczyszczeniami, między innymi poprzez ustalenia w zakresie powierzchni biologicznie czynnych i sieci uzbrojenia, pozwoli ograniczyć skalę niekorzystnych zjawisk.

6.2. Oddziaływanie na wody powierzchniowe i podziemne

W granicach obszaru objętego projektem mpzp „Jeżyce – Północ” część C w Poznaniu nie występują żadne zbiorniki i ciekły wodne, w związku z czym realizacja jego ustaleń nie będzie oddziaływać w sposób bezpośredni na wody powierzchniowe. Z tego też względu nie zaistniała również konieczność wprowadzenia do projektu mpzp ustaleń odnoszących się bezpośrednio do wód powierzchniowych.

Nie przewiduje się znaczącego oddziaływania realizacji ustaleń planu na jakość zasobów wód podziemnych. Ustalenia omawianego projektu regulują docelowe zasady prowadzenia gospodarki

³⁵ Uchwała Nr L/780/VI/2013 Rady Miasta Poznania z dnia 21 maja 2013 r. w sprawie przyjęcia Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie miasta Poznania (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2013 r., poz. 3931)

³⁶ Uchwała Nr VI/30/2013 Zgromadzenia Związku Międzygminnego „Gospodarka Odpadami Aglomeracji Poznańskiej” z dnia 12 marca 2013 r. w sprawie przyjęcia regulaminu utrzymania czystości i porządku w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi na obszarze gmin wchodzących w skład Związku Międzygminnego „Gospodarka Odpadami Aglomeracji Poznańskiej”

wodno-ściekowej na przedmiotowym obszarze. Ustalono nakaz powiązania elementów sieci infrastruktury technicznej na terenie planu z zewnętrznym układem infrastruktury oraz zapewnienie dostępu do sieci. Teren jest w całości włączony do systemu wodociągowego miasta. W sytuacji, kiedy istniejące uzbrojenie infrastruktury technicznej będzie niewystarczające dla planowanych inwestycji, niezbędne będzie wybudowanie nowych sieci przez inwestorów. Rozwiązanie to pozwoli uniknąć zanieczyszczenia gleb i zasobów wodnych. Powstające na tym terenie ścieki mogą stanowić zagrożenie skażenia wód podziemnych wyłącznie w sytuacjach awaryjnych.

Negatywne oddziaływania o charakterze lokalnym i czasowym mogą wystąpić na etapie prowadzenia robót budowlanych, związanych z wykonaniem wykopów pod fundamenty nowych budynków, realizacją infrastruktury technicznej. Na etapie realizacyjnym istnieje potencjalne zagrożenie dla jakości wód podziemnych, wynikające z wytwarzania na terenie inwestycji budowlanych różnego rodzaju odpadów i ścieków. W celu ograniczenia możliwości zanieczyszczenia środowiska gruntowo-wodnego ściekami i odpadami powstającymi na etapie realizacji inwestycji, należy zorganizować zaplecze budowy w sposób zabezpieczający grunt i wodę przed zanieczyszczeniami substancjami ropopochodnymi (na terenie placów postojowych dla maszyn i środków transportu), wyposażyć je w pomieszczenia socjalno-bytowe dla pracowników, przenośne toalety dla pracowników oraz skład materiałów budowlanych. Powstałe w czasie realizacji inwestycji ścieki i odpady powinny być usuwane z terenu budowy zgodnie z obowiązującymi przepisami odrębnymi i normami. Powyższe zagadnienia regulowane są przez przepisy odrębne i nie stanowią zakresu ustaleń mpzp, niemniej będą miały istotne znaczenie dla jakości środowiska gruntowo-wodnego na terenach przeznaczonych w projekcie mpzp pod zabudowę.

W przypadku lokalizacji dopuszczonych w planie kondygnacji podziemnych (w tym np.: wielopoziomowych garaży w kondygnacjach podziemnych w pierzejach usługowych), oddziaływania na wody podziemne mogą być większe, bowiem realizacja takich inwestycji wiąże się z prowadzeniem prac ziemnych na dużo większej powierzchni oraz na większej głębokości. Ich realizacja może spowodować zakłócenie naturalnego przepływu wód, w przypadku, kiedy zwierciadło wód gruntowych zalegać będzie w strefie powyżej projektowanego poziomu posadowienia budynku. Oddziaływania na środowisko wodne (stosunki wodne oraz jakość wód podziemnych) mogą wynikać z prowadzenia prac odwodnieniowych oraz nieprawidłowego odprowadzania wód opadowych, roztopowych lub też ścieków z rejonu budowy. Budowa kondygnacji podziemnych, w zależności od warunków gruntowo-wodnych, a zwłaszcza głębokości zalegania wód podziemnych (warstwy wodonośnej), spowodować może pewne utrudnienia w ich dotychczasowym przepływie. W zależności od głębokości i rodzaju zalegania wód gruntowych oraz kierunku ich przepływu, niezbędne może się okazać wskazanie metody odwodnienia terenu inwestycji, która pozwoli na utrzymanie w możliwie niezmiennym stanie warunków wodnych w rejonie inwestycji.

Powiększenie obszarów zabudowanych o uszczelnionej powierzchni spowoduje zmniejszenie zdolności infiltracyjnych gruntów przypowierzchniowych oraz większy odpływ wód opadowych i roztopowych z danej powierzchni utwardzonej za pośrednictwem sieci kanalizacyjnych. W celu ograniczenia negatywnego oddziaływania w tym zakresie, do projektu planu wprowadzono ustalenia, które pozwolą na zmniejszenie odpływu wód opadowych i roztopowych z terenów przez sieci. W przypadku wszystkich terenów zabudowy, terenu zieleni urządzonej oraz terenów dróg **1-4KDW** oraz **1KDWx** i **2KDWx** projekt ustala, czy też dopuszcza, zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych na terenie i tylko dla terenów dróg **KD-L** i **KD-D** ustala ich odprowadzenie wyłącznie do sieci kanalizacji deszczowej lub ogólnospławnej.

Rozwiązania te gwarantują możliwość zatrzymania na terenach, gdzie nastąpił opad atmosferyczny, znacznej części wód opadowych i roztopowych i ograniczenie degradacji środowiska, spowodowanej uszczelnieniem terenu. Ustalenie obowiązku zachowania na każdej działce budowlanej powierzchni biologicznie czynnej oraz zagospodarowania zielenią wszystkich powierzchni wolnych od utwardzenia wpłynie pozytywnie na gospodarowanie zasobami wody w jej naturalnym obiegu i utrzymanie w dobrej kondycji roślinności – zwłaszcza drzewostanów przystosowanych do panującego stanu wód. Takie rozwiązania ocenia się pozytywnie z ekologicznego punktu widzenia. Są one zgodne z zapisami *II Polityki Ekologicznej Państwa* oraz *Programem Ochrony Środowiska dla miasta Poznania na lata 2013-2016 z perspektywą do 2020 roku*. Podstawową zasadą współczesnych metod gospodarowania wodami opadowymi na terenach zurbanizowanych jest zatrzymanie części lub całości deszczu na terenie, na który spadł, np. poprzez jego retencjonowanie w zbiornikach i dalsze wykorzystanie do podlewania zieleni towarzyszącej zabudowie lub wykorzystanie w urządzeniach sanitarnych obiektów. Zatrzymanie części wód opadowych ogranicza degradację środowiska, spowodowaną uszczelnieniem terenu, powoduje podniesienie poziomu wód gruntowych. Ponadto, zgodnie z art. 100 ustawy *Prawo*

ochrony środowiska, przy planowaniu i realizacji przedsięwzięcia powinny być stosowane rozwiązania, które ograniczą zmianę stosunków wodnych do rozmiarów niezbędnych ze względu na specyfikę przedsięwzięcia.

Reasumując, ustalenia projektu mpzp przewidują wprowadzenie nowych inwestycji, których realizacja może przyczynić się do wystąpienia niekorzystnych oddziaływań na zasoby wód podziemnych (wód gruntowych), jednakże docelowa realizacja zapisów ustalających sposób zagospodarowania poszczególnych terenów oraz zasady prowadzenia gospodarki wodno-ściekowej (wykorzystanie sieci infrastruktury technicznej) pozwoli na ograniczenie niekorzystnych oddziaływań w możliwie maksymalnym stopniu.

6.3. Oddziaływanie na zasoby naturalne

Z uwagi na brak stwierdzenia obecności w granicach analizowanego obszaru udokumentowanych i zarejestrowanych złóż zasobów naturalnych³⁷, a także charakter zaproponowanego sposobu zagospodarowania i użytkowania terenów, nie przewiduje się wystąpienia oddziaływań wpływających negatywnie na kształtowanie zasobów naturalnych, wynikających z realizacji ustaleń projektu mpzp „Jeżyce – Północ” część C w Poznaniu.

6.4. Oddziaływanie na różnorodność biologiczną, szatę roślinną i zwierzęta

Obszar projektu mpzp „Jeżyce – Północ” część C w Poznaniu jest trwale zainwestowany. Środowisko przyrodnicze analizowanego obszaru zostało znacząco przekształcone w wyniku rozwoju terenów zabudowy produkcyjnej, magazynowej, mieszkaniowej, usługowej, terenów komunikacyjnych oraz sieci infrastruktury technicznej. Analizowany obszar pozbawiony został autogenicznych zbiorowisk roślinnych, a obecny potencjał przyrodniczy (bioróżnorodność) zapewnia wyłącznie zieleń planowo wprowadzona przez człowieka (zespoły roślinności ogrodów towarzyszące zabudowie, zieleń urządzona towarzysząca zabudowie wielorodzinnej i usługowej oraz drogom) oraz dość liczne, spontanicznie rozwijające się, fitocenozy ruderalne.

Silna antropopresja widoczna jest w terenie i znajduje swoje odbicie w złym stanie zdrowotnym i mało urozmaiconym składzie gatunkowym roślinności oraz obecności prawie wyłącznie takich gatunków zwierząt, które tolerują różnorodne źródła pokarmów (np. różnorodne gatunki roślin), mają dużą tolerancję w stosunku do zmieniających się warunków siedliskowych, niewielkie potrzeby terytorialne w zakresie rozmnażania czy też żerowania oraz jednocześnie znaczną tolerancję na zanieczyszczenie środowiska. Można zatem stwierdzić, że obecny stan bioróżnorodności flory jak i fauny jest niski, zarówno ze względu na ilość i częstotliwość występowania zaobserwowanych gatunków w mieście, jak i liczebność ich populacji.

Tereny położone w granicach projektu planu stwarzają dogodne warunki do bytowania jedynie niewielkich zwierząt i wyłącznie tych gatunków, które dobrze przystosowanych do funkcjonowania w środowisku silnie zurbanizowanym (głównie owadów, ptaków, małych ssaków). Z racji istnienia wyłącznie biocenoz lądowych, obszar opracowania nie odbiega swoją różnorodnością biologiczną od innych podobnych, miejskich terenów mieszkaniowo-usługowych, a w skład flory i fauny wchodzi głównie gatunki pospolicie występujące na terenie całego miasta.

Projekt mpzp „Jeżyce – Północ” część C w Poznaniu ma po części charakter inwestycyjny. Skala oraz zakres zmian w dotychczasowym sposobie zagospodarowania i użytkowania poszczególnych terenów nie wpłynie w sposób znaczący na kształtowanie lokalnej różnorodności biologicznej, w tym na kształtowanie warunków siedliskowych oraz skład gatunkowy flory i fauny.

Ewentualne negatywne oddziaływania na szatę roślinną dotyczyć będą raczej nielicznych terenów, w obrębie których przewidywane są nowe inwestycje budowlane – w zachodniej i środkowej części planu – na terenach **1-3MW/U** a także we wschodniej części planu na terenie **6MW/U** (gdzie obecnie toczy się budowa i gdzie pozostają jeszcze nieliczne, dotąd jeszcze niezabudowane, działki). Prowadzenie prac inwestycyjnych przy użyciu ciężkiego sprzętu budowlanego spowoduje niewątpliwie zniszczenie istniejącej na terenach pokrywy roślinnej. Potencjalnym zagrożeniem dla istniejących nasadzeń jest dopuszczenie w ich pobliżu lokalizacji kondygnacji podziemnych. Realizacja fundamentów czy też kondygnacji podziemnych może spowodować naruszenie warunków hydrogeologicznych w zasięgu systemów korzeniowych drzew i w efekcie końcowym utratę drzew

³⁷ geoportal.pgi.gov.pl

w otoczeniu inwestycji. Aby zmniejszyć takie prawdopodobieństwo projekt planu np.: przy projektowanej drodze **KD-L**, w miejscu gdzie licznie rosną drzewa (**3MW/U**), ustala szeroki zasięg strefy przedogródków by zapewnić możliwie dogodne warunki dla dalszego wzrostu istniejącej tam zieleni wysokiej. Zwiększeniu udziału zieleni wysokiej ma służyć również ustalenie lokalizacji drzew, w wyznaczonych na rysunku planu miejscach orientacyjnej lokalizacji rzędów drzew (wschodnia i zachodnia przyuliczna część terenu **1MW/U** oraz zachodnia przyuliczna część terenu **2MW/U**) oraz dopuszczenie lokalizacji drzew w innych miejscach niż powyższe lokalizacje. Wprowadzana zielen powinna składać się z jak największej ilości drzew i krzewów, złożonych głównie z gatunków rodzimych, dostosowanych do lokalnych warunków siedliskowych. Skład gatunkowy, gęstość nasadzeń i fizjonomia zieleni powinny być dostosowane do pełnienia funkcji, zarówno środowiskotwórczych, sanitarnych, jak i estetycznych.

Na terenach nie objętych inwestycjami, tj. głównie w południowej części projektu planu, od strony ul. J. H. Dąbrowskiego i Kościelnej, oraz po wschodniej stronie projektu planu zakłada zachowanie obecnego układu urbanistycznego wraz z jego zabudową i zielenią urządzonej. W obrębie tych terenów istniejąca zielen zapewnia dogodne warunki dla bytowania drobnych zwierząt.

Projekt planu wskazując lokalizacje wpisanych do rejestru zabytków obiektów wraz z ich ogrodami (dodajmy, że wtedy ochrona konserwatorska, rozumiana jako ochrona w aspekcie florystycznym, dotyczy również ogrodów), ustalając strefy lokalizacji zieleni, lokalizacje przedogródków przed obiektami chronionymi planem oraz teren zieleni urządzonej **ZP** sprzyja dalszemu zachowaniu samej zieleni a przez to również zachowaniu potencjalnych miejsc bytowania fauny w granicach projektu planu.

Ochronie lokalnej bioróżnorodności, w tym również zachowaniu istniejących nasadzeń drzew, służyć będą również wszystkie ustalenia planu dotyczące ochrony i kształtowania zieleni. Projekt zapewnia ochronę istniejących drzew, a w przypadku kolizji z planowaną infrastrukturą lub zabudową, wymóg ich przesadzenia lub wprowadzenia nasadzeń na danym terenie.

Ponadto, dla wszystkich terenów przeznaczonych pod zabudowę ustalono obowiązek zachowania udziału powierzchni biologicznie czynnej na każdej działce budowlanej, a także na całym obszarze planu nakaz zagospodarowania zielenią wszystkich powierzchni terenu wolnych od utwardzenia. Realizacja przedogródków i nasadzeń drzew, wzdłuż nowego układu komunikacyjnego i w otoczeniu nowej zabudowy, powinna pozytywnie przyczynić się do zwiększenia ilości zieleni. Realizacja inwestycji będzie wiązać się raczej z mało znaczącymi zmianami w kształtowaniu bioróżnorodności flory terenu ponieważ w każdym przypadku, nawet przy wykorzystaniu wartościowych egzemplarzy drzew i krzewów, dotyczyć będzie ograniczonego (ze względu na walory użytkowe) doboru pospolitych gatunków roślin typowych dla terenów zieleni urządzonej.

Realizacja ustaleń planu nie wpłynie zatem znacząco na zwiększenie różnorodności gatunków lokalnej flory jak i fauny, choć najprawdopodobniej spowoduje, proporcjonalnie do zwiększenia powierzchni przeznaczonej pod zielen urządzonej, zwiększenie liczebności przystosowanej do niej fauny.

Sumarycznie, raczej nie należy spodziewać się znaczącego wpływu na wzrost ogólnej bioróżnorodności terenu. Szata roślinna i świat zwierzęcy omawianego obszaru nie ulegną znaczącym przekształceniom na skutek realizacji ustaleń mppz „Jeżyce – Północ” część C w Poznaniu. Projekt planu zawiera ustalenia, których realizacja pozwoli na ograniczenie negatywnego oddziaływania realizacji nowych inwestycji budowlanych na przyrodę ożywioną omawianego obszaru.

6.5. Oddziaływanie na ludzi

Wpływ realizacji ustaleń planu na zdrowie i życie ludzi jest wypadkową stanu poszczególnych komponentów środowiska, które zostały opisane we wcześniejszych rozdziałach niniejszego opracowania. Plan zakłada takie rozwiązania, które w stosunku do obecnego stanu środowiska z pewnością nie spowodują dalszej jego degradacji, a wręcz powinny przyczynić się do poprawy stanu niektórych jego składników.

Należy tu przypomnieć, że przewidziana do przekształceń zachodnia i środkowa część terenu opracowania oraz niezabudowane jeszcze działki od strony ul. Kościelnej, już w przeszłości były przeobrażone, co poza obecnym ich zainwestowaniem, można ocenić między innymi na podstawie ograniczonej zarówno powierzchniowo jak i gatunkowo szaty roślinnej.

Realizacja nowej zabudowy mieszkaniowej lub usługowej będzie musiała być poprzedzona rozbiórką pozostającej jeszcze nielicznej substandardowej zabudowy i obiektów produkcyjno-magazynowych. Przeprowadzenie rozbiórki jest istotne nie tylko dla przygotowania terenu pod nowe

inwestycje, ale jest też istotne z punktu widzenia potrzeb bezpieczeństwa ludzi mieszkających czy użytkujących obszar opracowania. Dodatkowo, likwidacja zabudowy substandardowej i lokalizacja nowej zabudowy, zharmonizowanej z wartościowymi budynkami w otoczeniu, przyczyni się do stworzenia bardziej estetycznego otoczenia dla ludzi – otoczenia poprawiającego jakość zamieszkania.

Skala zmian powoduje, że dla ludzi, funkcjonujących na terenach otaczających tereny objęte inwestycjami, okres realizacji inwestycji może być uciążliwy. W trakcie realizacji inwestycji, zwłaszcza podczas prowadzenia robót ziemnych, wystąpią zapewne krótkotrwałe, negatywne oddziaływania na stan czystości powietrza i klimat akustyczny. Oddziaływania obejmą głównie określony teren w granicach planu, jednak ze względu na potrzebę podłączenia inwestycji do sieci infrastruktury technicznej, część prac może wymagać „naruszenia” terenów wykraczających poza obecne granice opracowania. Należy zatem przypuszczać, że ww. oddziaływania, na krótkie okresy czasu i w ograniczonym zakresie przestrzennym, obejmą tereny poza planem i ustaną wraz z realizacją inwestycji. Powstałe uciążliwości będą obejmowały m.in. czasowy i lokalny wzrost zapylenia na skutek wykonywania prac ziemnych i budowlanych oraz zwiększenie hałasu, związane z pracą sprzętu budowlanego oraz wzrostem natężenia ruchu ciężkich pojazdów w rejonie terenu inwestycji. Należy jednak zakładać, że prace prowadzone będą w ciągu dnia i nie będą stanowiły uciążliwości w godzinach nocnych. Poza tym będzie to oddziaływanie krótkotrwałe i chwilowe, które ustanie po zakończeniu prac budowlanych.

Na zapewnienie optymalnego wykorzystania terenu dla potrzeb ludzi, istotne jest ustalenie zarówno odpowiednich funkcji terenów przewidzianych do przekształceń, jak też parametrów i wskaźników kształtowanej na nich zabudowy oraz zapewnienie jej obsługi przez sieci infrastruktury technicznej i system nowych dróg. Projekt planu umożliwia, głównie na terenach po dawnych zakładach produkcyjnych i usługowych, powstanie śródmiejskiej zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej lub usługowej – są to tereny **1-3MW/U**. Na tych terenach kwartały zabudowy, ze zlokalizowanymi pierzejami usługowymi od strony dróg, obsługiwane nowymi projektowanymi drogami i sieciami infrastruktury technicznej, będą atrakcyjną ofertą mieszkaniową, ofertą miejsc pracy lub innych form użytkowania zabudowy i otaczających ją terenów. Maksymalna powierzchnia zabudowy sięgająca 65% działki budowlanej i wysokość budynków, nie większą niż 23,0 m, z dopuszczeniem lokalizacji zabudowy o wysokości do 26,0 m w strefie zabudowy wysokiej **A** i do 29,0 m w strefie zabudowy wysokiej **B**, na terenach **1MW/U** i **2MW/U** oraz 25,0 m na terenie **3MW/U**, zapewniają zarówno duże ilości lokali mieszkalnych jak i lokali usługowych (w tym handlowych), co niewątpliwie może przyczynić się do zwiększenia ilości nowych użytkowników terenu w tej części miasta.

Docelowa realizacja planu, będzie zatem skutkowała zwiększeniem sumarycznej ilości użytkowników w obszarze opracowania. W kontekście tego bardzo ważne stają się ustalenia, które projekt mpzp wprowadza – w ramach możliwego ustawowego zakresu – a których realizacja przyczyni się do utrzymania lub poprawy standardu komfortu życia mieszkańców i funkcjonowania pozostałych użytkowników terenów. Służyć temu będą, poza ogólnym zakazem lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, ustalenia dotyczące:

- obowiązku zapewnienia na wszystkich terenach przeznaczonych pod zabudowę niezbędnej ilości miejsc postojowych, w tym miejsc dla samochodów osobowych, rowerów oraz dodatkowych miejsc do przeładunku towarów, zlokalizowanych poza stanowiskami postojowymi dla samochodów i rowerów, dopuszczenie lokalizacji garaży wielopoziomowych w kondygnacjach podziemnych (w tym wysuniętych poza linię zabudowy), w miejscach wyznaczonych na rysunku planu jako pierzeje usługowe,
- zapewnienia wszystkim terenom dostępu do sieci infrastruktury technicznej, powiązanie sieci z układem zewnętrznym oraz dopuszczenie robót budowlanych w zakresie sieci infrastruktury technicznej, w tym sieci: wodociągowej, kanalizacyjnej, elektroenergetycznej, gazowej, ciepłowniczej i telekomunikacyjnej, a także w zakresie sieci teletransmisyjnej systemu monitoringu wizyjnego oraz systemu służb ratowniczych i bezpieczeństwa publicznego,
- ochrony i kształtowania jakości powietrza atmosferycznego (zakaz stosowania paliw stałych w piecach i trzonach kuchennych w przypadku stosowania indywidualnych systemów grzewczych),
- regulacji gospodarki wodno-ściekowej (dla wszystkich terenów zabudowy oraz terenów dróg **1-4KDW** oraz **1KDWx** i **2KDWx** projekt ustala, czy też dopuszcza, zagospodarowanie wód opadowych i roztopowych na terenie; naturalnie zagospodarowanie tychże wód na terenie zieleni **ZP** w granicach terenu,
- ochrony i kształtowania zieleni poprzez ustalenie lokalizacji: terenu zieleni urządzonej **ZP**, stref lokalizacji przedogródków, stref lokalizacji zieleni, strefy lokalizacji zieleni izolacyjnej,

orientacyjnej lokalizacji rzędów drzew oraz ustalenie (adekwatnie do funkcji) odpowiednich dla poszczególnych terenów minimalnych powierzchni biologicznie czynnych a także ustalenie zagospodarowania zielenią wszystkich powierzchni terenu wolnych od utwardzenia,

- uzyskania wymaganych przepisami standardów akustycznych w środowisku jak dla terenów w strefie śródmiejskiej miast powyżej 100 tys. mieszkańców oraz stosowania zasad akustyki architektonicznej i budowlanej w budynkach wymagających komfortu akustycznego, a także dopuszczenie lokalizacji (na terenach dróg) technicznych elementów uspokojenia ruchu i dodatkowych, innych niż ustalone planem, elementów pasa drogowego.

Podsumowując, docelowa realizacja ustaleń projektu planu pozwoli na zapewnienie ludziom odpowiedniego standardu i bezpieczeństwa zamieszkania, pracy, wypoczynku, korzystania z usług czy też innego sposobu użytkowania terenu, a także na zapewnienie im, w skali miasta, łatwej dostępności komunikacyjnej.

6.6. Oddziaływanie na krajobraz

Projekt planu „Jeżyce – Północ” część C w Poznaniu w części zachodniej i środkowej jest planem inwestycyjnym w pozostałych częściach jest planem regulacyjnym. Projekt proponuje wycofanie z Jeżyc pozostających jeszcze dawnych funkcji produkcyjno-magazynowych, w których miejsce wprowadza funkcje zabudowy śródmiejskiej mieszkaniowej wielorodzinnej lub usługowej **MW/U** wraz z nowym układem dróg, proponując jednocześnie nadanie tej części miasta kwartałowego układ zabudowy jaki dominuje na Jeżycach – dodajmy – Jeżycach będących, wpisanym do rejestru zabytków, chronionym konserwatorsko zespołem urbanistyczno-architektonicznym najstarszych dzielnic miasta Poznania.

W odniesieniu do nowej jak i zabytkowej zabudowy przy ulicach Kościelnej i J. H. Dąbrowskiego, obecne funkcje terenów i charakter zabudowy pozostają bez zmian zatem i krajobraz zabudowy pozostaje bez zmian.

Natomiast powstanie nowej zabudowy, w przewidywanych pod inwestycje częściach obszaru objętego projektem planu, powinno wpłynąć pozytywnie na walory krajobrazu. Dotyczy to zwłaszcza terenów **MW/U**, na których obecnie zlokalizowane są opustoszałe hale czy też niskie budynki usługowe, o niskim standardzie. Lokalizacja nowej zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej lub usługowej, zgodnie z obowiązującymi liniami zabudowy oraz ustalonymi parametrami zabudowy, nawiązującymi do sąsiednich budynków mieszkalnych wielorodzinnych, usługowych, usług oświaty i zabudowy sakralnej, powinna wpłynąć pozytywnie na odbiór krajobrazu stworzonego przez nową zabudowę.

Nowa zabudowa bliska zachodniej granicy projektu planu, o wysokości nie większej niż 23,0 m, z dopuszczeniem lokalizacji zabudowy o wysokości do 26,0 m w strefie zabudowy wysokiej **A** i do 29,0 m w strefie zabudowy wysokiej **B**, wskazanych na rysunku planu na terenach **1MW/U** i **2MW/U** oraz nie większej niż 25,0 m na terenie **3MW/U**, będzie swoimi gabarytami nawiązywać do już istniejącej zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej na terenach **4MW/U** i **5MW/U** oraz zabudowy powstającej na terenie **6MW/U**. W otoczeniu kwartałów zabudowy przy prawie wszystkich nowo projektowanych ulicach, projekt proponuje również lokalizację nowej zieleni w formie przedogródków, nawiązując w ten sposób do dawnych historycznych założeń dzielnicy. Z kolei w miejscach, gdzie lokalizacja przedogródków raczej nie jest możliwa, ze względu na sieci uzbrojenia, proponuje lokalizacje podcieni będących również nawiązaniem do historycznej architektury budynków. Dodajmy, że podcienia istnieją już w zabudowie pierzei ul. Kościelnej, blisko ul. św. Wawrzyńca (**4MW/U**).

W ww. zabudowie przy nowych drogach (**1KDW** i północnym odcinku **4KDW**) projekt planu kreuje również pierzeje usługowe, łączące się z pierzejami o tychże funkcjach ukształtowanymi przy ulicach J. H. Dąbrowskiego i Kościelnej. Zatem na terenach w zachodniej i środkowej części projektu planu, dotychczas zajmowanych przez obiekty przemysłowe i magazynowe, proponowana zabudowa i zagospodarowanie terenu będzie całkowitą zmianą krajobrazu i przyczyni się do powstania zabudowy zapewne o wysokim standardzie i wysokich walorach estetycznych.

Realizacja nowych inwestycji zgodnie z planem powinna docelowo pozytywnie kształtować przestrzeń i współtworzyć harmonijny krajobraz. Pozytywnemu ukształtowaniu krajobrazu ma służyć szereg ustaleń takich, jak np.: lokalizacja lokali handlowych lub usługowych, w parterach budynków usytuowanych w pierzejach usługowych, z dopuszczeniem ich lokalizacji w pozostałych kondygnacjach; dopuszczenie lokalizacji pasaży usługowych, obiektów małej architektury lub

pomników. Kształtowaniu krajobrazu służą również zakazy dotyczące lokalizacji: tymczasowych obiektów budowlanych (z wyjątkiem ogródków gastronomicznych na terenach zabudowy); nowych napowietrznych sieci infrastruktury technicznej oraz sieci trakcyjnej; klimatyzatorów, wentylatorów, kolektorów słonecznych, anten i stacji bazowych telefonii komórkowej na elewacjach budynków wpisanych do rejestru zabytków, chronionych planem oraz na wieży kościoła św. Floriana; zakaz lokalizacji schodów i pochylni na terenach dróg publicznych, obsługujących tereny położone poza terenami dróg (z dopuszczeniem zachowania i przebudowy istniejących). Pozytywnemu kształtowaniu wyglądu zabudowy służą również ustalenia wymagające dostosowania dachów i dopuszczenia wysunięcia przed linie zabudowy określonych części budynku takich, jak: tarasy, ganki wejściowe, wiatrołapy, wykusze, schody, pochylnie zewnętrzne windy okapy, gzymsy, balkony, wykusze itp.

Na wszystkich terenach zarówno zainwestowanych jak i przewidzianych pod nowe inwestycje projekt planu chroni wszystkie budynki zabytkowe (wymienione w rozdziale 2.12. *Obszary cenne kulturowo*, często wraz z i ich ogrodami, czy ogrodzeniami) i dopuszcza przebudowę budynków chronionych planem, poprzez zachowanie: artykulacji elewacji, formy dachu i detali architektonicznych co niewątpliwie wpłynie na właściwe kształtowanie krajobrazu z udziałem dawnej zabytkowej zabudowy.

Realizacja ustaleń projektu planu dotyczących zabudowy oraz zagospodarowania poszczególnych terenów w połączeniu z zachowaniem ciągłości powiązań elementów pasa drogowego, w szczególności jezdni, chodników, w granicach obszaru planu oraz z zewnętrznym układem drogowym oraz realizacja w przestrzeniach publicznych spójnych elementów małej architektury, nawierzchni i oświetlenia, powinna przyczynić się nie tylko do pozytywnego wyglądu samej nowej zabudowy ale również zharmonizować ją z sąsiednią zabytkową zabudową i tym samym poprawić walory estetyczne i odbiór wizualny Jeżyc.

Chronienie ciekawych, niepowtarzalnych elewacji samych zabytków w wielu miejscach nie jest jednak wystarczającym działaniem służącym pozytywnemu kształtowaniu wizualnego odbioru krajobrazu Jeżyc. Często samo otoczenie zabytku może wywołać chaos kompozycyjny. Przykładem tego jest teren przed budynkiem chronionym planem przy ul. J. H. Dąbrowskiego 73, gdzie na małej powierzchni pomiędzy zielenią wtłoczono słupy ogłoszeniowe, tablice informacyjne, szyldy itp. Podobny zamęt, w wizualnym odbiorze przestrzeni, wywołuje lokalizacja reklam, tablic informacyjnych, szyldów i samo otoczenie krzyża wotywnego przy ul. J. H. Dąbrowskiego 67. Realizacja ustaleń planu w zakresie kształtowania ładu przestrzennego i ochrony krajobrazu kulturowego może przyczynić się do uchronienia wartościowych architektonicznie budynków i obiektów przed podobnym otoczeniem przepełnionym obiektami, urządzeniami i innymi detalami, wywołującymi negatywne wrażenia wizualne, dezorientującymi i często dezinformującymi użytkowników terenu.

Jak już wspomniano cały obszar objęty projektem planu stanowi, wpisany do rejestru zabytków, fragment zespołu urbanistyczno-architektonicznego najstarszych dzielnic Poznania. W kontekście przytoczonych przykładów, szereg ustaleń planu bardzo szczegółowo reguluje kwestie krajobrazowe poczynając od, na wstępie opisanej, kubatury mogącej powstać nowej zabudowy po drobne elementy wypełniające przestrzeń pomiędzy istniejącą już zabudową i jej otoczeniem – elementy, których różnorodność czy też nadmierna ilość wpływa dysharmonizująco na krajobraz. Projekt planu określił ograniczenia oraz zasady lokalizacji elementów, takich jak: urządzenia reklamowe, szyldy, tablice lokalizacyjne, słupy ogłoszeniowe, ogrodzenia.

W odniesieniu do urządzeń reklamowych między innymi precyzuje ich parametry (zakaz dotyczy urządzeń wolno stojących oraz wykorzystujących ekrany plazmowe lub typu LED) i dopuszcza ich lokalizację tylko na terenach **MW/U, UO** i **U** z zakazem ich lokalizacji na budynkach wpisanych do rejestru zabytków i chronionych planem.

Odnosnie samych szyldów jak i ich lokalizacji, między innymi bardzo szczegółowo precyzuje ich parametry (wielkość, formę) oraz położenie względem elewacji budynku i podobnie jak w przypadku reklam zakazuje ekranów plazmowych lub typu LED, wyświetlających ruchome obrazy, podświetlanych kasetonów (z wyjątkami).

Projekt planu dopuszcza lokalizację tablic informacyjnych i słupów ogłoszeniowych, precyzując parametry tych ostatnich i ich lokalizację dopuszczoną na terenach dróg i zieleni urządzonej.

Projekt planu ustala również szczegółowe zasady lokalizacji, wymiary, rodzaj i sposób wykonania ogrodzeń. Należy zwrócić tutaj uwagę, że na terenie **UK** projekt planu ustala zachowanie ogrodzenia wpisanego do rejestru zabytków. Zasadniczo projekt planu proponuje, odpowiednio do potrzeb funkcji, ogrodzenia ażurowe (czasem na podmurówce lub z akcentowaniem wejść do budynków) i zakazuje lokalizacji ogrodzeń z betonowych przeseł prefabrykowanych.

Pozytywnie na walory krajobrazowe analizowanego obszaru oddziaływać będzie zieleni, zarówno ta istniejąca, którą projekt planu chroni, jak również nowo nasadzona. Szczególnie korzystny wpływ na kształtowanie nowych elementów krajobrazu będzie miało przestrzeganie ustaleń określonych dla wskazanego w projekcie mpzp terenu zieleni urządzonej **ZP** oraz ustaleń dotyczących wskazanych na rysunku stref lokalizacji zieleni, strefy lokalizacji zieleni izolacyjnej, stref lokalizacji przedogródków a także orientacyjnej lokalizacji rzędów drzew. Zaproponowane lokalizacje zieleni łączą się, lub co najmniej nawiązują, swoim układem przestrzennym do istniejących terenów zieleni urządzonej przez co kształtowany krajobraz zyskuje walory spójności, płynności i wzajemnego przenikania się przestrzeni. Zaproponowane lokalizacje zieleni wraz z ochroną istniejących drzew oraz obowiązkiem zachowania określonej minimalnej powierzchni biologicznie czynnej przyczynią się zapewne do łagodzenia ewentualnej niespójności urbanistyczno-architektonicznej pomiędzy różnymi sąsiadującymi ze sobą inwestycjami.

Na etapie realizacyjnym, w wyniku organizacji placów budowy oraz prowadzenia prac budowlanych związanych z realizacją inwestycji, zapewne wystąpią negatywne i raczej krótkoterminowe oddziaływania na krajobraz.

Podsumowując, z uwagi na charakter i skalę zmian, jakie wnosi projekt planu mpzp „Jeżyce – Północ” część C w Poznaniu, należy się spodziewać znaczących oddziaływań na lokalny krajobraz. Należy podkreślić, że ustalenia projektu planu w zakresie możliwości kształtowania krajobrazu pozwalają na osiągnięcie pozytywnych efektów zarówno w skali poszczególnych terenów obejmujących potencjalne inwestycje jak również w szerszej skali przestrzeni publicznej i panoramy ul. J. H. Dąbrowskiego i ul. Kościelnej.

6.7. Oddziaływanie na klimat akustyczny

Realizacja ustaleń projektu mpzp „Jeżyce – Północ” część C w Poznaniu obejmuje fragment Jeżyc z istniejącą tam zabudową mieszkaniową wielorodzinną, mieszkaniowo-usługową oraz zabudową usługową, w tym m.in. zabudową usług oświaty. Projekt planu nie zmienia w zasadzie obecnego sposobu zagospodarowania oraz przeznaczenia terenów w obszarach już zainwestowanych pod budownictwo mieszkaniowo-usługowe, lecz wprowadza kolejne, nowe tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnno-usługowej, w miejsce dotychczasowych terenów przemysłowo-produkcyjno-usługowych oraz na tereny dotąd niezabudowane. Ustalenia urbanistyczne dla terenu objętego przedmiotowym projektem planu miały na celu ustalenie m.in. przeznaczenia poszczególnych terenów oraz określenie zasad ochrony i kształtowania ładu przestrzennego, a także zasad ochrony środowiska i krajobrazu kulturowego, jak również zasad modernizacji, rozbudowy i budowy systemów komunikacji.

Projekt planu „Jeżyce – Północ” część C w Poznaniu ustalił przeznaczenie terenów pod następujące funkcje: tereny zabudowy śródmiejskiej mieszkaniowej wielorodzinnej lub usługowej, oznaczone na rysunku projektu planu symbolami **1-8MW/U**, teren zabudowy usługowej oświaty, oznaczony symbolem **UO**, tereny zabudowy usługowej sakralnej, oznaczony symbolem **UK**, teren zabudowy usługowej, oznaczony symbolem **U**, teren zieleni urządzonej, oznaczony symbolem **ZP**, tereny dróg publicznych, oznaczone symbolami **KD-L** i **KD-D**, oraz tereny dróg wewnętrznych, oznaczone symbolami **1-4KDW** oraz **1KDWx** i **2KDWx**, a także tereny infrastruktury technicznej – elektroenergetyki, oznaczone symbolami **1-2E**.

Spośród wymienionych, tereny zabudowy śródmiejskiej mieszkaniowej wielorodzinnej lub usługowej **MW/U** oraz teren zabudowy usługowej oświaty **UO**, a także teren zabudowy usługowej **U** – w przypadku lokalizacji na nim szkoły, przedszkola lub żłobka, a także szpitala lub domu opieki społecznej, podlegają ochronie akustycznej w środowisku – na mocy przepisów ustawy *Prawo ochrony środowiska*³⁸ oraz przepisów wykonawczych, czyli rozporządzenia *w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku*³⁹, które znacząco złagodziło wcześniejsze wymagania akustyczne dla terenów narażonych na oddziaływanie hałasu komunikacyjnego (samochodowego, tramwajowego

³⁸ Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* (Dz. U. z 2016 r., poz. 672, tekst jednolity z późn. zm.)

³⁹ Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. *w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku* (Dz. U. z 2014 r. poz. 112, tekst jednolity)

i hałasu kolejowego), będące przedmiotem poprzedniego rozporządzenia⁴⁰, obowiązującego w dziedzinie oddziaływania tego typu źródeł hałasów – do października 2012 r.

Przy formułowaniu ustaleń akustycznych projektu planu brano również pod uwagę fakt, że w obowiązującym *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Poznania*⁴¹ – przedmiotowy obszar Jeżyce znalazł się w granicach tzw. obszaru funkcjonalnego śródmieścia, który obejmuje m.in. historycznie ukształtowane dzielnice, jak: Jeżyce, Łazarz, Wilde, Sołacz, Śródkę, czy strefę centralną A miasta ze Startym Miastem.

W związku z powyższym, w projekcie planu „Jeżyce – Północ” część C sformułowano zapisy w zakresie kształtowania komfortu akustycznego w środowisku, które ustalają dla obszaru projektu planu uzyskanie standardów akustycznych w środowisku jak dla terenów w strefie śródmiejskiej miast powyżej 100 tys. mieszkańców.

Dopuszczalne (maksymalne) poziomy hałasu komunikacyjnego w środowisku, wymagane na podstawie obowiązującego aktualnie rozporządzenia *w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku*⁴², wynoszą dla terenów w strefie śródmiejskiej miast powyżej 100 tys. mieszkańców – $L_{DWN}^* = 70$ dB (w porze dziennie-wieczorno-nocnej) i $L_N^* = 65$ dB (w porze nocnej), i dotyczą wszystkich terenów w obszarze projektu planu, podlegających ochronie akustycznej – planowanych oraz funkcjonujących tam już obecnie.

Ustalenie dotyczące dopuszczalnego poziomu dźwięku w środowisku – przyjęte też zgodnie z opiniami Wydziału Ochrony Środowiska UM w Poznaniu⁴³ – oznacza, że te osłabione wymagania akustyczne w środowisku będą również w przyszłości kryterium dopuszczalności dla funkcjonujących tam obecnie terenów zabudowy, w tym m.in.: terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i mieszkaniowo-usługowej (**1-8MW/U**) i terenu usług oświaty (**UO**). W związku z tym przyjętym kryterium akustycznym, w przedmiotowym obszarze projektu planu nie powinny być mimo wszystko realizowane nowe funkcje i obiekty – wymagające zapewnienia określonych wyższych standardów akustycznych w środowisku, a więc przede wszystkim szkoły, przedszkola, żłobki (poza funkcjonującymi obecnie) oraz domy opieki społecznej i szpitale (dopuszczone na terenie **U**) – jeśli nie będą tam występowały dużo korzystniejsze warunki akustyczne w środowisku niż wymagane dla terenów w strefie śródmiejskiej miast powyżej 100 tys. mieszkańców – czyli poziomy dźwięku: $L_{DWN}^* = 64$ dB w porze dziennie-wieczorno-nocnej oraz $L_N^* = 59$ dB w porze nocnej, które to wartości są możliwe do osiągnięcia w głębi tych terenów, oddalonych od źródeł hałasu komunikacyjnego, głównie hałasu samochodowego.

Przyjmując, że docelowe zagrożenie hałasem komunikacyjnym, samochodowym, będzie utrzymywało się na poziomie nie wyższym niż obecnie i oceniając aktualne uciążliwe akustycznie oddziaływanie ul. J. H. Dąbrowskiego – funkcjonującej w bezpośrednim sąsiedztwie północnej granicy projektu planu – należy stwierdzić, że poziomy hałasu samochodowego od tej ulicy oddziałują ponadnormatywnie na obszar projektu planu i przekraczają na jego granicach – na terenach o ustalonych wymaganiach akustycznych w środowisku jak dla terenów w strefie śródmiejskiej miast powyżej 100 tys. mieszkańców – poziomy dopuszczalne $L_{DWN}^* = 70$ dB i $L_N^* = 65$ dB o ok. $\Delta L_{DWN} = 5-7$ dB oraz $\Delta L_N = 7$ dB, odpowiednio w porze dziennie-wieczorno-nocnej i w porze nocnej. Niestety, z uwagi na fakt, że ul. J. H. Dąbrowskiego (podobnie jak ul. Kościelna), jest zlokalizowana poza granicami opracowania projektu planu, nie można było w uchwale projektu planu zapisać ustaleń dotyczących działań przeciwhałasowych, które powinny być dla tych ulic realizowane. Nie zmieniono jednak przeznaczenia terenów leżących bezpośrednio przy ul. J. H. Dąbrowskiego, mając na uwadze potrzebę jej wyciszenia, także w związku z jej oddziaływaniem akustycznym na pozostałe tereny

⁴⁰ Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. *w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku* (Dz. U. z 2007 r., Nr 120, poz. 826)

⁴¹ *Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Poznania*, Uchwała Nr XXXI/299/V/2008 Rady Miasta Poznania z dnia 18 stycznia 2008 r.

⁴² Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. *w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku* (Dz. U. z 2014 r. poz. 112, tekst jednolity)

⁴³ Opinie Wydziału Ochrony Środowiska UMP: z dnia 30 września 2013 r. (znak: OS-VI.600.28.2013; 300913-3419) oraz z dnia 21 lutego 2014 r. (znak: OS-VI.600.28.2013; 210214-4244)

w sąsiedztwie, w tym rejonie. Jednak takie działania przeciwhałasowe przewidziano w aktualnie obowiązującym *Programie ochrony środowiska przed hałasem dla miasta Poznania*⁴⁴, z grudnia 2013 r.

Niemniej, analizując zamieszczony w niniejszej prognozie załącznik nr 4 – ilustrujący zagrożenie hałasem samochodowym, dominującym w analizowanym obszarze – należy stwierdzić, że w projekcie planu występują tereny, które charakteryzują korzystniejsze warunki akustyczne w środowisku niż wymagane w strefie śródmiejskiej miast powyżej 100 tys. mieszkańców. Daje to nadzieję także na przyszłość, że nie tylko tereny zabudowy śródmiejskiej mieszkaniowej wielorodzinnej lub usługowej **MW/U**, ale przede wszystkim teren zabudowy usług oświaty **OU**, a także teren zabudowy usługowej **U** – na którym dopuszczono funkcjonowanie usług oświaty i zdrowia (w granicach działki budowlanej) – znajdą się poza niekorzystną akustycznie strefą oddziaływania hałasu samochodowego, uzyskując standardy akustyczne dopuszczalne w środowisku dla takich wymagających rodzajów terenów w mieście – poza akustyczną strefą śródmiejską, tym bardziej, że w ustaleniach projektu planu dopuszczono również stosowanie elementów uspokojenia ruchu (np. poprzez obniżenie prędkości ruchu pojazdów) oraz lokalizację dodatkowych, innych niż ustalone planem, elementów pasa drogowego (np. cichych nawierzchni jezdni), które będą wpływały na obniżenie hałasu samochodowego w środowisku wewnątrz obszaru opracowania, mających zastosowania dla ulic znajdujących się w granicach opracowania – przede wszystkim dla ulicy lokalnej **KD-L** i dojazdowej **KD-D**, ale także dla ulic wewnętrznych **1-4KDW** oraz **1KDWx** i **2KDWx**.

Dopuszczalne poziomy hałasu od tzw. pozostałych obiektów i działalności będącej źródłem hałasu, wymagane na podstawie obowiązującego rozporządzenia⁴⁵ dla terenów w strefie śródmiejskiej miast powyżej 100 tys. mieszkańców, dla zastosowanych wskaźników oceny hałasu wynoszą: $L_{DWN}^* = 55$ dB i $L_N^* = 45$ dB (odpowiednio w porze dzień-nocno i w porze nocnej). Takie same kryteria wymagane byłyby również w przypadku terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej i mieszkaniowo-usługowej, ale w przypadku terenów zabudowy związanej ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży, a także terenów domów opieki społecznej tudzież terenów szpitali w miastach – wymagania te byłyby wyższe: $L_{DWN}^* = 50$ dB i $L_N^* = 40$ dB.

Z kolei, w celu zapewnienia wymaganych standardów akustycznych wewnątrz pomieszczeń przeznaczonych na pobyt ludzi, w związku z dopuszczalnymi wysokimi wartościami dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku w obszarze projektu planu – znacznie przekraczającymi w środowisku wartości gwarantujące zapewnienie wymaganego komfortu akustycznego wewnątrz pomieszczeń przy zastosowaniu standardowych rozwiązań, projekt planu ustala również stosowanie zasad akustyki architektonicznej i budowlanej w budynkach wymagających zapewnienia komfortu akustycznego wewnątrz pomieszczeń.

Lokalizację zabudowy mieszkaniowej i innej wymagającej zapewnienia komfortu akustycznego wewnątrz pomieszczeń (zamkniętych) – na terenach charakteryzujących się ponadnormatywnymi lub wysokimi poziomami hałasu w środowisku, dopuszczają przepisy rozporządzenia *w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie*⁴⁶, które mówią m.in. (DZIAŁ IX, § 325, ust. 2), że: „Budynki z pomieszczeniami wymagającymi ochrony przed zewnętrznym hałasem i drganiami należy chronić przed tymi uciążliwościami poprzez ... racjonalne rozmieszczenie pomieszczeń w budynku i zapewnienie wymaganej izolacyjności akustycznej przegród zewnętrznych ...”. Mimo to, umieszczenie w projekcie uchwały planu ustalenia nakazującego stosowanie akustyki budowlanej jest właściwe – ze względu na zwrócenie uwagi na problem zagrożenia hałasem w budynkach (w pomieszczeniach zamkniętych).

Ustalenie to powinno dotyczyć wszystkich budynków z pomieszczeniami przeznaczonymi na pobyt ludzi, zlokalizowanych w granicach projektu planu, które znajdują się, bądź znajdują również poza obszarami ponadnormatywnego oddziaływania hałasu komunikacyjnego w środowisku, w tym wypadku głównie hałasu samochodowego, bowiem na terenach gdzie poziom hałasu przekracza wartości $L_{Aeq D/N} = 60/50$ dB, odpowiednio w całej porze dziennej i nocnej (niezależnie od charakteru czy rodzaju terenu zabudowy), nie ma gwarancji, jak to było dotąd – na mocy dotychczasowego

⁴⁴ *Program ochrony środowiska przed hałasem dla miasta Poznania*, AkustiX Poznań, Uchwała Nr LX/927/VI/2013 Rady Miasta Poznania z dnia 10 grudnia 2013 r. (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2014 r., poz. 487)

⁴⁵ Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. *w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku* (Dz. U. z 2014 r. poz. 112, tekst jednolity)

⁴⁶ Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. *w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie* (Dz. U. z 2015 r., poz. 1422, tekst jednolity)

rozporządzenia w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku⁴⁷ (które obowiązywało do października 2012 r.) – uzyskania wymaganych poziomów dźwięku wewnątrz pomieszczeń zamkniętych, wyposażonych w okna o standardowej izolacyjności akustycznej, przy zapewnieniu wymiany powietrza z otoczeniem (zgodnie z wymaganiami przepisów polskich norm stosowanych w dziedzinie akustyki budowlanej).

Ochronie środowiska przed nadmiernym hałasem samochodowym, generowanym przez pojazdy przejeżdżające ulicami w granicach obszaru planu, służyć będą ustalenia sformułowane w zakresie zasad modernizacji, rozbudowy i budowy systemów komunikacji – o czym wspomniano wyżej – dopuszczające lokalizację technicznych elementów uspokojenia ruchu (np. poprzez obniżenie prędkości ruchu pojazdów) oraz lokalizację dodatkowych, innych niż ustalone planem, elementów pasa drogowego (np. cichych nawierzchni jezdni).

Na obszarze objętym opracowaniem nie będą zlokalizowane zakłady produkcyjne. Nie przewiduje się również występowania uciążliwości akustycznych w środowisku zewnętrznym, związanych z działalnością usług czy innych potencjalnych źródeł zagrożeń akustycznych, czyli oddziaływań tzw. pozostałych obiektów i działalności będącej źródłem hałasu – na terenach mieszkaniowo-usługowych – dla których w obowiązujących przepisach rozporządzenia w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku⁴⁸, zdefiniowane są dopuszczalne standardy akustyczne o bardzo dużych wymaganiach dla hałasu w środowisku, które zdefiniowano wyżej w tym rozdziale na poziomie jak dla terenów w strefie śródmiejskiej miast powyżej 100 tys. mieszkańców.

W projekcie planu, w wyniku uwzględnienia uwag złożonych w trakcie II wyłożenia do publicznego wglądu, jedynie na terenie **1MW/U** dopuszczono produkcję czekolady i wyrobów cukierniczych, stanowiącą uzupełnienie funkcji kulturalnej lub rekreacyjnej, zlokalizowaną wyłącznie w jednym budynku na powierzchni użytkowej nie większej niż 400 m².

Podobnie, nie przewiduje się uciążliwych oddziaływań tzw. pozostałych obiektów i działalności będącej (lub mogącej być) źródłem hałasu – związanych z działalnością usługową prowadzoną w budynkach mieszkalnych.

Niemniej, uciążliwe oddziaływanie akustyczne, kwalifikowane jako hałas od tzw. pozostałych obiektów i działalności będącej źródłem hałasu, dla których przepisy rozporządzenia⁴⁹ przewidują znacznie większe ograniczenia emisji poziomu dźwięku w środowisku niż dla źródeł hałasu komunikacyjnego, będzie jednak mogło być odczuwane w czasie realizacji inwestycji budowlanych – na terenach w granicach przedmiotowego projektu planu, zarówno tych związanych z realizacją nowej zabudowy mieszkaniowej, jak i zabudowy usługowej, lub ich przebudową. Przyjmując, że prace budowlane będą wykonywane okresowo i nie będą odbywały się w porze nocnej, uciążliwości akustyczne związane z pracami budowlanymi, użyciem ciężkiego sprzętu budowlanego, przejazdami pojazdów transportujących materiały i surowce – będą mogły dotyczyć jedynie pory dziennej i wieczornej, jednak ustąpią po zakończeniu takich prac.

Nie przewiduje się, by w przyszłości – podobnie jak ma to miejsce obecnie – oddziaływał ponadnormatywnie czy uciążliwie akustycznie na obszar projektu planu hałas tramwajowy z ul. J. H. Dąbrowskiego. Nie oznacza to jednak, że hałas ten nie będzie słyszalny.

Podobnie, nie przewiduje się – tak jak to jest obecnie, co potwierdzają informacje zawarte w aktualnej *Mapie akustycznej miasta Poznania 2012*⁵⁰ – by hałas kolejowy, czy hałas lotniczy, związany z przelotami samolotów na lotniska Poznań-Ławica oraz Poznań-Krzesiny oddziaływał niekorzystnie akustycznie na analizowany obszar.

⁴⁷ Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z 2007 r., Nr 120, poz. 826)

⁴⁸ Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z 2014 r. poz. 112, tekst jednolity)

⁴⁹ j.w.

⁵⁰ *Mapa akustyczna miasta Poznania 2012*, Część I, AkustiX, WOŚ UMP, listopad 2012 r.

W podsumowaniu należy stwierdzić, że w przyszłości – m.in. dzięki sformułowanym w uchwale ustaleniom w zakresie kształtowania komfortu akustycznego oraz w zakresie zasad modernizacji, rozbudowy i budowy systemów komunikacji – w analizowanym obszarze projektu planu „Jeżyce – Północ” część C w Poznaniu będą panowały korzystne warunki akustyczne w środowisku i w budynkach dla większości zlokalizowanych tam funkcji terenów.

Należy jednak pamiętać, że na analizowany obszar projektu planu oddziałuje przede wszystkim hałas samochodowy z ulic zlokalizowanych poza planem – ul. J. H. Dąbrowskiego i ul. Kościelnej, w związku z czym nie można było zapisać ustaleń dotyczących ograniczenia tych źródeł hałasu. Jednak oddziaływanie akustyczne pozostałych źródeł hałasu komunikacyjnego, zlokalizowanych w sąsiedztwie obszaru planu, tj. linii tramwajowych w ul. J. H. Dąbrowskiego, czy tras kolejowych na Piłę i Szczecin, a także transportu lotniczego, związanego z Ławicą i Krzesinami, nie będzie uciążliwe akustycznie – podobnie jak obecnie.

6.8. Oddziaływanie na powietrze

Realizacja ustaleń projektu mpzp „Jeżyce – Północ” część C w Poznaniu nie spowoduje znaczącego wzrostu zanieczyszczenia powietrza. Projekt planu umożliwi uzupełnienie zabudowy we wschodniej części planu na niezabudowanych dotąd działkach (na terenie **6MW/U**) oraz powstanie nowej zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej na terenach **1MW/U-3MW/U**. Funkcjonowanie nowej zabudowy nie powinno stanowić istotnego źródła zanieczyszczeń powietrza, powodującego przekroczenie dopuszczalnych poziomów stężeń w powietrzu atmosferycznym. Projekt przewiduje na wszystkich terenach powiązanie infrastruktury technicznej z układem zewnętrznym oraz zapewnienie dostępu do sieci. Obszar mpzp objęty jest siecią ciepłowniczą i siecią gazową, w związku z tym nowe budynki będą mogły być do nich podłączone, co z punktu widzenia ochrony jakości powietrza byłoby rozwiązaniem korzystnym. Dopuszczono również stosowanie indywidualnych systemów grzewczych, zakazując jednocześnie stosowania pieców i trzonów kuchennych na paliwo stałe, co również stanowi korzystne rozwiązanie z punktu widzenia ochrony powietrza.

Dodatkowym i istotnym czynnikiem ograniczającym możliwość znacznego zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego jest ustalenie na obszarze projektu planu zakazu lokalizacji usług i obiektów należących do przedsięwzięć mogących zawsze lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, z wyjątkiem dopuszczonych planem i inwestycji celu publicznego z zakresu łączności publicznej.

Kolejnym czynnikiem korzystnie wpływającym na jakość powietrza atmosferycznego jest proponowany w projekcie planu udział zieleni, zwłaszcza drzew. Roślinność absorbuje bowiem znaczną część ładunku zanieczyszczeń i ogranicza zasięg przenoszenia zanieczyszczeń pyłowych, jak również sprzyja przewietrzaniu miasta. Ustalenie w projekcie planu minimalnych powierzchni biologicznie czynnych i proponowane zagospodarowanie zielenią wszystkich powierzchni terenu wolnych od utwardzenia sprzyja poprawie jakości powietrza. Projekt planu ustala także: strefy lokalizacji przedogródków, strefy lokalizacji zieleni, strefę lokalizacji zieleni izolacyjnej i wskazuje miejsca orientacyjnej lokalizacji rzędów drzew przy nowo projektowanych drogach. Stwarza w ten sposób bardzo dogodne warunki do kompleksowego założenia systemu zieleni na terenie objętym sporządzanym planem i włączenie go do całego systemu zieleni miejskiej.

Należy tu zwrócić uwagę na to, że zaproponowany pomiędzy nową zabudową, przebieg nowych dróg wraz ze strefami przedogródków, razem tworzą przestrzeń umożliwiające skuteczne przewietrzanie terenów. Realizacja ustaleń planu w tym zakresie jest zbieżna z działaniami naprawczymi zawartymi w „Programie ochrony powietrza w zakresie pyłu zawieszonego PM10 oraz B(a)P dla strefy aglomeracja poznańska którego integralną część stanowi plan działań krótkoterminowych w zakresie pyłu zawieszonego PM10”⁵¹

W ww. Programie jednym z działań naprawczych jest również tworzenie publicznych terenów zieleni urządzonej i wprowadzanie zieleni wzdłuż ciągów komunikacyjnych o dużym natężeniu ruchu. W tym kontekście duże znaczenie będzie miała realizacja zapisów ustalających lokalizację terenu zieleni urządzonej **ZP** przy ul. Kościelnej.

Czasowy wzrost emisji związany będzie z realizacją inwestycji budowlanych, polegających na realizacji nowej zabudowy czy też prowadzeniu inwestycji w zakresie infrastruktury technicznej. Emisje zanieczyszczeń gazowych, związanych z pracą silników maszyn budowlanych oraz

⁵¹ Dz. Urz. Woj. Wlkp. z dnia 3 listopada 2015 r., poz. 6241

zanieczyszczeń pyłowych, powstających w wyniku przemieszczania dużych ilości mas ziemnych i stosowania różnego rodzaju materiałów budowlanych, będą miały charakter punktowy i ograniczony czasowo. Ilość zanieczyszczeń wytwarzanych przez maszyny budowlane będzie stosunkowo niewielka ze względu na ograniczoną powierzchnię, na jakiej będą odbywały się roboty oraz ograniczony czas ich przeprowadzania. Pyły powstające podczas prowadzenia prac budowlanych nie będą miały większego znaczenia w kształtowaniu poziomów emisji dla tych terenów (niewielkie odległości unoszenia powodować będzie czasowy wzrost zapylenia o charakterze lokalnym). Emisja ta będzie zjawiskiem czasowym i nie będzie miała większego znaczenia w długofalowym kształtowaniu jakości powietrza na tym terenie.

6.9. Oddziaływanie na klimat lokalny

Omawiany obszar stanowi fragment Jeżyc, charakteryzujących się w przeważającej części intensywną i zwartą zabudową, na którym na warunki klimatu lokalnego w wyniku urbanizacji zostały już znacząco zmodyfikowane. Realizacja kolejnej zabudowy i zagospodarowania terenu w obszarze opracowania może modulować każdy z czynników klimatycznych, wpływając wraz z sąsiednią zabudową i jej najbliższym otoczeniem, na nieznaczące zmiany lokalnego klimatu, natomiast znacząco decydować o mikroklimacie wokół jej samej.

Projekt planu pozostawia zasadniczo bez zmian charakter zabudowy terenów położonych przy południowej granicy – przy ul. J. H. Dąbrowskiego (**U, UO, UK, 7MW/U** i **8MW/U**) oraz terenów ciągnących się wzdłuż zachodniej i północnej jego granicy – ulic Kościelnej i św. Wawrzyńca (**4MW/U** i **5MW/U**). Umożliwia natomiast uzupełnienie zabudowy we wschodniej części planu na niezabudowanych dotąd działkach (na terenie **6MW/U**) oraz powstanie nowej zabudowy śródmiejskiej mieszkaniowej wielorodzinnej lub usługowej na terenach **1MW/U - 3MW/U** (w miejscu obecnej zabudowy przemysłowo-magazynowej). Projekt zakłada stworzenie lub dopełnienie na terenach od **1MW/U** do **6MW/U** kwartałów zabudowy nowymi budynkami oraz otoczenie kwartałów przedogródkami i nowymi projektowanymi drogami włączonymi w obecny układ komunikacyjny. We wszystkich tych kwartałach ustala średniowysoką zabudowę zbliżoną swoimi parametrami do typowej zwartej zabudowy Jeżyc. Podobnie jak w otaczających projekt planu częściach Jeżyc, proponuje również prosty układ dróg o przebiegu zbliżonym do południkowo-równoleżnikowego.

Powyższe ustalenia projektu planu co do wysokości zwartej zabudowy, przestrzeni zagospodarowanych przedogródkami i układu dróg powinny sprzyjać prawidłowemu przewietrzaniu obszaru objętego projektem planu, chroniąc jego użytkowników przed ewentualnym kumulowaniem się szkodliwych zanieczyszczeń powietrza. Przewietrzanie terenów, zmniejszające czy też eliminujące zanieczyszczenia powietrza, ma pozytywny wpływ na kształtowanie lokalnego klimatu w obszarze projektu planu.

Projekt planu zawiera również inne ustalenia, które pozwolą na pewne ograniczenie negatywnych skutków dla klimatu lokalnego, wynikających z realizacji nowych obiektów kubaturowych. Należą do nich:

- zakaz stosowania pieców i trzonów kuchennych na paliwa stałe w nowych indywidualnych systemach grzewczych (dopuszczonych planem),
- ustala powiązanie sieci infrastruktury technicznej z układem zewnętrznym oraz zapewnienie dostępu do sieci, w tym również istniejących już w obszarze opracowania, sieci ciepłowniczej i gazowej,
- zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, z wyjątkiem dopuszczonych planem oraz inwestycji celu publicznego z zakresu łączności publicznej.

Dodatkowo, biorąc pod uwagę korzystne warunki przewietrzania, realizacja planu nie powinna przyczynić się do lokalnego pogorszenia jakości klimatu z punktu widzenia zanieczyszczeń powietrza.

Ogólnie przewidywane zmiany w zagospodarowaniu terenów dotychczas zajmowanych przez obiekty produkcyjne i magazynowe, polegające na stworzeniu na tych terenach zabudowy o innej funkcji lecz podobnej kubaturze, nie będą na tyle intensywne aby mogły w sposób znaczący wpływać, na pogorszenie przewietrzania terenów, zmianę schematu cyrkulacji mas powietrza, modyfikację warunków cieplnych, czy też modyfikację warunków wilgotnościowych. Natomiast w przypadku zagospodarowania terenów należących do dotychczas niezabudowanych nieruchomości, nowe inwestycje mogą wpłynąć w odczuwalny sposób na zmiany parametrów klimatu lokalnego. Realizacja zieleni urządzonej, w ramach wymaganego minimum powierzchni biologicznie czynnych na terenach

MW/U, w miejscu dotychczas otwartych przestrzeniach (z gruntem nie okrytym szatą roślinną) może wpłynąć na złagodzenie dobowych i sezonowych amplitud temperatur oraz na złagodzenie podmuchów wiatru i zmniejszenie zapylenia powodowanego unoszonymi drobinami gruntu.

Realizacja ustaleń planu na poszczególnych terenach może przyczynić się do ukształtowania specyficznych mikroklimatów każdego z kwartałów z osobna. Zabudowa ukształtowana na obwodzie kwartału sprzyja jeszcze większemu złagodzeniu parametrów klimatycznych w jej wnętrzu. Osłonięcie wnętrza zabudowy od wiatrów, w połączeniu z nasłonecznieniem (odpowiednim dla określonej wysokości zabudowy) i nawilżeniem powietrza (dzięki zieleni zaprowadzonej na powierzchniach biologicznie czynnych), częstokroć wpływa na zmiany parametrów mikroklimatycznych w stosunku do lokalnie panujących warunków – a co za tym idzie – również na komfort użytkowania terenu, w szczególności komfort zamieszkania i codziennego wypoczynku.

Z punktu widzenia oddziaływania na klimat lokalny pozytywnie ocenia się wszystkie ustalenia projektu planu, które zapewniają ochronę istniejącej zieleni (zwłaszcza wysokiej), wyznaczają teren zieleni urządzonej **ZP**, strefy przedogródków i stref zieleni, proponują wprowadzanie nowych nasadzeń drzew oraz zagospodarowanie zielenią wszystkich powierzchni terenu wolnych od utwardzenia.

Podsumowując, realizacja ustaleń planu zapewne wpłynie na zmiany obecnego klimatu lokalnego, jednak nie będą to zmiany znaczące. Skala przekształceń urbanistyczno-architektonicznych jakie zajdą w obszarze opracowania, przy jednoczesnej realizacji ustaleń projektu planu w zakresie ochrony środowiska, nie powinna jednakże wpłynąć na pogorszenie parametrów klimatu lokalnego.

6.10. Oddziaływanie na dziedzictwo kulturowe

Realizacja ustaleń mpzp „Jeżyce – Północ” część C w Poznaniu wpłynie pozytywnie na zabytki oraz inne elementy dziedzictwa kulturowego, zlokalizowane w granicach planu.

Projekt, w zakresie zasad ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej, ustala na terenie całego obszaru planu ochronę fragmentu zespołu urbanistyczno-architektonicznego najstarszych dzielnic Poznania, wpisanego do rejestru zabytków decyzją nr A239 z dnia 6.10.1982 r.

Ochroną objęto budynki wpisane jest do rejestru zabytków, tzn.: kościół parafialny pw. Najświętszego Serca Jezusa i Św. Floriana przy ul. Kościelnej 3, dom parafialny z ogrodzeniem, Klasztoru SS. Elżbietanek, Groty MB z Lourdes oraz otoczenia Kościoła pw. Najświętszego Serca Jezusa i Św. Floriana z ogrodem przy ul. Kościelnej 3-5 (teren **UK**) oraz willę z ogrodem przy ul. J.H. Dąbrowskiego 77 (na terenie **U**) jak również wartościowe budynki i obiekty, w tym: kamienice z przełomu XIX i XX wieku przy ul. J. H. Dąbrowskiego (na terenach **7MW/U** i **8MW/U**), ul. Kościelnej (na terenie **4MW/U**) i św. Wawrzyńca (na terenie **1MW/U**), budynki Szkoły przy ul. J. H. Dąbrowskiego 73 (na terenie **UO**), dawna willa należąca do fabryki „Goplana” przy ul. św. Wawrzyńca 11/13 (na terenie **1MW/U**) i krzyż wotywny zlokalizowany przy ul. J. H. Dąbrowskiego.

Zgodnie z wnioskiem Miejskiego Konserwatora Zabytków, w projekcie planu wprowadzono ustalenia, które pozwolą zachować również fragmenty zwartej, pierzejowej zabudowy mieszkaniowej przy ul. J. H. Dąbrowskiego, ul. Kościelnej i ul. św. Wawrzyńca oraz zapewnią ochronę walorów wszystkich ww. zabytkowych budynków, między innymi poprzez zakaz lokalizacji na ich elewacjach: urządzeń reklamowych, klimatyzatorów, wentylatorów, kolektorów słonecznych, anten i stacji bazowych telefonii komórkowej.

Oдноśnie krzyża wotywnego projekt planu proponuje jego przesunięcie o 2-3 m w kierunku zachodnim z terenu **8MW/U** na teren **1KDWx**. Taka nieznaczna zmiana, bez szkody dla samego obiektu, ma na celu lepsze wykorzystanie i poprawę estetyki otaczającej go przestrzeni.

Ochronie, w projekcie mpzp, podlega także fragment stanowiska archeologicznego, którego zasięg wskazany został na rysunku projektu planu. Jednakże teren, na którym on występuje, jest pod tym względem silnie zniszczony. Prawdopodobieństwo natrafienia na nienaruszone warstwy archeologiczne jest więc bardzo małe. W przypadku natrafienia przy realizacji jakichkolwiek prac ziemnych na przedmiotowym terenie na znaleziska o charakterze archeologicznym, o dokonanym odkryciu należy powiadomić bezzwłocznie Dział Ochrony Zabytków Archeologicznych Muzeum Archeologicznego w Poznaniu.

Biorąc pod uwagę wyznaczenie na terenie Jeżyc przebiegu oznakowanej trasy turystycznej, nazwanej Traktem Królewsko-Cesarskim, w kontekście starań miasta o promocję całego miasta wraz z jego atutami historycznymi, realizacja planu powinna pozytywnie wpłynąć na ochronę obiektów należących do dziedzictwa kulturowego Jeżyc. Dodatkowo, realizacja ustaleń planu w zakresie ochrony

i kształtowania ładu przestrzennego, z punktu widzenia atrakcyjności turystycznej obiektów stanowiących dziedzictwo kulturowe miasta, pozwoli na wyeksponowanie, nie tylko pojedynczego obiektu należącego do traktu – jakim jest Kościół św. Floriana, ale i zabytkowego charakteru zabudowy całego omawianego fragmentu Jeżyc w otoczeniu ul. J. H. Dąbrowskiego i ul. Kościelnej.

6.11. Oddziaływanie na dobra materialne

Analizowany projekt planu, w odniesieniu do terenów leżących w jego zachodniej i środkowej części oraz kilku działek przy ul. Kościelnej, jest planem inwestycyjnym. Plan na ww. terenach umożliwi wycofanie z Jeżyc pozostających jeszcze dawnych funkcji produkcyjno-magazynowych, a w szczególności przestarzałych technologicznie lub nieużytkowanych obiektów, z jednoczesnym wprowadzeniem nowej zabudowy o charakterze mieszkaniowo-usługowym wraz z nowym układem dróg i nowym uzbrojeniem technicznym. Zatem realizacja ustaleń mpzp „Jeżyc – Północ” część C w Poznaniu spowoduje znaczące oddziaływanie na ilość i wartość dóbr materialnych.

Dodatkowo wzrost wartości dóbr materialnych będzie wynikał również z dużej dostępności komunikacyjnej nowych inwestycji, samego położenia blisko centrum miasta i równie ważnego historycznego charakteru dzielnicy – charakteru, który w ostatnich latach umiejętnie kreowano poprzez nowe zrealizowane tam inwestycje – oraz z dopuszczenia na terenie **1MW/U** produkcji czekolady i wyrobów cukierniczych, stanowiącą uzupełnienie funkcji kulturalnej lub rekreacyjnej. Projekt planu swoimi ustaleniami kontynuuje sposób zagospodarowania przestrzeni i tworzenia architektury nawiązujący do historycznych jej trendów, z uwzględnieniem atutów lokalizacji jakimi są zachowane historyczne budynki.

Największego przyrostu ilości dóbr materialnych należy się spodziewać na terenach **1-3MW/U** i **6MW/U**. Nowe inwestycje budowlane, zgodnie z ustaleniami projektu mpzp, powstające zwłaszcza w miejscu obecnej zabudowy substandardowej, porównywalnie do stanu obecnego, spowodują znaczący wzrost ilości dóbr materialnych. Na terenach **1-3MW/U**, projekt planu wyznacza przy swojej zachodniej granicy wzdłuż projektowanej drogi (**1KDW** i północnym odcinku **4KDW**), jak i przy projektowanej we wnętrzu nowej drodze **KD-L**, pierzeje usługowe łączące się z takimi pierzejami ukształtowanymi przy ulicach ul. J. H. Dąbrowskiego i ul. Kościelnej, co może dodatkowo podnieść wartość zaproponowanej tam zabudowy.

Sumarycznie o wartości materialnej nowej zabudowy będzie decydowało optymalnie wykorzystanie powierzchni, przestrzeni oraz jakość i nowoczesność technologiczna powstającej zabudowy, natomiast o wartości dóbr materialnych generowanych dzięki tej zabudowie będzie decydowała jej funkcja. Należy się spodziewać zatem znaczącego przyrostu ilości dóbr materialnych na skutek realizacji ustaleń planu.

Jak wspomniano, projekt planu proponuje również szereg rozwiązań mogących architektonicznie uatrakcyjnić zabudowę (podcienia, części budynków nawiązujące do historii) co również jest znaczącym kryterium w postrzeganiu jej wartości. Wartość nowych rozwiązań architektonicznych i urbanistycznych czerpiących z historii jest względna i trudno jest ją wycenić, Wartość tą należy również uwzględnić jako czynnik wpływający na ogólne, najczęściej pozytywne, kształtowanie wartości wytworzonych dóbr materialnych.

Na etapie realizacji nowych obiektów budowlanych wystąpić mogą krótkoterminowe i lokalne negatywne oddziaływanie na istniejące dobra materialne. Polegać one mogą np. na pogorszeniu stanu nawierzchni istniejących dróg na skutek intensywnego ruchu pojazdów ciężarowych, związanego z prowadzonymi inwestycjami. Nie przewiduje się jednak, że będzie to oddziaływanie znaczące, ponieważ prace inwestycyjne w poszczególnych fragmentach omawianego obszaru będą najprawdopodobniej prowadzone w różnych okresach czasu.

Realizacja nowych inwestycji budowlanych na ww. terenach przyczyni się do znaczącego przyrostu ilości dóbr materialnych występujących na omawianym w prognozie obszarze. Zakładając, że nowe zainwestowanie charakteryzować się będzie wysokimi walorami estetycznymi, wpisującymi się w docelowy sposób użytkowania i funkcjonowania analizowanego obszaru, z właściwym odniesieniem do historycznego pochodzenia dzielnicy, jego realizacja będzie w pozytywny sposób oddziaływać na ogólny stan dóbr materialnych na jego obszarze i w jego otoczeniu.

6.12. Oddziaływanie na obszary chronione, w tym obszary Natura 2000

W granicach obszaru projektu planu „Jeżyce – Północ” część C w Poznaniu nie występują obszary objęte ochroną prawną w rozumieniu ustawy *o ochronie przyrody*, w tym obszary objęte siecią Natura 2000.

Objektami objętymi prawną formą ochrony, położonymi najbliżej analizowanego obszaru, są trzy schrony zlokalizowane w obrębie Sołacza – na terenie parku Sołackiego (w rejonie skrzyżowania ul. Nad Wierzbakiem i ul. Litewskiej), przy ul. Mazowieckiej oraz przy ul. Wojska Polskiego. Schrony te wchodzi w skład obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty „Fortyfikacje w Poznaniu” (PLH300005), powołanego w celu ochrony unikatowych stanowisk zimowania nietoperzy. Odległość chronionych obiektów (odpowiednio, około: 380 m, 830 m i 840 m) od obszaru projektu planu powoduje jednak, że nie posiadają one bezpośredniego powiązania przyrodniczego.

Do głównych zagrożeń dla prawidłowego funkcjonowania siedlisk (zimowisk) nietoperzy zaliczyć należy przede wszystkim zmiany klimatu panującego w fortach i schronach (m.in. poprzez szczelne zamykanie otworów wlotowych, zaburzających cyrkulację powietrza, osuszanie podziemi), a także zbyt częstą obecność człowieka w fortach w trakcie hibernacji nietoperzy. Niekorzystnymi działaniami są również te, prowadzące do pomniejszenia ich bazy pokarmowej.

Realizacja ustaleń mpzp „Jeżyce – Północ” część C w Poznaniu nie wpłynie na pogorszenie stanu siedliska nietoperzy w obrębie schronów zlokalizowanych na obszarze Sołacza. W żaden sposób nie wpłynie na funkcjonowanie schronów jako miejsc ich zimowania. Natomiast działania mające na celu eliminację bezpośrednich zagrożeń dla nietoperzy – zabezpieczanie miejsc zimowania poprzez zakładanie krat na wloty do fortu, ograniczanie ruchu turystycznego i działań inwestycyjnych w trakcie hibernacji nietoperzy, zabezpieczanie odpowiedniej cyrkulacji powietrza w forcie oraz zabezpieczanie bazy pokarmowej dla nietoperzy poprzez ograniczanie stosowania chemicznych środków ochrony roślin – znajdują się poza zakresem ustaleń planu miejscowego.

6.13. Oddziaływanie transgraniczne

Ze względu na położenie geograficzne Poznania (znaczne oddalenie od terenów przygranicznych państwa) stwierdzić należy, że realizacja ustaleń omawianego projektu mpzp „Jeżyce – Północ” część C w Poznaniu nie spowoduje oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym, w rozumieniu Konwencji z Espoo z 25 lutego 1991 r.

7. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA

Analiza skutków realizacji postanowień mpzp prowadzona będzie w oparciu o wyniki pomiarów, ocen i analiz, wykonywanych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska⁵² przez zobligowane do tego instytucje. Stosownie do art. 10 ust. 2 Dyrektywy 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 czerwca 2001 r. *w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko* dla monitoringu znaczącego wpływu na środowisko realizacji planów możliwe będzie wykorzystanie istniejącego systemu monitoringu, w celu uniknięcia jego powielania.

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu, Państwowy Instytut Geologiczny w Warszawie, Prezydent Miasta Poznania, pełniący jednocześnie obowiązki starosty powiatu grodzkiego, prowadzą monitoring poszczególnych komponentów środowiska, w tym jakości powietrza, jakości wód, jakości gleby i ziemi, hałasu i pól elektromagnetycznych, w zakresie oraz z częstotliwością określonymi w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Prawo ochrony środowiska* oraz ustawie z dnia 18 lipca 2001 r. *Prawo wodne*. Działania ww. instytucji w zakresie monitoringu poszczególnych komponentów środowiska pozwolą na ocenę skutków realizacji ustaleń poszczególnych planów miejscowych i umożliwią reakcję na ewentualne negatywne zjawiska zachodzące w środowisku przyrodniczym.

W wyniku monitorowania stanu jakości powietrza w 2015 r. Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego sporządził „Programu ochrony powietrza w zakresie pyłu zawieszonego

⁵² utworzonemu ustawą z dnia 20 lipca 1991 roku *o Inspekcji Ochrony Środowiska*

PM10 oraz B(a)P dla strefy aglomeracja poznańska którego integralna część stanowi plan działań krótkoterminowych w zakresie pyłu zawieszonego PM10⁵³. Z analizy dokumentu wynika, że teren objęty mpzp „Jeżyce – Północ” część C w Poznaniu należy do obszaru przekroczeń poziomu dopuszczalnego stężenia średniego dobowego pyłu zawieszonego PM10 oraz obszaru przekroczeń dla poziomu docelowego stężenia średniego rocznego benzo(a)pirenu. Przygotowywany projekt mpzp, zgodnie z wymogami ww. programu ochrony powietrza, stosuje odpowiednie zapisy umożliwiające ograniczenie emisji pyłu PM10 i B(a)P. Odnosnie przewidywanych metod analizy skutków realizacji ustaleń planu – będą one monitorowanie również zgodnie z wymogami metodologii wskazanej w ww. programie ochrony powietrza.

Z uwagi na zagrożenie hałasem samochodowym szczególnie zwraca się uwagę na potrzebę monitorowania warunków akustycznych w środowisku zewnętrznym, na terenach zabudowy mieszkaniowej, przede wszystkim zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, oraz na terenach zabudowy usług oświaty, rozmieszczonych wzdłuż ul. J. H. Dąbrowskiego i ul. Kościelnej, a także na terenie zabudowy usługowej – na którym projekt planu dopuszcza lokalizację usług oświaty i zdrowia. Tereny te będą przedmiotem analiz akustycznych wykonywanych w ramach monitoringu państwowego, tj. realizacji kolejnej mapy akustycznej miasta Poznania (w roku 2017) oraz następnego programu ochrony przed hałasem (w roku 2018) (na podstawie art. 117-119 ustawy *Prawo ochrony środowiska*), jak również badań hałasu samochodowego (ostatnie pochodzą z roku 2011), wykonywanych w ramach powtarzanych co 5 lat pomiarów hałasu na drogach krajowych, wojewódzkich, powiatowych i gminnych, realizowanych przez zarządzającego tymi drogami w mieście Poznaniu (na podstawie art. 176-179 ustawy *Prawo ochrony środowiska*).

8. ROZWIĄZANIA ALTERNATYWNE DO ROZWIĄZAŃ ZAWARTYCH W PROJEKCIE MPZP

Możliwość rozważania rozwiązań alternatywnych w zakresie przeznaczenia poszczególnych terenów została znacząco ograniczona w „Studium...”, w którym analizowany obszar przeznaczony został pod zabudowę mieszkaniową wielorodzinną lub usługową (**MW/U**). Projekt planu zgodnie z ustaleniami „Studium...” utrzymuje mieszkaniowo-usługowy charakter analizowanego obszaru.

Rozwiązania zaproponowane w projekcie planu zostały dostosowane do spójnej koncepcji układu komunikacyjnego łączącego ze sobą, oznaczone symbolami od A do F, części mpzp „Jeżyce - Północ”⁵⁴.

Zaproponowane w projekcie ustalenia w zakresie zagadnień ochrony środowiska i przyrody wydają się optymalne jak na warunki śródmiejskiej zabudowy. W ustaleniach czy też rysunku projektu uwzględniono konieczność ochrony i kształtowania wszystkich komponentów środowiska. Uwzględniono istniejące najcenniejsze elementy zieleni, w szczególności poprzez wyznaczenie terenu **ZP**, stref lokalizacji przedogródków i stref lokalizacji zieleni. Ustalono ochronę drzew i możliwie duży udział powierzchni biologicznie czynnych. Uregulowano zagadnienie dotyczące zagospodarowania wód z opadów atmosferycznych. Zapewniono możliwość przewietrzania terenu i ograniczono możliwość zanieczyszczenia powietrza. Uwzględniono również ustawowe wymogi w zakresie kształtowania komfortu akustycznego. Projekt planu, zważywszy na jego dotychczasowe zagospodarowanie terenów, w szczególności przewidywanych pod nowe inwestycje, nie wymagał przedstawienia innych funkcjonalno-przestrzennych rozwiązań alternatywnych, które mogłyby wynikać z obawy o negatywne oddziaływanie na środowisko.

Przytoczone okoliczności oraz obserwowane w terenie i sygnalizowane we wnioskach oczekiwania co do docelowych funkcji terenów, przyczyniły się do stworzenia zasadniczo jednej wersji projektu mpzp „Jeżyce – Północ” część C.

Niniejsza prognoza nie przewiduje dodatkowej analizy alternatywnych rozwiązań minimalizujących lub eliminujących zagrożenia środowiska przyrodniczego wynikających z przewidywanych planem sposobów zagospodarowania, ponieważ zastosowane rozwiązania planistyczne czynią zadość zasadom ochrony środowiska, a opis działań ograniczających występowanie i potencjalne uciążliwości jest rozwinięciem zasad ochrony środowiska ustalonych

⁵³ Uchwała Nr XI/316/15 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 26 października 2015 r. (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z dnia 3 listopada 2015 r., poz. 6241)

⁵⁴ Uchwała NR XVII/186/VI/2011 Rady Miasta Poznania z dnia 30 sierpnia 2011 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Jeżyce – Północ” w Poznaniu

planem. Ostatecznie wybrane przeznaczenie terenu w granicach omawianego projektu należy uznać za rozwiązanie korzystne.

9. WNIOSKI I STRESZCZENIE

Prognoza oddziaływania na środowisko dotyczy projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Jeżyce – Północ” część C w Poznaniu. Prognoza składa się z ośmiu części.

W pierwszej części omówiono przedmiot opracowania, podstawy formalno-prawne, metodologię i zasadność jej sporządzania. Prognoza oddziaływania na środowisko stanowi podstawowy dokument, niezbędny do przeprowadzenia postępowania w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji polityki, strategii, planu lub programu. Obowiązek jej opracowania wynika bezpośrednio z zapisów ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* oraz z ustawy z dnia 27 marca 2003 r. *o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*. Zasadniczym celem prognozy oddziaływania na środowisko jest wskazanie potencjalnego oddziaływania realizacji ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na środowisko przyrodnicze, kulturowe i krajobraz.

Projekt planu „Jeżyce – Północ” część C w Poznaniu sporządzany jest na podstawie uchwały Nr XVII/186/VI/2011 Rady Miasta Poznania z dnia 30 sierpnia 2011 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego „Jeżyce – Północ” w Poznaniu. Uchwała ta dotyczy dużego fragmentu Jeżyc, położonego pomiędzy ulicami: św. Wawrzyńca, Kościelną, J. H. Dąbrowskiego oraz S. Żeromskiego. Z uwagi na jego dużą powierzchnię (57,8 ha) oraz znaczne zróżnicowanie zagospodarowania poszczególnych fragmentów, w trakcie prac projektowych zdecydowano o podziale projektu planu na odrębne części, oznaczone symbolami od A do F. Niniejsza prognoza dotyczy części C, położonej we wschodnim fragmencie obszaru objętego wyżej wskazaną uchwałą. Granice projektu „Jeżyce – Północ” część C wyznaczają: od północy ul. św. Wawrzyńca, od wschodu ul. Kościelna, od południa ul. J. H. Dąbrowskiego, od zachodu linia biegnąca poprzez tereny produkcyjno-magazynowe zakładów produkcyjnych dawnej „Goplany”. Jego powierzchnia wynosi około 17 ha.

W drugiej części prognozy wskazano położenie omawianego obszaru w przestrzeni miasta oraz jego obecne zagospodarowanie. Poddano charakterystyce poszczególne elementy środowiska przyrodniczego oraz ich wzajemne powiązania, w tym: rzeźbę terenu, budowę geologiczną i warunki gruntowe, gleby, zasoby naturalne, warunki wodne, szatę roślinną, świat zwierzęcy oraz klimat lokalny. W oparciu o dostępne informacje i analizy dokonano również oceny jakości powietrza, wód powierzchniowych i podziemnych oraz klimatu akustycznego.

Przedmiotowy obszar obejmuje tereny w znacznym stopniu przekształcone antropogenicznie, co skutkuje również dużymi modyfikacjami w obrębie poszczególnych komponentów środowiska przyrodniczego.

Zabudowę w północnej części obszaru opracowania tworzą wycofane od ul. św. Wawrzyńca średniowysokie budynki magazynowe i produkcyjne, hale przemysłowe itp. obiekty techniczne różnych firm. Bliżej przy ulicy zabudowę tworzą zarówno średniowysokie jak i niskie budynki, w tym budynki mieszkalne z usługami w parterze, budynki mieszkalne lub budynki administracyjne firm działających przy tej ulicy.

Zabudowa wschodniej części obszaru opracowania opiera się na ul. Kościelnej i ul. św. Floriana. Od strony wschodniej bliżej ulicy św. Wawrzyńca powstały duże zespoły średniowysokiej zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej. Podobny zespół powstaje w połowie ul. Kościelnej. Poczynając od ul. św. Wawrzyńca do ul. św. Floriana powstaje lub istnieje zabudowa tworząca pierzeje ul. Kościelnej. Zabudowę tą stanowią średniowysokie budynki najczęściej mieszkalne ze sklepami i typowymi ogólnomiejskimi usługami w parterze. Przerwy w pierzei istnieją w miejscach, w których rozebrano stare kamienice lub nigdy wcześniej nie powstała zabudowa. W przerwach pierzei istnieje również zabudowa substandardowa z garażami i usługami. Przy ul. św. Floriana mieści się średniowysoki blok mieszkalny, blaszane garaże i parterowe budynki magazynowe. Na końcu ulicy mieści się teren Zespołu Szkół nr 103 i Zespołu Szkół Zawodowych nr 1 ze średniowysokimi budynkami szkół, otoczonymi niższymi budynkami gospodarczymi, garażami, boiskami sportowymi i parkingami. Dalej przy ul. Kościelnej nr 3-5 położone są tereny należące do parafii pw. Najświętszego Serca Jezusa i Św. Floriana z kościołem, domem parafialnym z ogrodzeniem, Klasztorem SS.

Elżbietanek, Groty MB z Lourdes oraz z ogrodem. Na narożniku ul. J. H. Dąbrowskiego i ul. Kościelnej istnieje średniowysoka kamienica ze sklepami i usługami w parterze.

W południowej części analizowanego obszaru – przy ul. J. H. Dąbrowskiego poczynając od narożnika z ul. Kościelna znajdują się średniowysokie kamienice z różnego rodzaju biurami i usługami handlu w parterze. Tworzą one z małą przerwą zwartą zabudowę. Dalej za kamienicami w kierunku zachodnim pierzeja ul. J. H. Dąbrowskiego traci swój zwarty charakter, a elewacje kolejnych zarówno zabytkowych, niskich budynków jak i współczesnych trzech, (średniowysokiego i wysokich) biurowców nie tworzą jednej wspólnej linii. Pierzeja od strony ul. J. H. Dąbrowskiego w głównej mierze pełni funkcje usługowo-handlowe.

Część zachodnią obszaru opracowania zajmują, średniowysokie, gęsto przy sobie pobudowane hale produkcyjno-magazynowe pomiędzy którymi, powierzchnia gruntu w przeważającej części jest uszczelniona i wykorzystywana do przejazdów technologicznych.

Ze względu na znaczną urbanizację analizowanego obszaru, przypowierzchniowo występują grunty nasytowe, antropogeniczne, charakteryzujące się zróżnicowanym składem mechanicznym i zmiennym stanem. Są to grunty nieprzydatne dla zabudowy, wymagające szczegółowych badań ustalających nośność. Pod gruntami antropogenicznymi zalegają naturalne osady geologiczne różnej budowy i pochodzenia. W części północnej wzdłuż ul. św. Wawrzyńca na terenie zakładu „Goplana” oraz na terenach zabudowy mieszkaniowej przy narożniku ul. Kościelnej zalegają osady sedymentacyjne pochodzenia wodnolodowcowego tworzące równinę zastoiskową. Utwory zastoiskowe z uwagi na niekorzystne wartości stopnia plastyczności zaliczono do gruntów mało korzystnych pod względem warunków budowlanych. Środkowa część obszaru opracowania, sięgająca ul. św. Floriana oraz ul. J. H. Dąbrowskiego przy południowo-zachodniej granicy projektu planu, geologicznie stanowi fragment rynny subglacialnej zbudowanej z osadów pochodzenia wodnolodowcowego oraz z piasków lodowcowych – osadów posiadających sprzyjające parametry fizyko-mechaniczne do posadowienia budynków. Z kolei południowo-wschodni fragment, położony u zbiegu ul. J. H. Dąbrowskiego i Kościelnej, znajduje się w obrębie płaskiej wysoczyzny morenowej – której osady również charakteryzują się korzystnymi warunkami budowlanymi. Omawiany obszar charakteryzuje się wyraźnym nachyleniem terenu – z kierunku południowego (rzędne ok. 82 m n.p.m) w kierunku północnym, a więc w stronę dna doliny Bogdanki (rzędne ok. 68 m n.p.m.).

W granicach projektu planu nie występują wody powierzchniowe. Występowanie wód gruntowych na omawianym obszarze jest silnie uzależnione od budowy geologicznej podłoża oraz rzeźby terenu. Tereny położone w północnej części projektu planu, charakteryzują się znacznie płytszym zaleganiem wód gruntowych oraz dużym wahaniami zalegania ich zwierciadła, uzależnionym od opadów atmosferycznych. Z kolei obszary położone w środkowej i południowej części analizowanego obszaru, charakteryzują się głębokim poziomem wód gruntowych oraz znacznie mniejszymi wahaniami ich zwierciadła. Wody gruntowe posiadają tu zwierciadło swobodne, utrzymujące się w wodnolodowcowych piaskach, na głębokości od 5 do 10 m p.p.t. Spływ wód podziemnych odbywa się w kierunku północnym.

Na obszarze objętym granicami projektu mpzp nie stwierdzono występowania udokumentowanych i zarejestrowanych nieodnawialnych zasobów w postaci złóż naturalnych.

Szate roślinną obszaru opracowania stanowią bądź to planowo wprowadzone nasadzenia, bądź roślinność pojawiająca się spontanicznie.

Szata roślinna obszarów obecnie użytkowanych ukształtowana została adekwatnie do funkcji i charakteru zabudowy poszczególnych terenów. Wśród zieleni urządzonej można wymienić: założenie o charakterze „parkowym”, ogrody, przedogródki, klomb, zieleńce we wnętrzach zabudowy i przy drogach publicznych oraz rzędy drzew wokół budynków usługowych i publicznych. Zieleń spontaniczna rozwinęła się głównie na terenach poprodukcyjnych i magazynowych pozostałych po dawnych firmach oraz na nieużytkowanych częściach terenów obecnie funkcjonujących firm. Spontaniczna roślinność znalazła szczególnie dogodne warunki do wzrostu wzdłuż terenów przez które przebiega napowietrzny ciepłociąg. Zróżnicowanie lokalnej fauny jest niewielkie. Na terenach tych występują jedynie przedstawiciele tych gatunków, które przystosowały się do życia na terenach silnie zurbanizowanych, w warunkach odbiegających znacznie od siedlisk naturalnych, narażonych jednocześnie na wpływ wielu niekorzystnych czynników antropogenicznych.

Obszar projektu planu stanowi fragment chronionego konserwatorsko zespołu urbanistyczno-architektonicznego najstarszych dzielnic miasta, wpisanego do rejestru zabytków pod nr A 239, decyzją z dnia nr 6.10.1982 r. Ponadto, część budynków zlokalizowanych w granicach planu wpisana jest do ewidencji zabytków. Należą do nich: kościół parafialny pw. Najświętszego Serca Jezusa i Św. Floriana, dom parafialny z ogrodzeniem, Klasztoru SS. Elżbietanek, Groty MB z Lourdes oraz

otoczenie Kościoła z ogrodem przy ul. Kościelnej 3-5 oraz willa z ogrodem przy ul. J.H. Dąbrowskiego 77. Zgodnie z wnioskiem Miejskiego Konserwatora Zabytków, chronić należy również fragmenty zwartej, pierzejowej zabudowy mieszkaniowej przy ul. J. H. Dąbrowskiego, Kościelnej i św. Wawrzyńca. Znajdujący się w obszarze opracowania kościół parafialny pw. Najświętszego Serca Jezusa i Św. Floriana jest zabytkiem kończącym przebieg śródmiejskiej trasy turystycznej nazwanej Traktem Królewsko-Cesarskim.

W granicach opracowywanego projektu planu zlokalizowano fragment stanowiska archeologicznego. Teren będący fragmentem stanowiska archeologicznego, ciągnie się od ul. św. Wawrzyńca, wzdłuż ul. Kościelnej, do zabudowań kościoła parafialnego pw. Najświętszego Serca Jezusa i Św. Floriana przy ul. św. Floriana.

Największy wpływ na jakość powietrza w rejonie opracowania planu mają źródła liniowe, a więc ulice o dużym natężeniu ruchu, bezpośrednio sąsiadujące z obszarem – ul. Kościelna i ul. J. H. Dąbrowskiego. Okresowo źródło zanieczyszczeń powietrza stanowią też instalacje grzewcze budynków, zwłaszcza te bazujące na paliwach stałych.

Tereny w obszarze projektu planu podlegają w większości ochronie akustycznej w środowisku. Część południowa obszaru opracowania – położona przy ul. J. H. Dąbrowskiego oraz w rejonie skrzyżowania tej ulicy z ul. Kościelną – skażona jest ponadnormatywnym hałasem samochodowym z tych ulic, które nie znalazły się w granicach opracowania, nawet w przypadku zakwalifikowania obszaru projektu planu do strefy śródmiejskiej miast powyżej 100 tys. mieszkańców.

W trzeciej części prognozy zwrócono uwagę na problemy ochrony środowiska, istotne z punktu widzenia projektu planu. W jego granicy nie występują obszary objęte prawną formą ochrony na podstawie ustawy *o ochronie przyrody* oraz obszary chronione na podstawie innych przepisów odrębnych, takie jak: lasy, główne zbiorniki wód podziemnych, ujęcia wody oraz ich strefy ochronne, obszary ciche w aglomeracji, obszary ograniczonego użytkowania, czy też obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi. Biorąc powyższe pod uwagę, nie stwierdzono występowania problemów istotnych z punktu widzenia projektu mpzp oraz ograniczeń w realizacji jego założeń, wynikających z występowania w jego granicach obszarów prawnie chronionych. Biorąc pod uwagę znaczne zurbanizowanie obszaru istotne będzie uwzględnienie w projekcie planu ponadnormatywnego oddziaływania hałasu samochodowego, generowanego przez ruch samochodów w ul. J. H. Dąbrowskiego i w ul. Kościelnej (drogi poza obszarem opracowania), zapewnienie ochrony istniejącej zieleni, zwłaszcza tej wysokiej oraz uwzględnienie ograniczeń wynikających z przebiegu przez obszar opracowania magistralnej sieci ciepłowniczej.

Czwarty rozdział poświęcono omówieniu celu i zapisów projektu planu. Wykazano także potencjalne skutki dla środowiska i przestrzeni, jakie mogą wystąpić w przypadku braku realizacji ustaleń planu miejscowego.

Do sporządzenia planu miejscowego dla obszaru „Jeżyce – Północ” w Poznaniu przystąpiono z uwagi na wniosek Rady Osiedla Jeżyce, dotyczący potrzeby uporządkowania funkcjonalnego i przestrzennego terenów po zakładach produkcyjnych (np.: „Goplana”) oraz ich sąsiedztwa, a także ochrony tych terenów przed przypadkowym zagospodarowaniem. Uchwalenie planu miejscowego dla całego obszaru „Jeżyce – Północ” pozwoli na poprawę wizerunku części dzielnicy, przy wykorzystaniu istniejących powiązań przestrzennych i walorów historycznych. Ponadto, sporządzenie i uchwalenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego pozwoli na:

- jednoznaczne ustalenie sposobu zagospodarowania przestrzeni oraz racjonalne wykorzystanie obszarów podlegających zagospodarowaniu, z zachowaniem ładu przestrzennego, które będzie podstawą do wydawania decyzji administracyjnych,
- określenie zasady dostępności działek budowlanych do dróg publicznych poprzez wytyczenie nowego i regulację istniejącego układu komunikacyjnego,
- rozbudowę systemu przestrzeni publicznej o wysokich walorach przestrzennych,
- podniesienia jakości przestrzeni przeznaczonej dla zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej z usługami,
- określenie rozwiązań infrastruktury technicznej dla obsługi przedmiotowego terenu.

Analizowany projekt planu zasadniczo w części zachodniej i środkowej jest planem inwestycyjnym w pozostałych częściach jest planem regulacyjnym. Proponuje wycofanie z Jeżyc pozostających jeszcze w zachodniej i środkowej części planu dawnych funkcji produkcyjno-magazynowych, w których miejsce wprowadza nową funkcję zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej

lub usługowej **MW/U**. Proponowaną funkcją obejmuje również pojedyncze niezabudowane działki przy wschodniej granicy planu od strony ul. Kościelnej.

Poza wyszczególnionymi powyżej terenami do zainwestowania, projekt planu reguluje kwestie istniejącej zabudowy w pozostałych jego częściach. Ustala tam, adekwatnie do obecnych funkcji, lokalizację: zabudowy śródmiejskiej mieszkaniowej wielorodzinnej lub usługowej **MW/U** (od strony ul. Dąbrowskiego i ul. Kościelnej), zabudowy usługowej oświaty – **UO**, zabudowy usługowej sakralnej – **UK**, zabudowy usługowej – **U**; lokalizację terenu zieleni urządzonej – **ZP**; terenów dróg: publicznych **KD-L** i **KD-D**, terenów dróg wewnętrznych **KDW** i **KDWx** a także terenów infrastruktury technicznej – elektroenergetyki – **E**.

Na części terenów inwestycyjnych proponowana zabudowa śródmiejska mieszkaniowa wielorodzinna lub usługowa **MW/U** będzie całkowitą zmianą w stosunku do obecnego stanu zagospodarowania. Nowa zabudowa będzie miała kwartałowy układ zabudowy. Projekt planu, przy kwartałach nowej zabudowy, wzdłuż swojej zachodniej granicy, przewiduje przebieg nowej projektowanej drogi (**1KDW** i północnego odcinka **4KDW**). W ciągnącej się wzdłuż nowo projektowanej drogi zabudowie, jak i w zabudowie od strony dróg we wnętrzu obszaru opracowania, projekt planu kreuje nowe pierzeje usługowe łączące się z pierzejami usługowymi ukształtowanymi przy ulicach ul. J. H. Dąbrowskiego i ul. Kościelnej. Projekt proponuje lokalizację nowej zieleni w strefach zieleni, strefie lokalizacji zieleni izolacyjnej (na terenie **KD-L** przy istniejącej zabudowie wielorodzinnej) oraz w formie przedogródków w otoczeniu kwartałów przy prawie wszystkich nowo projektowanych ulicach i adaptuje zielen w miejscach gdzie została ona już urządzona.

Projekt zachowuje wszystkie funkcje usługowe skumulowane przy ul. J. H. Dąbrowskiego i przy południowym odcinku ul. Kościelnej oraz istniejące przy tych ulicach pierzeje usługowe wykształcone z uwzględnieniem istniejących zabytkowych budynków. Budynki i obiekty wpisane do rejestru zabytków jak również wartościowe budynków chronione planem (wskazane na rysunku planu), projekt planu chroni na wszystkich terenach, zarówno zainwestowanych jak i przewidzianych pod nowe inwestycje. Projekt mpzp ustala również ochronę wpisanego do rejestru zabytków fragmentu zespołu urbanistyczno-architektonicznego najstarszych dzielnic Poznania.

W projekcie planu zapisane zostały ustalenia w zakresie ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego, w tym jego poszczególnych komponentów. Ustalenia te dotyczą zagadnień związanych z ochroną i kształtowaniem zieleni, ochroną powietrza, gospodarką wodno-ściekową, ochroną przed hałasem.

Do projektu planu wprowadzono liczne ustalenia mające na celu ochronę i kształtowanie ładu przestrzennego. W tym zakresie w sposób bardzo szczegółowy określono ograniczenia oraz zasady lokalizacji elementów dysharmonizujących przestrzeń, takich jak: urządzenia reklamowe, szyldy, tablice lokalizacyjne, słupy ogłoszeniowe, ogrodzenia.

W zakresie zasad modernizacji, rozbudowy i budowy systemów komunikacji ustalono m.in. nakaz zapewnienia na działce budowlanej określonej liczby stanowisk postojowych dla samochodów osobowych, rowerów, a dla obsługi zabudowy usługowej nakaz zapewnienia na działce budowlanej miejsc do przeładunku towarów, zlokalizowanych poza stanowiskami postojowymi dla samochodów i rowerów i zachowanie ciągłości powiązań elementów pasa drogowego, w szczególności jezdni, chodników, w granicach obszaru planu oraz z zewnętrznym układem drogowym.

W zakresie zasad modernizacji, rozbudowy i budowy systemów infrastruktury technicznej ustalono powiązanie sieci infrastruktury technicznej z układem zewnętrznym oraz dostęp do sieci oraz dopuszczono roboty budowlane w zakresie sieci: infrastruktury technicznej. Ponadto, na rysunku projektu planu zaznaczono również przebieg istniejących podziemnych i napowietrznych magistrali ciepłych, które wskazano do zachowania, z dopuszczeniem ich przełożenia.

W zakresie szczególnych warunków zagospodarowania terenów oraz ograniczeń w ich użytkowaniu ustalono ograniczenia w zagospodarowaniu terenów wynikające z przebiegu istniejących i projektowanych sieci infrastruktury technicznej, ograniczeń maksymalnej wysokości w rejonie lotniska Poznań-Ławica.

Zaniechanie realizacji planu nie wpłynie znacząco na zmianę stanu środowiska analizowanego obszaru. Może jednak potencjalnie pozytywnie przyczynić się do ochrony istniejącej zieleni urządzonej i kształtowania nowej zieleni urządzonej oraz poprawy walorów krajobrazowych omawianego fragmentu Jeżyc.

W piątej części prognozy omówione zostały podstawowe cele ochrony środowiska, formułowane na szczeblu wspólnotowym, krajowym i lokalnym. Odniesiono się do zapisów następujących dokumentów: Dyrektywy Rady z dnia 21 maja 1991 r. *dotyczącej oczyszczania ścieków komunalnych* (91/271/EWG), Dyrektywy Rady z dnia 27 września 1996 r. *w sprawie oceny i zarządzania jakością otaczającego powietrza* (96/62/WE), II Polityki Ekologicznej Państwa, Polityki ekologicznej państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016, Programu Ochrony Środowiska dla Miasta Poznania na lata 2013-2016 z perspektywą do 2020 roku.

Rozdział szósty w całości poświęcono omówieniu potencjalnych oddziaływań ustaleń projektu planu na poszczególne komponenty środowiska przyrodniczego. Wskazano również ustalenia projektu mpzp, których realizacja służyć będzie ograniczeniu negatywnych oddziaływań na środowisko przyrodnicze. Realizacja ustaleń mpzp „Jeżyce – Północ” część C w Poznaniu powodować będzie oddziaływania na środowisko przyrodnicze o zróżnicowanym charakterze, intensywności oraz zasięgu przestrzennym. Część oddziaływań będzie miała trwały charakter. Oddziaływania te będą skutkiem realizacji nowych inwestycji budowlanych, głównie na terenach **MW/U**.

Realizacja inwestycji przewidzianych ustaleniami projektu planu niewątpliwie przyczyni się do wystąpienia kolejnych niekorzystnych oddziaływań na powierzchnię ziemi, a miejscami również głębszych warstw profilu geologicznego oraz wpłynie na właściwości i warunki hydrologiczne podłoża. Realizacja zapisów mających na celu ochronę powierzchni ziemi i podłoża przed zanieczyszczeniami, między innymi poprzez ustalenia w zakresie powierzchni biologicznie czynnych i sieci uzbrojenia, pozwoli ograniczyć skalę niekorzystnych zjawisk.

Prowadzenie prac inwestycyjnych może przyczynić się do wystąpienia niekorzystnych oddziaływań na zasoby wód podziemnych (wód gruntowych), jednakże docelowa realizacja zapisów ustalających sposób zagospodarowania poszczególnych terenów oraz zasady prowadzenia gospodarki wodno-ściekowej (wykorzystanie sieci infrastruktury technicznej) pozwoli na ograniczenie niekorzystnych oddziaływań w możliwie maksymalnym stopniu.

W wyniku realizacji planu, sumarycznie, raczej nie należy spodziewać się znaczącego wpływu na wzrost ogólnej bioróżnorodności terenu. Ewentualne negatywne oddziaływania na roślinność dotyczyć będą raczej szaty roślinnej istniejącej w obrębie terenów, gdzie przewidywane są nowe inwestycje budowlane. Realizacja przedogródków i nasadzeń drzew, wzdłuż nowego układu komunikacyjnego i w otoczeniu nowej zabudowy, powinna pozytywnie przyczynić się do zwiększenia ilości zieleni.

Realizacja ustaleń projektu planu pozwoli na zapewnienie ludziom odpowiedniego standardu i bezpieczeństwa zamieszkania, pracy, wypoczynku, korzystania z usług czy też innego sposobu użytkowania terenu, a także na zapewnienie im, w skali miasta, łatwej dostępności komunikacyjnej. Poprawa jakości zamieszkania i życia wywoła zapewne zwiększeniem sumarycznej ilości ludzi w obszarze opracowania.

Czasowy wzrost emisji zanieczyszczeń powietrza związany będzie z realizacją inwestycji budowlanych, polegających na realizacji nowej zabudowy czy też prowadzeniu inwestycji w zakresie infrastruktury technicznej. Emisja ta będzie zjawiskiem czasowym i nie będzie miała większego znaczenia w długofalowym kształtowaniu jakości powietrza na terenie planu.

Powstanie nowej zabudowy, w przewidywanych pod inwestycje częściach obszaru objętego projektem planu, powinno wpłynąć pozytywnie na walory krajobrazu. Pozytywnie na poprawę walorów krajobrazowych oddziaływać będzie zieleń urządzonej, zarówno ta istniejąca – którą projekt planu chroni, jak również nowa – założona na terenach nowych inwestycji. Nowa zieleń urządzonej pozytywnie wpłynie również na kształtowanie klimatu lokalnego.

Realizacja ustaleń planu w zakresie ochrony i kształtowania ładu przestrzennego, z punktu widzenia atrakcyjności turystycznej obiektów stanowiących dziedzictwo kulturowe miasta, pozwoli na wyeksponowanie zabytkowego charakteru zabudowy całego omawianego fragmentu Jeżyc.

Realizacja ustaleń w zakresie ochrony i kształtowania środowiska i przyrody pozwoli na ograniczenie skali negatywnych oddziaływań na środowisko, jakie pojawią się w konsekwencji wprowadzenia na tereny nowego sposobu zagospodarowania i użytkowania. Warunkiem niezbędnym dla ograniczania negatywnych skutków będzie jednak precyzyjne wyegzekwowanie ustaleń planu miejscowego i restrykcyjne przestrzeganie przez inwestorów przepisów i wymogów ochrony środowiska, wynikających z przepisów odrębnych, zwłaszcza w zakresie prawidłowego prowadzenia gospodarki wodno-ściekowej, ochrony jakości powietrza, ochrony przed hałasem, a także ochrony i kształtowania zieleni.

Za pozytywne dla środowiska przyrodniczego omawianego obszaru należy uznać zapisy projektu mpzp, między innymi, dotyczące:

- zakazu lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko,
- wyznaczenia terenu zieleni urządzonej **ZP**,
- lokalizacji zieleni w strefach lokalizacji zieleni i strefie lokalizacji zieleni izolacyjnej oraz w strefach lokalizacji przedogródków,
- zakazu lokalizacji naziemnych stanowisk postojowych dla samochodów w strefach przedogródków,
- ustalenia dla terenów zabudowy odpowiednich minimalnych powierzchni biologicznie czynnych oraz maksymalnych powierzchni zabudowy działek czy terenów,
- zagospodarowania zielenią wszystkich powierzchni terenu wolnych od utwardzenia,
- ochrony drzew, a w przypadku kolizji z planowaną infrastrukturą lub zabudową, wymóg ich przesadzenia lub wprowadzenia nasadzeń na danym terenie,
- lokalizacji drzew, w miejscach orientacyjnej lokalizacji rzędów drzew,
- ustalenia powiązania sieci infrastruktury technicznej (w tym wodociągowej i kanalizacyjnej) z układem zewnętrznym oraz dostęp do sieci,
- określenia zasad postępowania z wodami opadowymi i roztopowymi,
- zakazu stosowania pieców i trzonów kuchennych na paliwa stałe w przypadku stosowania indywidualnych systemów grzewczych,
- uzyskania wymaganych standardów akustycznych w środowisku jak dla terenów w strefie śródmiejskiej miast powyżej 100 tys. mieszkańców,
- stosowania zasad akustyki architektonicznej i budowlanej w budynkach wymagających komfortu akustycznego,
- dopuszczenia lokalizacji technicznych elementów uspokojenia ruchu wpływające np. na obniżenie prędkości ruchu pojazdów,
- dopuszczenia lokalizacji dodatkowych, innych niż ustalone planem, elementów pasa drogowego, w tym m.in. cichych nawierzchni jezdni.

W siódmej części odniesiono się do zagadnień związanych z analizą skutków realizacji postanowień planu miejscowego. Analiza prowadzona będzie w oparciu o wyniki pomiarów, ocen i analiz, wykonywanych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska przez ustawowo zobligowane do tego instytucje – co, w dalszej konsekwencji, pozwoli na ocenę skutków realizacji ustaleń planu miejscowego i umożliwi reakcję na ewentualne negatywne zjawiska zachodzące w środowisku przyrodniczym.

W części ósmej stwierdzono, że zastosowane w projekcie rozwiązania planistyczne czynią zadość zasadom ochrony środowiska, a opis działań ograniczających występowanie i potencjalne uciążliwości jest optymalnym, jak na warunki śródmiejskiej zabudowy, rozwinięciem zasad ochrony środowiska. Projekt planu, zważywszy na dotychczasowe zagospodarowanie terenów, w szczególności przewidywanych pod nowe inwestycje, nie wymagał przedstawienia innych funkcjonalno-przestrzennych rozwiązań alternatywnych, które mogłyby wynikać z obawy o negatywne oddziaływanie na środowisko.